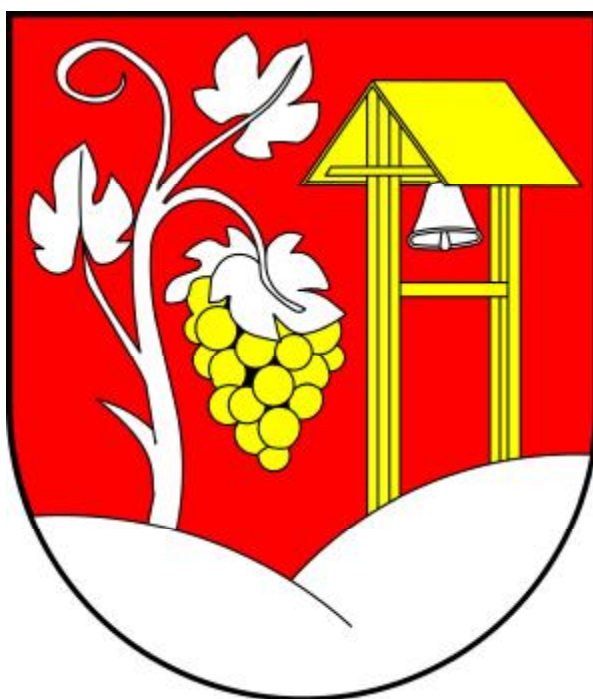

NEUTRA - architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia
Farská č. 1, 949 01 Nitra;

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **VEĽKÁ DOLINA**

TEXTOVÁ ČASŤ

SPRACOVATEĽ : NEUTRA – architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia,
Farská č.1, 949 01 Nitra
HLAVNÝ RIEŠITEĽ : Ing. arch. Peter Mizia
OBSTARÁVATEĽ : Obec Veľká Dolina
OSOBA SPÔSOBILÁ NA OBSTARÁVANIE ÚPN OBCE: Ing. Margita Ficsová
DÁTUM: 10/2024

OBSAH

- A1 Základné údaje o úlohe a území
- A2 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši
- A3 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce
- A4 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

- B Riešenie územného plánu obce
 - B1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis
 - B2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu
 - B3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce
 - B4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy, dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia
 - B5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania
 - B6 Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území, vrátane určenia prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania
 - B7 Bývanie – návrh riešenia
 - B8 Občianske vybavenie – sociálna infraštruktúra – návrh riešenia
 - B9 Výroba a skladové hospodárstvo – návrh riešenia
 - B10 Rekreačia - návrh riešenia
 - B11 Vymedzenie zastavaného územia obce
 - B12 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
 - B13 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami
 - B14 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability, ekostabilizačných opatrení a ochrany kultúrneho dedičstva
 - B15 Doprava a prepravné vzťahy
 - B16 Rozvoj technickej infraštruktúry
 - B16.1 Zásobovanie vodou
 - B16.2 Kanalizácia
 - B16.3 Plynofikácia
 - B16.4 Elektrifikácia
 - B16.5 Telekomunikácie
 - B17 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, prípadne hodnotenie z hľadiska predpokladania vplyvov na životné prostredie
 - B18 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov
 - B19 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie
 - B20 Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely
 - B21 Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.

- C ZÁVÄZNÁ ČASŤ /tvorí samostatnú časť/

- D DOKLADY- PRÍLOHY

E GRAFICKÁ ČASŤ

1.	Širšie vzťahy	M 1:50 000
2.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia k.ú.	M 1:10 000
3.	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES	M 1:10 000
4.	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, stresové javy	M 1:10 000
5a.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia	M 1:2 880
5b.	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia (Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
6a.	Výkres organizácie a regulácie územia	M 1:2 880
6b.	Výkres organizácie a regulácie územia(Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
7a.	Výkres verejnoprospešných stavieb	M 1:2 880
7b.	Výkres verejnoprospešných stavieb(Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
8a.	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	M 1:2 880
8b.	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia(Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
9a.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie	M 1:2 880
9b.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie(Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
10a.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo	M 1:2 880
10b.	Výkres riešenia verejného technického vybavenia - vodné hospodárstvo (Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880
11a.	Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely	M 1:2 880
11b.	Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely (Bačala, Malá Dolina)	M 1:2 880

A 1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ÚLOHE A ÚZEMÍ

ÚLOHA: Územný plán obce Veľká Dolina
STUPEŇ: Návrh
KÓD OBCE: 500 844

OBSTARÁVATEĽ : Obec Veľká Dolina
 Sídlo: Obec Veľká Dolina č.282, 951 15 Mojmirovce
 Zastúpenie: Ing. Vladislav Borík, PhD- starosta obce
 IČO: 00308552
 DIČ: 2021252805
 Tel: 0903 204678
 Email: starosta@velkadolina.sk

ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA NA OBSTARANIE ÚPD(územnoplánovacej dokumentácie) A ÚPP(územnoplánovacích podkladov): Ing. Margita Ficzová
 Sídlo: Krajná č.58, 940 55 Nové Zámky
 registračné číslo: 406
 tel.: 0903122190
 e-mail: margita.ficzova@slovanet.sk

SPRACOVATEĽ : NEUTRA – architektonický ateliér –
 Sídlo: Ing. Arch. Peter Mizia,
 Farská č.1, 949 01 Nitra
 Autorizovaný architekt ,
 Hlavný riešiteľ: Ing. Arch. Peter Mizia,
 autorizačné oprávnenie číslo: 0550AA, Autorizovaný architekt
 IČO: 32762151
 DIČ: 1031843065
 Tel: 0905 277234
 e-mail: peter.mizia@gmail.com

RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV:
 Riešiteľ úlohy: Ing. arch. Peter Mizia
 Urbanizmus: Ing. arch. Peter Mizia
 Ing. Lucia Černá
 Dopravné systémy: Ing. Miloš Gontko
 Elektrifikácia: Ing. Josef Zajíček
 Plynofikácia : Ing. Vojtech Suchý
 Vodné hospodárstvo: Ing. Bohuš Malík
 Ekológia a životné prostredie: Ing. Lucia Černá
 Demografia a bývanie: Ing. Lucia Karaková

A 2 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

A 2.1. Dôvody pre obstaranie územného plánu

Dôvody na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie ÚPN obce Veľká Dolina:

- Obec nemala doposiaľ vypracovaný záväzný územno - plánovací dokument. Má záujem o vypracovanie urbanistickej rozvojovej koncepcie formou územnoplánovacej dokumentácie v digitálnej forme;
- je snaha vedenia obce zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce;
- zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými, rešpektovaním aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja;
- podrobne zmapovať, zhodnotiť a zaregulovať celé záujmové územie obce, rešpektovať vlastnícke vzťahy;
- umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj obytnej funkcie, výroby, služieb, podnikateľských aktivít, rekreácie a turizmu;
- chrániť prírodné hodnoty upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

Zadanie bolo spracované v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vykonanými Prieskumami a rozbormi, ktoré sú prvou fázou nevyhnutnou pre spracovanie nového územného plánu (ÚPN) obce Veľká Dolina.

Zadanie a návrh boli vypracované na základe zmluvy o dielo č.3/2023 zo dňa 12.05.2023, ktorá bola medzi objednávateľom a spracovateľom uzavretá ako zmluva na poskytnutie služby na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN obce Veľká Dolina a bola uzavretá medzi zmluvnými stranami podľa § 10 zákona o verejnom obstarávaní po vyhodnotení súťaže na dodávateľa uvedenej územnoplánovacej dokumentácie. Zadanie bolo schválené OZ Veľká Dolina uznesením č. 22/24/10 dňa 12.03.2024.

A 2.2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia vyjadrujúcich rozvojový program spracovateľa

Všeobecné zásady rozvoja obce a spádového územia:

- na základe vykonaných prieskumov a rozborov v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na návrhové obdobie;
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty (rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, vybudovanie nových komunikácií a chodníkov v nových rozvojových lokalitách a v pôvodnej časti obce);
- vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia hasičskej zbrojnice, vytvorenie areálu pre historickú hasičskú striekačku;
- vybudovanie obytného parku;
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby na disponibilných plochách a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy;
- navrhnuť umiestnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti;

- navrhnuť chýbajúcu technickú vybavenosť (rozšíriť a dobudovať inžinierske siete v obci, vytvoriť územno - priestorovú rezervu pre vznik zberného dvora);
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre formovanie a plánovité budovanie sídelného centra v ťažiskovej polohe hlavného referenčného uzla;
- v celom riešenom území navrhnuť opatrenia - stanoviť limity chovu hospodárskych zvierat v chovateľských areáloch s cieľom posilniť ekologickú stabilitu a trvalú udržateľnosť riešeného územia;
- vytváranie územno- technických podmienok pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania – nových pracovných príležitostí;
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, športu ;
- obec formovať ako reprezentatívne obytné centrum, podporovať, chrániť a udržiavať všetky pamiatky, zvláštnosti a tradície;
- vytvoriť podmienky komplexnej ochrany chránených prírodných území a hodnotných architektonických areálov a pamätihodností;
- v oblasti centra vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vybavenosti a služieb;

Hlavným cieľom vypracovania Územného plánu obce Veľká Dolina je zabezpečiť pre samosprávny orgán obce záväzný územnoplánovací dokument, ktorý bude regulačným nástrojom rozvoja obce pre návrhové obdobie:

- pre koordinovanú realizáciu optimálnej rozvojovej urbanistickej koncepcie priestorového a funkčného usporiadania obce a jej katastrálneho územia,
- pre vecnú a časovú koordináciu urbanisticko-architektonických, krajinných a územno-technických rozvojových činností, opatrení a vzťahov ovplyvňujúcich životné prostredie, prírodné, kultúrno-historické a krajinné hodnoty územia, v súlade s celospoločenskými princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
- ÚPN obce je riešený v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja a jeho záväznou časťou.

V oblasti rozvoja dopravy :

- priority rozvoja dopravnej infraštruktúry sú zosúladené s Programovým vyhlásením vlády SR (2023 – 2027) za oblasť dopravy, s Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2011 v znení KURS 2011, Operačným programom Slovensko a každoročne aktualizovaným Rozvojovým programom priorít verejných prác;
- dopravné napojenia rozvojových lokalít, navrhované cestné komunikácie, statickú dopravu a cyklistické a pešie trasy je potrebné v ďalších stupňoch PD rozpracovať a riešiť v súlade s aktuálne platnými TP a STN;
- postupovať v súlade s uznesením vlády SR č.223/2013 o národnej stratégii rozvoja cyklickej dopravy a cykloturistiky v SR;

Ciele a požiadavky na ÚPD na základe výsledkov prieskumov,

Na základe rozborov údajov a poznatkov získaných komplexným prieskumom v teréne - riešenom území sú stanovené krátkodobé , strednodobé a dlhodobé rozvojové ciele , ktorých plnenie bude predmetom nasledujúcich stupňov ÚPD. Podrobná charakteristika riešeného územia bola predmetom stupňa :Prieskumy a rozbor (PAR) jej textovej a výkresovej časti..

Predmetom riešenia je proporčné riešenie celého katastrálneho územia Veľká Dolina. Okrem vyššie uvedených všeobecných rozvojových cieľov sa v riešenom území nachádzajú menšie ale aj rozsiahlejšie územia, na ktorých došlo k zmene funkčného využitia a regulačným intervenciám v súlade so schváleným zadaním.

A 3 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Obec nemala doposiaľ vypracovaný záväzný územno - plánovací dokument. Vzhľadom na rozvojové problémy, nahromadené konflikty vo funkčnom využívaní územia, rozsiahle legislatívne, spoločenské zmeny má obec záujem vypracovať a schváliť nový, aktuálny komplexný regulačný nástroj na usmernenie urbanistického a trvalo udržateľného rozvoja. Obec má záujem o vypracovanie aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie v digitálnej forme, ktorá zohľadní aktuálny geodetický podklad, zhodnotí predchádzajúci vývoj obce, nové požiadavky a bude riešiť celé administratívno – správne územie obce Veľká Dolina v súlade s platnou legislatívou a územným plánom regiónu NSK.

A 4 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

Zadanie je priamym, východiskovým podkladom pre vypracovanie ÚPN obce Veľká Dolina. Zadanie bolo schválené uznesením č. 22/24/10 Obecného zastupiteľstva vo Veľkej Doline dňa 13.03.2024 a predtým prerokované v zmysle platnej legislatívy. Návrh ÚPN obce Veľká Dolina je spracovaný v súlade s týmto dokumentom.

O tom, ako sa plnia jednotlivé požiadavky zadania podrobnejšie pojednávajú nasledujúce príslušné kapitoly. Územný plán rieši v kontexte s celým záujmovým územím rozvojové požiadavky, ktoré boli schválené v dokumente: Zadanie ÚPN obce Veľká Dolina.

B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B 1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Podľa územno - správneho členenia Slovenskej republiky sa obec nachádza na západnom Slovensku, je začlenená do Nitrianskeho kraja a okresu Nitra.

Z hľadiska geografickej polohy leží obec v oblasti Podunajskej nížiny, v južnej časti Nitrianskej pahorkatiny, 19 km juhozápadne od okresného a krajského mesta Nitra. Prvá zmienka o obci siaha do roku 1721. Obec bola v minulosti súčasťou obce Mojmírovce, v roku 1956 sa obec Veľká Dolina od obce Mojmírovce odčlenila a stala sa samostatnou obcou.

Katastrálne územie s rozlohou 1 168,63 ha má rovinatý charakter, s nadmorskou výškou od 151 m n.m. - v severnej časti k.ú. - 122 m n. m. - južná časť k.ú. Veľká Dolina. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 135 m n. m.. K 31.12.2022 žilo v obci 713 obyvateľov. Obyvateľstvo obce Veľká Dolina tvoria obyvatelia slovenskej národnosti. Napriek tomu, že v okolitých obciach prevláda obyvateľstvo maďarskej národnosti, vo Veľkej Doline vždy prevládali Slováci (aj v časoch Uhorska).

Zemepisnú polohu charakterizujú súradnice 18.031801°E východnej zemepisnej dĺžky a 48.184659° N severnej zemepisnej šírky.

Katastrálne územie obce hraničí s týmito susediacimi katastrami:

Svätoplukovo	okres Nitra (Nitriansky kraj)
Mojmírovce	okres Nitra (Nitriansky kraj)
Poľný Kesov	okres Nitra (Nitriansky kraj)
Cabaj	okres Nitra (Nitriansky kraj)
Horný Jatov	okres Šaľa (Nitriansky kraj)
Jatov	okres Nové Zámky (Nitriansky kraj)

Okolie zastavanej časti tvorí intenzívne obrábaná orná pôda. V katastri sa nachádza viacero malých bývalých majerov ,hospodárske dvory. V k.ú. Veľká Dolina sa nachádzajú aj nasledovné historicky vzniknuté – menšie ,jestvujúce, sídelné jednotky:

- Taránske funduše;
- Stará Bačala/Bačala/;
- Malá Dolina;

Územie obce Veľká Dolina sa nachádza v teplej nížinnej oblasti JZ Slovenska a patrí do teplej oblasti, do teplého, suchého okrsku s miernou zimou (Atlas krajiny SR, 2002), súvisiace dotknuté územie so širším okolím do typu nížinnej klímy teplej s priemernou ročnou teplotou od 9-10 °C a s ročným úhrnom zrážok 500 - 550 mm.

Územie je cenné z hľadiska druhotnej pestrosti fauny, flóry, vegetačného krytu a samofilných spoločenstiev.

Obec vznikla ako hromadná cestná dedina. Hlavná komunikácia - cesta III. triedy prechádza cez obec v jej severnej časti, napájajú sa na ňu ostatné miestne komunikácie a vytvárajú základnú dopravnú kostru v zastavanom území obce. Na cestu III. triedy sú vo zvyšných častiach chotára napojené spevnené i nespevnené účelové komunikácie a poľné cesty, sprístupňujúce zvyšné časti katastrálneho územia Veľká Dolina.

- Vo východnej časti katastrálneho územia je situované zastavané územie obce. Stred obce je charakteristický starou parcelačnou štruktúrou (až smerom ku starým sýpkam), v severnej časti zastavaného územia obce sa nachádzajú objekty novšie, nová zástavba rodinných domov sa nachádza na severnom a severozápadnom okraji zastavaného územia obce. Vo zvyšných častiach zastavaného územia obce sa nachádza zmiešaná zástavba, ktorá vznikla postupnou rekonštrukciou a dostavbou pôvodnej štruktúry obytnej zástavby. Poľnohospodárska výroba - PD v obci sa nachádza na západnom okraji zastavaného územia obce –areál PD Mojmirovce, v severnej časti k.ú. sa nachádza ďalšia farma s chovom hydiny. Neďaleko farmy s hydinou sa nachádza areál s poľnohospodárskou technikou. V záujmovom území obce sa nachádza aj niekoľko miestnych častí - osada Malá Dolina, hospodárske dvory - jestvujúce a zaniknuté v lokalite "Bačala" a miestna časť : „Taránske funduše“, južne od miestneho cintorína. Severne, nad obcou, pri hydínovej farme, sa v minulosti nachádzal areál miestnych viníc. Dnes je areál zaniknutý, v súčasnosti sa v lokalite zachovalo niekoľko starých stavieb.

B 2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012. Dokument nadobudol účinnosť dňom 29. mája 2012.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja a jeho Zmeny a Doplnky č.1 boli schválené uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja, konaného dňa 20. júla 2015 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015.

Kapitola obsahuje požiadavky, ktoré vyplývajú z vyššie uvedenej nadradenej dokumentácie, majú pre riešené územie záväzný charakter a sú usporiadané podľa jednotlivých uvedených oblastí.

I. Záväzné regulatívy územného rozvoja Nitrianskeho kraja

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.4. Podporovať ekonomickými a organizačnými nástrojmi aglomeračný rozvoj osídlenia predovšetkým v zázemí sídelných centier Nitra, Topoľčany, Nové Zámky, Komárno, Zlaté Moravce, Levice, ktoré tvoria priestory najvýznamnejších ťažísk osídlenia.

1.7. Rozvíjať centrá osídlenia ako centrá zabezpečujúce vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť aj pre obce v ich zázemí;

1.13. Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu

1.14. Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:

1.14.1. školstve - materské a základné školy,

1.14.2. zdravotníctve - zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov, lekárne,

1.14.3. telekomunikáciách - pošty,

1.14.4. službách - stravovacie zariadenia,

1.14.5. kultúrno - spoločenskej oblasti - kiná, kultúrne domy, knižnice,

1.14.6. oblasti športu a rekreácie - telocvične, otvorené športoviská,

1.14.7. oblasti obchodu - obchody s komplexným základným sortimentom tovarov.

1.15. Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:

1.15.3. ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa (Bánovce nad Bebravou) - Topoľčany - Nitra - Nové Zámky - Komárno;

1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrnohistorických regiónoch na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:

1.16.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno - historických a urbanisticko - architektonických daností;

1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov;

1.16.3. dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru;

1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce, ako aj vylúčiť výstavbu v inundačných územiach vodných tokov a na pobrežných pozemkoch vodných

tokov.

1.18. Pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

2.5. Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

2.6. Podporovať najvýznamnejšie rekreačné priestory pre medzinárodný a prihraničný cestovný ruch; nadviazať na medzinárodný turizmus rozvíjaním poznávacieho cestovného ruchu a tiež sledovaním turistických tokov a dopravných trás (cestných, vodných) predchádzajúcich, resp. končiacich v kraji; venovať väčšiu pozornosť aktívnemu zahraničnému turizmu, cezhraničným vzťahom a malému prihraničnému a tranzitnému cestovnému ruchu, dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačného turizmu s poznávacím turizmom.

2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jeho formy agroturizmu.

2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností, závislých na prírodných danostiach.

2.9. Zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov väčších miest v ich záujmovom území. Týka sa to predovšetkým miest Nitra, Nové Zámky, Komárno (Apály), Levice a Topoľčany, Šaľa, Zlaté Moravce a tiež miest Hurbanovo, Kolárovo, Šahy, Šurany, Vráble, Tlmače, Želiezovce.

2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru.

2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.

2.12. Zabezpečiť zodpovedajúcu vybavenosť pre rozvoj turizmu a rekreácie v kraji

2.12.1. nadštandardnou vybavenosťou na hlavných turistických dopravných trasách;

2.12.2. vytvorením komplexných služieb pre motoristov na vybudovaných a pripravovaných medzinárodných cestných trasách;

2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/ mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)

2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,

2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,

- 2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.
- 2.14. Podporovať prepojenie medzinárodnej cyklistickej turistickej trasy pozdĺž Dunaja s trasami smerom na Považie, Pohronie a Poľpie.
- 2.15. Dodržiavať na území národných parkov a chránených krajinných oblastí a v územiach európskeho významu únosný pomer funkcie ochrany prírody s funkciami spojenými s rekreáciou a turizmom.
- 2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja

3.1. V oblasti hospodárstva

- 3.1.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky a Komárno.
- 3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

- 3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov
- 3.2.2. Podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov.
- 3.2.3. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia a historického stavebného fondu so zohľadnením miestnych špecifik a využívaním pritom predovšetkým

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

- 3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.
- 3.3.3. Zabezpečovať protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.
- 3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.
- 3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.
- 3.3.7. Rešpektovať a zohľadňovať platný Program starostlivosti o les, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín.
- 3.3.8. Podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov, v súvislosti s obnovami Programov starostlivosti o les.
- 3.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov lužných stanovišť, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým

plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia.

3.3.10. Netrieštiť ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.

4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí

4.1. V oblasti školstva

4.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja v závislosti na vývoji obyvateľstva v území.

4.2. V oblasti zdravotníctva

4.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej

poskytovania - ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.

4.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám.

4.2.3. Vytvárať územno - technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

4.3. V oblasti sociálnych vecí

4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.

4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.

4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.

4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.

4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).

4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry

4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.

4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.

4.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.

4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie

5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.

5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.

5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,

5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresíí, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.

5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.

5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.

5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovínovej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).

5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.

5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.

5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.

5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.

5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohovorov (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)

5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

5.3.3. Sledovať environmentálne ciele na zabezpečenie ochrany vôd a ich trvalo udržateľného využívania ako sú: postupné znižovanie znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.

5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.

5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.

5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrnohistorického dedičstva

6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifčnosti historického osídlenia.

6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.

6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.

6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona;

6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.

6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale

najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

7.6. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru ako upravená existujúca alebo výhľadová súčasť medzinárodných cestných sietí:

7.6.1. Nitra - Nové Zámky - Komárno.

7.26. Pre cesty II. a III. triedy zabezpečiť územnú rezervu pre výhľadové šírkové usporiadanie v kategórii C9,5/80-60 a C7,5/70-50, prípadne C22,5/80-60 (ak je preukázaná potreba na základe prognózy intenzity dopravy)

7.40. Orientovať pozornosť predovšetkým na rekonštrukciu a homologizáciu ciest II. a III. triedy v zázemí sídelných centier v parametroch pre prevádzku autobusovej hromadnej dopravy a v záujme vytvorenia predpokladov lepšej dostupnosti obcí v suburbanizačnom priestore centier.

7.41. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

7.45. Rezervovať koridor pre výhľadové vybudovanie železničného prepojenia Nitra - Šaľa so zapojením na trať 130 v priestore Trnovca nad Váhom.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

8.1. V oblasti vodného hospodárstva

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine;

8.1.1.2. rešpektovať pri podrobnejších dokumentáciách ochranné pásma pre vodné toky podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá;

8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území;

8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch;

8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha;

8.1.2.5. revitalizovať odstavené korytá, Starú Nitru, Starú Žitavu a ďalej rameno Malú Nitru, tok Dlhý, odstavené ramená dolného Hrona a dolného Ipľa kanál a do odstavených koryt tokov zabezpečovať dostatočné množstvo kvalitnej vody;

8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity;

8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody;

8.1.2.8. nevytvárať na vodných tokoch na území Nitrianskeho samosprávneho kraja nové migračné bariéry a zariadenia, ktorých výstavba alebo prevádzka ich ochudobňuje o vodu, poškodzuje alebo likviduje brehové porasty alebo mení ich prírodný charakter.

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ;

8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem;

8.1.5.3. zvyšovať využívanie kapacít vybudovaných veľkozdrojov pitnej vody urýchlením výstavby prívodov vody a vodovodných sietí v obciach v bilančnom dosahu týchto zdrojov;

8.1.5.4. zvyšovať spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou rozširovaním diverzifikácie zdrojov, využívaním vzájomného prepojenia zdrojov podzemnej a povrchovej vody a budovaním vodárenských dispečingov;

8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia;

8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany);

8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov.

8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:

8.1.6.1. podmieniť nový územný rozvoj obci napojením na existujúcu, resp. navrhovanú verejnú kanalizačnú sieť, s následným čistením komunálnych odpadových vôd v ČOV. Pri odvádzaní prívalových dažďových vôd z rozvojových plôch do vodných tokov zabezpečiť redukciiu a reguláciu odtokov vypúšťaných vôd v zmysle legislatívnych požiadaviek;

8.1.6.2. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV;

8.1.6.3. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu;

8.1.6.4. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území;

8.1.6.5. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ;

8.1.6.9. zabezpečiť, ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2000 EO vybudovaná stoková sieť, územnotechnické podmienky pre primeranú úroveň čistenia komunálnych alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia realizovať priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií;

8.1.6.10. zabezpečiť územnotechnické podmienky pre výstavbu alebo dobudovanie stokových sietí a výstavbu nových ČOV, prípadne rozšírenie, intenzifikáciu alebo obnovu existujúcich ČOV v aglomeráciách nad 10 000 obyvateľov (v zmysle prílohy č. 4.1 Vodného plánu Slovenska);

3. aglomerácie v okrese Nitra: Branč, Mojmírovce, Cabaj - Čápor, Veľké Zálužie, Vráble, Výčapy Opatovce

8.2. V oblasti energetiky:

8.2.12. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu;

- 8.2.16. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike;
- 8.2.17. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny.

8.3. V oblasti telekomunikácií:

- 8.3.1. rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení;
- 8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov;
- 8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách;
- 8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorychlostnou dátovou sieťou;
- 8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi;
- 8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti.

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:

- 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu;
- 8.4.2. vypracovať a priebežne aktualizovať programy odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti cestnej dopravy

- 1.19 Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60.

5. V oblasti vodného hospodárstva

5.2. Verejné vodovody

- 5.2.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných vodovodov, vrátane objektov na týchto vodovodoch (čerpacie stanice, vodojemy, vodné zdroje,...);

5.3. Verejné kanalizácie

- 5.3.1. Stavby spojené s výstavbou nových (rozšírením alebo obnovou existujúcich) verejných kanalizácií vrátane objektov na týchto kanalizáciách (čerpacie stanice, nádrže, čistiarne odpadových vôd,...);

- 5.3.3. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10 tis. EO:

n) aglomerácia Nitra

- 5.3.4. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách od 2 do 10 tis. EO:

g) v okrese Nitra: Branč, Mojmírovce, Cabaj - Čápor, Veľké Zálužie, Vrábľe, Výčapy - Opatovce

6. V oblasti energetiky

6.10. Novonavrhované siete plynovodov , alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Demografické údaje patria k základným zdrojom informácií v podmienkach a predpokladoch ďalšieho rozvoja územia. Pomáhajú pri spracovávaní územno-plánovacej dokumentácie už v jej prípravných fázach. Ich poznanie pomáha pri spracovaní urbanistickej koncepcie územia. Hlavne stav obyvateľstva a jeho vývoj sú základnými údajmi pre optimálne dimenzovanie veľkosti jednotlivých funkčných zložiek sídla.

Kapitola je spracovaná na základe podkladov Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku a online databáz Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Vývoj počtu obyvateľov obce

K základným rozvojovým potenciálom každej obce patrí ľudský potenciál. Demografická situácia v obci je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja. V rámci ukazovateľov bilancie obyvateľstva, vývoj počtu obyvateľov je prezentovaný vnútornými prirodzenými pohybmi – uvedenými v tabuľke č.1. Za r. 2022 počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce stúpol oproti r. 2011. Hustota obyvateľstva obce je 60,54 osôb na km², čo je výrazne nižšia hustota ako celoslovenský priemer 110,98 obyvateľov na km².

Tab.1 Vývoj počtu obyvateľov obce Veľká Dolina v rokoch 2011 - 2022

Zloženie obyvateľstva												
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	343	341	344	348	343	337	344	354	357	348	363	368
Ženy	310	315	322	329	321	314	319	328	330	330	339	345
Spolu	653	656	666	677	664	651	663	682	687	678	702	713

Zdroj: Datacube, 2022

Bilancia pohybu obyvateľstva v tabuľke č.2 zahŕňa i migračné saldo, ktoré malo v rokoch 2017 a 2022 kladné hodnoty, čo nasvedčuje vyššiemu záujmu obyvateľov o bývanie na vidieku.

Z celkového počtu obyvateľov za rok 2022 je 368 mužov (51,61%) a 345 žien (48,39%). V obci je dlhodobo vyšší počet mužov ako žien, pričom najväčší rozdiel medzi počtom mužov a žien bol v roku 2011.

Tab.2 Bilancia pohybu obyvateľstva v obci Veľká Dolina v rokoch 2011 – 2022

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	3	2	12	7	6	6	6	7	3	5	4	6
Zomretí	10	7	10	10	7	11	9	2	2	16	6	4
Demografické saldo	-7	-5	2	-3	-1	-5	-3	5	1	-11	-2	2
Pristaňovaní	13	13	9	23	12	13	31	23	13	11	27	18
Vystaňovaní	14	5	1	9	24	21	16	9	9	9	6	9
Migračné saldo	-1	8	8	14	-12	-8	15	14	4	2	21	9
Celkový prírastok (úbytok)	-8	3	10	11	-13	-13	12	19	5	-9	19	11

Zdroj: Datacube, 2022

Prírodný prírastok / demografické saldo (rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb v obci za rok) obyvateľstva má od roku 2012 až 2017 negatívny (počet novonarodených je nižší ako počet úmrtí) kolísavý charakter.

Migračný prírastok / migračné saldo (rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystaňovaných v danom roku) bol v sledovaných rokoch 2012 – 2014, 2017- 2022 prevažne pozitívny (s výnimkou rokov 2011, 2015, 2016). Tento fakt je v neposlednom rade ovplyvnený výhodnou geografickou polohou obce a dostupnosťou miest Vráble a Nitra, Šaľa. Do Veľkej Doliny sa zvýšil počet prisťahovaných najmä v rokoch 2018, čo je spôsobené najmä zvýšeným záujmom obyvateľov o bývanie na vidieku v dôsledku výhodnejšej ceny pozemkov. Migračný prírastok je zväčša pozitívny, z čoho však pre obec vyplýva aj viacero povinností a nových úloh v oblasti zabezpečenia vybavenosti a dostupnosti služieb pre všetkých obyvateľov, celkového zatraktívnenia obce skvalitňovaním životného prostredia, ponukou voľnočasových aktivít, služieb komerčného charakteru a pod.

Celkový prírastok (súčet demografického a migračného salda) v obci Veľká Dolina vykazuje nerovnomerný trend. K väčším prírastkom došlo v rokoch 2018a 2021, kedy prírastok obyvateľov dosiahol hodnoty v intervale od 20 obyvateľov. Najvyšší úbytok bol v roku 2015- 2016 - až 13 osôb. Treba upozorniť na stále negatívny prírodný prírastok, ktorý je výrazne ovplyvnený vekovým zložením obyvateľstva (trend starnutia obyvateľstva).

Veková štruktúra obyvateľstva obce Veľká Dolina**Tab.3 Veková štruktúra obyvateľstva obce v rokoch 2011 - 2022**

Rok	Počet obyv.	v tom vo veku						Priemerný vek	Index star-nutia	Index ekonomic- zat'azhenia
		predprod	produkt.	poprod.	predprod.	produkt.	poprod.			
		absolútne			v %					
2011	653	96	466	91	14,7	71,36	13,94	40,53	94,79	40,13
2012	656	90	469	97	13,72	71,49	14,79	40,81	107,78	39,87
2013	666	96	471	99	14,41	70,72	14,86	40,63	103,13	41,4
2014	677	99	474	104	14,62	70,01	15,36	40,29	105,05	42,83
2015	664	93	465	106	14,01	70,03	15,96	41,25	113,98	42,8
2016	651	94	448	109	14,44	68,82	16,74	41,36	115,96	45,31
2017	663	101	453	109	15,23	68,33	16,44	40,82	107,92	46,36
2018	682	113	470	113	16,57	68,86	16,57	41	100,	49,56
2019	687	110	456	121	16,01	66,38	17,61	41,53	110	50,66
2020	678	105	456	117	15,49	67,26	17,26	41,42	111,43	48,68
2021	702	107	470	125	15,24	66,95	17,81	41,38	116,82	49,36
2022	713	107	476	130	15,01	66,76	18,23	42	121,5	49,79

Zdroj: Datacube, 2022

Index starnutia (Sauvyho index) vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov). V súčasnosti sa na Slovensku celkovo prejavuje trend starnutia obyvateľstva. Tomuto problému je potrebné venovať pozornosť, prejavuje sa následne aj v negatívnom prirodzenom prírastku. Z vývojových trendov vyplýva, že index starnutia a celkovú vekovú štruktúru je možné meniť jedine zvýšením prirodzeného prírastku a imigráciou. V obci Veľká Dolina sledujeme od roku 2011 zvýšený nárast indexu starnutia. Celkovo možno zhrnúť, že z dlhodobého hľadiska dochádza k neustálemu starnutiu obyvateľstva.

Produktívne obyvateľstvo, ktoré vytvára hodnoty pre pred- a poproduktívne obyvateľstvo, tvorí v roku 2022 zhruba 66,76% z celkového počtu obyvateľov, čo je mierne nad úrovňou priemeru SR (66,55 %). Avšak z dlhodobého hľadiska, kde v roku 2011 dosahoval hodnotu 71,36%, má klesajúci charakter.

Index ekonomického zaťaženia, ktorý vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku (0-14 rokov) a poproduktívnom veku (65+ rokov) pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku (15 – 64 rokov), dlhodobo rastie. Čiže celková veková štruktúra aj trend jej vývoja v obci Veľká Dolina je nepriaznivý - z dlhodobého hľadiska možno očakávať zvyšovanie zaťaženia produktívneho obyvateľstva v dôsledku rastu počtu obyvateľstva v poproduktívnom veku.

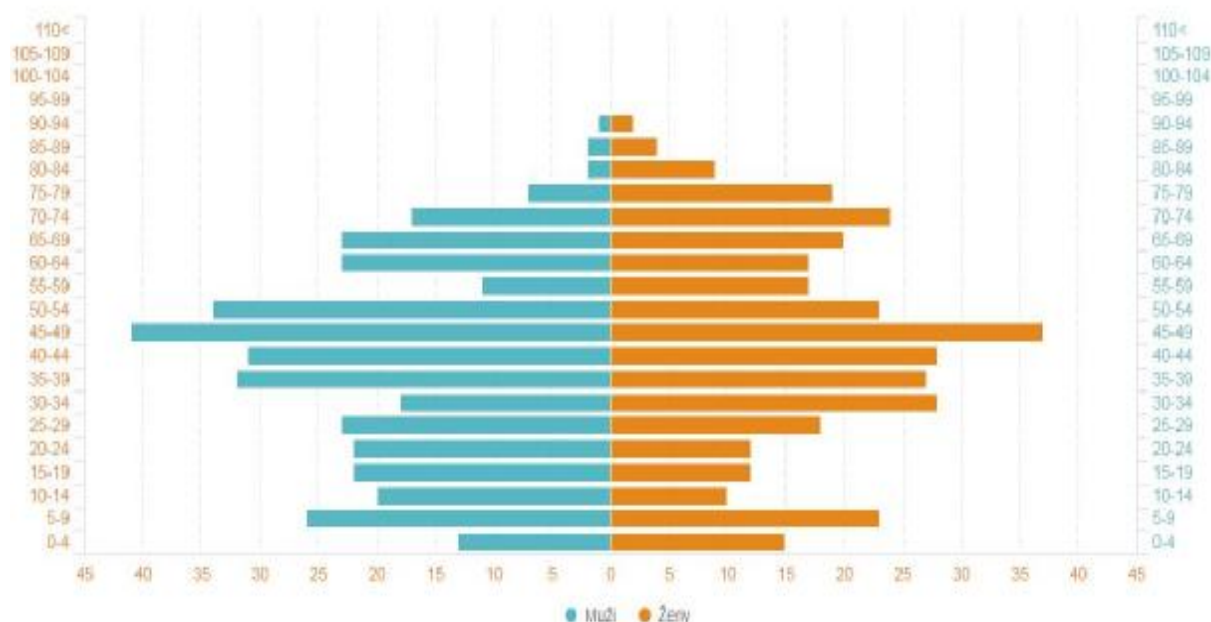
Tab.4 Veková štruktúra obyvateľstva obce Veľká Dolina v roku 2022

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 4	13	15	28
5 – 9	26	23	49
10 – 14	20	10	30
15 – 19	22	12	34
20 – 24	22	12	34
25 – 29	23	18	41
30 – 34	18	28	46
35 – 39	32	27	59
40 – 44	31	28	59
45 – 49	41	37	78
50 – 54	34	23	57
55 – 59	11	17	28
60 – 64	23	17	40
65 – 69	23	20	43
70 – 74	17	24	41
75 – 79	7	19	26
80 – 84	2	9	11
85 – 89	2	4	6
90 – 94	1	2	3
95 – 99	0	0	0
100 +	0	0	0
Spolu	368	345	713

Zdroj: Datacube, 2022

Na znázornenom grafe možno badať mierny pokles mladších ročníkov tvoriacich predproduktívnu zložku obyvateľstva v prospech nárastu produktívnej a poklesu poproduktívnej zložky. V rámci predproduktívnej zložky obyvateľstva (0 - 14 rokov), v zastúpení mužského pohlavia je najpočetnejšou zložkou veková kategória: 0 - 4 (13 osôb), takisto aj v prípade žien je to veková kategória 0 – 4 (15 osôb).

V rámci produktívnej zložky obyvateľstva (15 - 64 rokov) je v prípade mužského pohlavia najpočetnejšou zložkou veková kategória 35 – 39 (32 osôb) a v prípade žien je najpočetnejšou vekovou kategóriou rozmedzie veku 35 - 39 (27 osôb). V prípade poproduktívnej zložky obyvateľstva je to u oboch pohlaví zhodná veková kategória: 60 – 64 (23 osôb u mužov a 17 osôb u žien).

Obr.1 Populačná pyramída obce Veľká Dolina

Zdroj: Datacube, 2022

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva v obci Veľká Dolina majú najvyšší podiel občania so stredným odborným učňovským vzdelaním bez maturity (27,53 %) a s úplným stredným vzdelaním s maturitou (22,25%). Základné vzdelanie má 16,98 % obyvateľov. Ďalej nasledujú obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním, ktorých podiel je 14,2%, Bez školského vzdelania - zahŕňa hlavne deti bez ukončenej školskej dochádzky vo veku 0-14 rokov je 10,98%. Najnižší podiel so zisteným vzdelaním pripadá na občanov s vyšším odborným vzdelaním (3,95%). U 3,95 % obyvateľov obce nebolo zistené vzdelanie.

Prieskum bral do úvahy všetkých obyvateľov obce, teda aj deti s povinnou školskou dochádzkou, navštevujúcich MŠ a ZŠ, čo mohlo spôsobiť určité skreslenie výsledkov. Úroveň vzdelania v súčasnosti je jedným z najdôležitejších predpokladov pre uplatnenie sa na trhu práce a predstavuje základný kameň smerom k budovaniu vedomostnej ekonomiky.

Tab.5 Obyvateľstvo obce Veľká Dolina podľa stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	%
Základné	116	16,98
Stredné odborné učňovské (bez maturity)	188	27,53
Úplné stredné (s maturitou)	152	22,25
Vyššie odborné vzdelanie	27	3,95
Vysokoškolské	97	14,2
Bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	75	10,98
Bez vzdelania (osoby od 15 rokov a viac)	1	0,15
Nezistené	27	3,95
Spolu	683	100

Zdroj: SODB, 2021

Obr.2 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Veľká Dolina podľa typu vzdelania

Zdroj: SODB, 2021

Náboženské vyznanie obyvateľov v obci

Z hľadiska vierovyznania v obci Veľká Dolina dominovali v roku 2021 (posledné sčítanie obyvateľstva) občania rímskokatolíckeho vierovyznania. Ich zastúpenie je na úrovni 55,2%. Nasledujú obyvatelia bez náboženského vyznania 36,02% a obyvatelia ostatných náboženských vyznaní 6,0%. Nasleduje Evanjelická cirkev augsburského vyznania 1,76 %. Gréckokatolícka cirkev na Slovensku má v obci zastúpenie 1,02%.

Tab.6 Obyvateľstvo obce Veľká Dolina podľa náboženského vyznania

Náboženské vzdelanie	Počet	%
Rímskokatolícka cirkev	377	55,2
Gréckokatolícka cirkev	7	1,02
Evanjelická cirkev augsburs. vyznania	12	1,76
Reformovaná kresťanská cirkev	0	0
Nábož. spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	0
Bez vyznania	246	36,02
Nezistené	41	6
Spolu	683	100

Zdroj: SODB, 2021

Národnostné zloženie obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,29 %. Nasleduje národnosť česká s 0,29 %, maďarská, poľská, vietnamská zhodne po 0,15%. Pri 4,98% nebola zistená národnosť.

Tab.7 Obyvateľstvo obce Veľká Dolina podľa národnosti

Národnosť	Počet	%
Slovenská	644	94,29
Maďarská	1	0,15
Česká	2	0,29
Poľská	1	0,15
Vietnamská	1	0,15
Nezistená	34	4,98
Spolu	683	100

Zdroj: SODB, 2021

Bývanie – zhodnotenie súčasného stavu a trendy rozvoja

V obci tvorí prevažnú časť sídelnej štruktúry individuálna bytová výstavba (IBV). Rodinné domy sú jedno až dvojpodlažné, niektoré sú aj trojpodlažné (obytné podkrovie).

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v r. 2021 tvorí v obci Veľká Dolina domový fond 261 budov, z toho výraznú väčšinu tvoria rodinné domy – 242, čo predstavuje 92,7 %. Nasleduje 6 bytových domov.

Spolu to predstavuje 289 bytov. Najväčší podiel v štruktúre bytového fondu tvoria byty v rodinných domoch 242 v bytových domoch je to 34 bytov a v obecných bytoch je to 14 bytov. Zdravotný stav domov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny.

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. vybavenosťou bytov ústredným kúrením, zásobovaním vodou, podľa celkovej podlahovej plochy bytu, pripojenosťou na internetovú sieť. Z posledného SODB 2021: až 235 domov je napojených na vodovodnú prípojku z verejnej siete. Približne 206 domov je napojených na plynovú prípojku. V obci nie je vybudovaná kanalizácia.

Úlohou ÚPN obce je regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby jestvujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania. Existencia príležitostí na bývanie, stav domového a bytového fondu sú určujúce faktory, ovplyvňujúce ďalší rozvoj obce a naplňajúce jej obytnú funkciu.

Obec Veľká Dolina počíta s nárastom počtu obyvateľov a tým aj so zabezpečením stavebných pozemkov pre bytovú výstavbu individuálnu a hromadnú (nájomné byty).

Najväčšia časť práceschopného obyvateľstva odchádza za prácou do okresných miest Nitra, Nové Zámky, Šaľa. či okolitých miest ako Vrábľa, Šurany. Podpora IBV a HBV môže povzbudiť populačný rast, priviesť nových obyvateľov a vytvoriť predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Hospodárska základňa - Základné rozvojové ciele v demografickom a socioekonomickom vývoji ako východiská pre územný rozvoj obce

Základným cieľom v celkovom vývoji obyvateľstva obce je vytváranie podmienok pre priaznivý demografický vývoj a ďalší postupný nárast a kvalitu štruktúry zástavby obce.

V celkovom vývoji počtu obyvateľov obce uvažovať s nárastom tak, aby sídelná veľkosť obce bola v horizonte návrhového obdobia vo veľkostnej kategórii, ktorá umožní riešiť komplex kvalitnej občianskej vybavenosti tak, aby bol v obci zabezpečený komfortný život vidieckeho sídla bez dennej potreby dochádzania za vybavenosťou do miest.

Vzhľadom na pretrvávajúci trend migrácie obyvateľstva z miest do obcí sa v závere výhľadového obdobia počíta s optimistickou alternatívou, teda s nárastom počtu obyvateľov.

Nárast obyvateľstva obce je možné dosiahnuť ťažiskovo zo zdrojov z dosťahovania obyvateľov do obce, a to v rámci vnútroregionálnej migrácie predovšetkým z mestských centier /Nitra, Šaľa, Nové Zámky, Šurany, Vráble/ za zdrojom práce, resp. kvalitným vidieckym bývaním.

Vývoj počtu obyvateľov je ovplyvnený reprodukciou obyvateľstva i možnosťami a rozsahom novej bytovej výstavby. Späťne možnosti bytovej výstavby pozitívne ovplyvnia migráciu obyvateľstva. Tým, že v mestách dochádza k stagnácii bytovej výstavby, dochádza v obciach postupným zabezpečovaním vhodných plôch k stabilizácii vidieckeho obyvateľstva.

Nakoľko pri trvalej migrácii prevládajú mladšie vekové kategórie obyvateľstva, (do 40 rokov), dosídľovanie môže mať priaznivý vplyv na demografický vývoj a vekové zloženie obyvateľstva obce v budúcnosti.

Vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce a pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce je jedným zo základných cieľov rozvoja.

V súvislosti s úvahami o dosídľovaní obyvateľov do obce z mestských centier, resp. iných regiónov Slovenska, je potrebné zohľadniť skutočnosť sociálnej a ekonomickej štrukturalizácie obyvateľstva, diferenciáciu ekonomických či záujmových vzťahov.

Pri rozvoji a profilovaní hospodárskych činností vytvárať územné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít výrobného charakteru na báze remeselnej výroby, pri využití miestnych špecifických územno-technických daností.

Vývoj zamestnanosti v zariadeniach verejných služieb bude v obci podmienený predovšetkým demografickým rastom a štruktúrou obyvateľstva.

Pri lokalizácii aktivít výrobného charakteru je potrebné ťažiskovo využívať jestvujúce areály formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu.

Základné rozvojové ciele

Pri rozvoji obce je jednou z úloh vytvorenie územných podmienok bytovej výstavby:

- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v rodinnej zástavbe vidieckeho sídla - IBV;
- v návrhovom období vytvoriť podmienky pre realizáciu nových bytov v hromadnej bytovej zástavbe – HBV;
- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastný byt;

- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou existujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby;
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí;
- požiadavky /resp. trend/ obyvateľov z okresného mesta Nitra, Šaľa, Nové Zámky a širšieho okolia, na kúpu stavebných pozemkov v obci Veľká Dolina;
- územia vhodné na rozvoj športu, rekreácie a agroturistiky sú riešené vo vhodných polohách so zvážením primeranej urbanizácie.

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre:

- 350 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby, drobné prevádzky a v oblasti bývania;
- 40 nových BJ (v rámci HBV);

Úlohou ÚPN obce je regulačne usmerniť výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby existujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň trvalého a rekreačného bývania.

V návrhovej časti sú zhodnotené vnútorné rezervy a priestorový potenciál pre rozvoj bývania. Výkres č.5, č.6.

Navrhované ciele riešenia:

1. *Využitie polohového faktora obce, ktorá leží v blízkosti miest Nitra a Šaľa, s naznačujúcimi predpokladmi poskytovania možností pre „bývanie v pokojnom prostredí“ a služieb v primeranej dostupnosti k mestu.*
2. *Zhodnotenie potenciálnych možností pre rozvoj obytnej funkcie.*
3. *Zhodnotiť vnútorné rezervy – disponibilný bytový fond pre prestavbu a rekonštrukciu.*
4. *Dobudovanie zariadení občianskej vybavenosti hlavne v oblasti služieb, obchodu, športu, školstva a kultúry.*
5. *Dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry (kanalizačná sieť, vodovodná sieť, systém odpadového hospodárstva) ako nevyhnutného predpokladu pre ďalší rozvoj obce.*

B4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY, DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Z hľadiska vzťahov k vyššej územnej jednotke leží obec v spádovom území okresného mesta Nitra, ktoré je vzdialené len 19km z čoho vyplývajú jeho gravitačné väzby na mesto ako centrum administratívno-správne, kultúrno-spoločenské, ale i centrum hospodárskych aktivít a školstva. Od mesta Šaľa je obec vzdialená 17 km.

- Obec susedí s katastrami:
- na severe s k.ú. Cabaj a k.ú. Svätoplukovo, na východe s k.ú. Mojmirovce, na juhu s k.ú. Polný Kesov a s k.ú. Jatov, na západe s k.ú. Horný Jatov.

Dopravnú polohu obce určuje cesta III. triedy, III/1688, ktorá prichádza do obce od križovatky s cestou II. triedy, II/562 (lokalita "Riegler" v k.ú. Cabaj), následne prechádza katastrom a vchádza do obce Veľká Dolina. Ďalej smeruje do obce Mojmírovce, kde sa napája na cestu III. triedy III/1687.

Obec je členom:

- Mikroregiónu Cedron – Nitrava;
- ZMOS /Združenie miest a obcí Slovenska /.
- Ponitrianskeho združenia miest a obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi;

Administratívno - štatistické zatriedenie obce:

NUTS1:	Slovensko [SK0]
NUTS2:	Západné Slovensko [SK02]
NUTS3:	Nitriansky kraj [SK023]
LAU1:	okres Nitra [SK0233]
LAU2:	obec Veľká Dolina [SK0233500844]

B5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Územný plán rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu kompozičných osí a referenčných uzlov. V závislosti na globálnej urbanistickej kompozícii organizuje umiestnenie vyšších funkcií. Uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce. Novú výstavbu odporúčame limitovať trojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia s tradičným typom striech, tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov. ÚPN zachováva tradičné hmotovo - priestorové vzťahy, ktoré zvýrazňujú charakter tohto vidieckeho osídlenia. Pri rozvoji obce sú rešpektované všetky pamiatkovo hodnotné objekty.

Územie obce je tvorené jedným katastrálnym územím a to k.ú. Veľká Dolina.

Formovanie funkčno-priestorovej kostry

Zastavané územie obce leží asymetricky v severovýchodnej časti katastrálneho územia a dotýka sa pravého brehu Dolinského potoka. Primárnou kompozičnou osou je pôvodná sídelná štruktúra s najstaršou zástavbou a najvýznamnejšími objektami OV/kostol, obecny úrad škôlka, kultúrny dom... Sekundárnou osou je línia na ktorej sú ÚPC: H3, H2, F, D3. Terciárna os má dopravný charakter je zhodná z cestou III/1688.

Sídelná štruktúra je pomerne kompaktná. Podľa kategorizácie pôdorysných typov sídiel sa jedná o hromadný cestný typ obce. Centrálny hlavný referenčný uzol je vytvorený týmito tromi osami. Jadro obce s typickou parcelačnou štruktúrou sa rozprestiera najmä v centrálnej časti zastavaného územia. Prevláda obytná funkcia. V súčasnosti sa v obci nachádzajú všetky bonitné triedy objektov, od objektov nových, až po objekty odporúčané na asanáciu. Prevládajú však objekty v dobrom stave a objekty vyžadujúce si rekonštrukciu.

Vybavenostný uzol (občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru) sa nachádza v polohe kríženia všetkých troch osí.

Z hľadiska urbanistickej kompozície obce návrh ÚPN:

- rešpektuje kompozičnú výstavbu sídla, hlavne polohu jestvujúcich kompozičných osí a referenčného uzla.
- v súlade s globálnou urbanistickou kompozíciou organizuje umiestnenie vyšších funkcií;
- uplatňuje princíp revitalizácie tradičných urbanisticko-architektonických vzťahov v súlade s potrebami obce ;
- novú výstavbu limituje dvojpodlažnými stavbami vrátane podkrovia, v kompozične opodstatnených-zdôvodnených polohách je výnimočne možné povoliť stavbu o jedno podlažie vyššiu;
- odporúča sa realizovať obytné stavby s tradičným tvarovo jednoduchým typom striech, miestnych tvaroslovných prvkov a materiálov v záujme eliminovania množstva cudzorodých prvkov , exotických a nevhodných vzorov;
- podporuje návrat tradičných hmotovo - priestorových vzťahov, ktoré zvýraznia špecifický charakter obce a obmedzia cudzorodé , exotické architektonické prvky;
- pri rozvoji obce požaduje rešpektovať a chrániť pamiatkovo hodnotné objekty, objekty s kultúrohistorickou hodnotou a významné archeologické lokality;

V návrhovom období je potrebné rešpektovať kompozičnú výstavbu obce a plánovito formovať hlavné kompozičné osi a uzly obce. Preto je logické, že budú nositeľkami najdôležitejších funkcií. Vzhľadom na priestorové možnosti v oblasti primárneho referenčného uzla je potrebné chýbajúcu vybavenosť lokalizovať práve tu. Centrum obce formovať ako :

- administratívno- správne,
- historicko- kultúrne,
- vybavenostné.

Cieľom územného plánu obce je i bezkolízne riešenie a usporiadanie nových rozvojových území najmä pre rozvoj bývania (individuálna bytová výstavba), výrobo-podnikateľských aktivít, rekreácie a ich riešenie v zmysle kontinuity priestorového a hmotového vývoja.

Dôležitou súčasťou návrhu je :

- skompaktnenie obce;
- rešpektovanie požiadaviek kompozičnej skladby v praxi;
- návrh formovania obce prostredníctvom regulačných opatrení ;
- doplnenie chýbajúcej občianskej vybavenosti a technickej infraštruktúry;
- vytvorenie sprievodnej zelene pozdĺž poľných ciest a vodných tokov (protierózne opatrenia) za hranicou zastavaného územia a v stresových polohách návrh vhodnej ekostabilizačnej zelene;

Návrh urbanistickej koncepcie sa predovšetkým riadi základnou kompozičnou kostrou sídla, ktorú tvoria jednotlivé kompozičné osi a referenčný uzol, ktoré sú tiež kategorizované podľa stupňa dôležitosti. (viď výkres č.6 VOR) Táto kostra je východiskom pre všetky ďalšie predovšetkým investičné rozhodnutia.

Kompozícia sídla potvrdzuje polohu centra obce v teritóriu hlavného referenčného uzla, ktorý sa nachádza na krížení kompozičných osí.

Dominantami obce sú kostol , kultúrny dom, obecný úrad. Sídlna štruktúra je pomerne kompaktná a vytvára organický celok. V riešenom území je potrebné chrániť, pamätihodnosti , architektonicky hodnotné objekty a hodnotné a chránené prírodné územia.

Všeobecné podmienky ochrany vo vzťahu k zástavbe

- Činnosti na území obce nesmú narušiť pamätihodnosti a prírodné hodnoty;

- Zachovať funkčné využitie územia na bývanie, s doplnkovým využitím - občianska vybavenosť, prednostne viazané na jestvujúci stavebný fond v území. V oblasti centra formovať polyfunkčnú zástavbu;
- Zachovať pomer zastavania v území, vytvorený pravidelným a rozvoľneným umiestnením objektov popri uliciach - miestnych komunikáciách;
- Nové trvalé alebo dočasné úžitkové alebo účelové stavby v dvorových častiach pozemkov musia byť len sekundárne voči hlavnej stavbe na pozemku. Tieto stavby musia vychádzať z jestvujúceho usporiadania parcelácie a radenia objektov.
- rešpektovať, zachovať a regulačne usmerňovať jestvujúce sídelné jednotky :Bačala, Stará Bačala, Malá Dolina, Taráňske funduše;
- nad rámec jestvujúcich nevytvárať ďalšie nové satelitné sídelné celky v k.ú., ale formovať obec ako kompaktný urbanistický organizmus;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov

1. Rešpektovať pamätihodnosti a zachovaný stavebný fond s pamiatkovými hodnotami ako podstatnú zložku stavebného fondu územia;
2. Zachovať, udržiavať a využívať stavebný fond v území v súlade s pôvodnou funkciou, bez požiadaviek na neadekvátne zmeny funkcií a s negatívnym dôsledkom na stavebnú podstatu a dispozíciu pôvodných objektov;
5. pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe rešpektovať typ strešnej konštrukcie - sedlová strecha a farebnosť novej krytiny prispôbiť farebnosti pôvodným krytinám z pálenej hliny;
6. pri rekonštrukčnom procese jestvujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby;
7. pri novej výstavbe v intraviláne obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (zrubov), umiestňovanie mobilných domov- mobilónov;
8. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;

Zachovanie, údržba a regenerácia prvkov interiéru a uličného parteru

1. Udržiavať verejné priestranstvá a poloverejné priestory v dobrom technickom, prevádzkovom a estetickom stave.
2. Odstrániť alebo eliminovať rušivé a hodnoty prostredia neadekvátne zásahy;
Zachovať významné a charakteristické diaľkové aj lokálne pohľady na sídelné usporiadanie a na nasledovné nehnuteľné kultúrne pamiatky:

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej pamiatky nevykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je pozemok (§ 27 ods. 2 pamiatkového zákona).

Opatreniami v oblasti starostlivosti o zeleň zachovávať charakteristické pohľady a panorámy. Vylúčiť umiestňovanie stavieb, iných objektov, prevádzkových a technických zariadení alebo výsadbu zelene, ktoré narušia ustálené usporiadanie a pohľadové kužele k sakrálnym objektom a dominantám obce.

Rešpektovať a dodržiavať postup určený zákonom o ochrane pamiatkového fondu pred prípravou a projektovaním zámerov v území.

Zachovanie, údržba a regenerácia ďalších stavebných, kultúrnych a prírodných hodnôt
Primerane uplatňovať v spoločenskej, hospodárskej a riadiacej praxi (napr. bežný každodenný život, cestovný ruch, výkon verejnej správy obce) historickú tradíciu a kultúrne dedičstvo obce.

Rešpektovať plochy záhrad a ostatných celkov verejnej a súkromnej zelene ako súčasti stabilizovaného usporiadania územia.

Vykonávať priebežnú údržbu plôch záhrad a ostatnej zelene; vykonávať odbornú starostlivosť o dreviny a ostatné prírodné prvky v území.

Požiadavky na ochranu, obnovu a prezentáciu zelene

Pri všetkých plochách zelene na verejných priestranstvách zabezpečiť pravidelnú údržbu na primeranej odbornej úrovni. Nové výsadby a akékoľvek úpravy zelene nad rámec bežnej údržby (teda všetky také, ktoré zasahujú do plošného a priestorového usporiadania územia), musia byť vykonávané koncepčne, na základe projektovej dokumentácie. V celom riešenom území sa odporúča výsadba pôvodných druhov drevín.

B6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA

Z dôvodov podrobnejšej charakteristiky sídla sa územie rozdelilo na jednotlivé územno-priestorové celky (ÚPC) pre ktoré sú navrhnuté podrobné regulačné opatrenia. Z organizačného hľadiska tak je možná detailnejšia regulácia a riadenie územného rozvoja. Toto členenie zároveň sleduje funkčnú náplň územia a hmotovo - priestorové pomery.

Z hľadiska urbanistického boli vyčlenené zóny intenzívneho záujmu. Sú to základné rozvojové lokality, ktoré boli schválené v Zadaní.

Konkrétne sa jedná o nasledujúce regulačné, územnopriestorové celky:

ÚPC – A

Prevažujúca funkcia: polyfunkcia: bývanie/vybavenosť

Východiská: jestvujúce prevažne obytné územie v centrálnej časti obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch IBV;
- občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru;
- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- realizácia spevnených plôch a parkovísk;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- podpora viacfunkčného využitia starých i nových rodinných domov v rozsahu zabezpečenia bývania, vybavenosti a služieb obyvateľom;

- verejná zeleň;
- kultúrno-spoločenské podujatia;
- rešpektovať etické ochranné pásmo kostola;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity, živočíšna výroba;
- aktivity a funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky:

Plocha: 102 545 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – B1

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie medzi centrálnou časťou a Dolinským potokom;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- občianska vybavenosť komerčného a nekomerčného charakteru;
- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- podpora viacfunkčného využitia starých i nových rodinných domov v rozsahu zabezpečenia bývania, vybavenosti a služieb obyvateľom;
- verejná zeleň;
- rešpektovať OP vodného toku;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky ;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky:

Plocha: 49 368m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40

Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,8$
Navrhovaný koeficient zelene $K_z = 0,40$
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – B2

Prevažujúca funkcia: šport

Východiská : územie medzi centrálnou časťou a Dolinským potokom;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- verejná zeleň;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- plochy a objekty športu;
- technická vybavenosť;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, lúky, TTP;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 11 896m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,30$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,60$
Navrhovaný koeficient zelene $K_z = 0,60$
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – C

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie obce v dotyku s centrálnou časťou obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu rodinných domov v rámci IBV;
- realizácia nových IS;
- realizácia nových peších chodníkov;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- podpora viacfunkčného využitia starých i nových rodinných domov v rozsahu zabezpečenia bývania, vybavenosti a služieb obyvateľom;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, sady;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky :

Plocha: 35 548 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 2NP

ÚPC – D

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie –juhovýchodná časť obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- HBV a občianska vybavenosť komerčného charakteru;
- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- verejná zeleň;
- parkoviská;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, sady;
- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky :

Plocha: 113 010m²
IBV:Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP
HBV:Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 1,20
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – D1

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie –juhovýchodná časť obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií ,inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, sady;
- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 29 105 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – D2

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie medzi centrálnou časťou a Dolinským potokom;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií ,inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- rešpektovať OP vodného toku;
- parkoviská;
- verejná zeleň;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky ;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba ;

- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 36 691 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – D3

Prevažujúca funkcia: šport-rekreácia

Východiská : jestvujúce poľnohospodársky využívané územie na juhovýchodnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- individuálna a hromadná rekreácia;
- realizácia nových IS;
- realizácia nových peších chodníkov;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, sady;
- správcovské bývanie;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s rekreačným využitím územia;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 27 582 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,20
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,40
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,70
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – E

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu rodinných domov v rámci IBV;
- realizácia nových MK a peších chodníkov;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, sady;
- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s obytnou funkciou;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 153 925 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – E1

Prevažujúca funkcia: bývanie

Východiská : jestvujúce poľnohospodársky využívané územie na západnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- HBV /hromadná bytová výstavba/;
- parkoviská;
- verejná zeleň;
- prekládka IS;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky ;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 73 700 m²
IBV:Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP
HBV:Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 1,20
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 3 NP

ÚPC – F

Prevažujúca funkcia: šport

Východiská : obecný športový areál v centrálnej časti obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- šport;
- záchytné parkovisko pre obecný športový areál;
- verejná zeleň;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií ,inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- správcovské bývanie;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- iné než prípustné a podmienečne prípustné podmienky využitia;

Intervenčné kroky : Plocha: 14 520 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,10
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp= 0,20
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,70
Podlažnosť : maximálne 2 NP

ÚPC - G

Prevažujúca funkcia: bývanie- HBV

Východiská : jestvujúce obytné územie v centrálnej časti;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na objektoch HBV;
- realizácia nových IS;
- rekonštrukcia miestnych komunikácií ,inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby ,ktoré sú v súlade s obytnou funkciou;

Nepripustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba ;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 3 187 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,35
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,70
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,50
Podlažnosť: maximálne 2+ NP

ÚPC – H

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce obytné územie na severozápadnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu rodinných domov v rámci IBV;
- podpora viacfunkčného využitia starých i nových rodinných domov v rozsahu zabezpečenia bývania, vybavenosti a služieb obyvateľom;
- realizácia nových peších chodníkov;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- rešpektovať OP vodného toku;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, lúky, TTP;
- služby a drobné prevádzky v súlade s IBV;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 86 145 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – H1

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce poľnohospodársky využívané územie na severnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu rodinných domov v rámci IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- rešpektovať OP vodného toku;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, lúky, TTP;
- služby a drobné prevádzky, ktoré nie sú v rozpore s bývaním;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;

- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 4 132m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – H2

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : jestvujúce poľnohospodársky využívané územie na severnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať výstavbu rodinných domov v rámci IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, lúky, TTP;
- služby a drobné prevádzky, ktoré nie sú v rozpore s bývaním;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 20 526 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,40
Podlažnosť: 2 NP

ÚPC – H3

Prevažujúca funkcia: šport

Východiská : jestvujúce obytné územie na sever od športového areálu;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- šport, rekreácia ;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, TS, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- sprievodná zeleň;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, lúky, TTP;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním a rekreáciou;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 13 826 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,60

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,60

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – CH

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : *jestvujúca osada Taránske funduše, ležiaca východne od obce;*

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- rešpektovať OP vodného toku;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- záhrady, orná pôda, sady;
- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba;
- chov šeliem, nebezpečných, exotických zvierat a dravcov, množiarne domácich zvierat;

Intervenčné kroky : Plocha: 49 458 m²

Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40

Navrhovaný index podlažných plôch I_{pp} = 0,80

Navrhovaný koeficient zelene K_z=0,40

Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC - I

Prevažujúca funkcia: pohrebisko

Východiská : *jestvujúce obecné pohrebisko ;*

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- obecné pohrebisko;
- urnový háj, kolumbárium;

- realizácia nových peších chodníkov;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na objektoch obecného pohrebiska;
- rešpektovať OP pohrebiska;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- akékoľvek iné než prípustné podmienky využitia;

Intervenčné kroky :

Plocha: 5 800 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,08
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,08
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,80
Podlažnosť: maximálne 1NP

ÚPC – I1

Prevažujúca funkcia: pohrebisko

Východiská : jestvujúce poľnohospodársky využívané územie na severovýchodnom obvode obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- obecné pohrebisko;
- urnový háj, kolumbárium;
- realizácia nových peších chodníkov;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na objektoch obecného pohrebiska;
- rešpektovať OP pohrebiska;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- akékoľvek iné než prípustné podmienky využitia;

Intervenčné kroky :

Plocha: 5500 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,08
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,08
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,80
Podlažnosť: maximálne 1 NP

ÚPC – J

Prevažujúca funkcia: poľnohospodárska výroba

Východiská : jestvujúci poľnohospodársky ,výrobný - skladový areál na západ od obce ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať kompletizáciu poľnohospodárskeho ,výrobného areálu;
- rešpektovať PHO živočíšnej výroby ...200m;
- skladové hospodárstvo;
- výroba a podnikanie;
- živočíšna výroba: max. kapacitou chovu 250 VDJ;
- zberný dvor, dvor komunálnej techniky;

- technická infraštruktúra;
- poľnohospodárska výroba;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- hnojisko;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré by rozsahom a škodlivými vplyvmi poškodzovali a rušili obytnú funkciu obce;
- rekreácia;
- trvalé bývanie;
- živočíšna výroba nad rámec 250 VDJ;

Intervenčné kroky: Plocha: 121 455 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,35
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – K

Prevažujúca funkcia: šport

Východiská : poľnohospodársky využívané územie severne od obce;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- šport, rekreácia;
- rešpektovať OP vodného zdroja;
- občianska vybavenosť;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- vyhradená zeleň;
- sad ,záhrada vinica;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- iné než prípustné a podmienečne prípustné podmienky využitia;

Intervenčné kroky: Plocha: 3 595 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,30
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,60
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,60
Podlažnosť : maximálne 2 NP

ÚPC – L

Prevažujúca funkcia: poľnohospodárska výroba

Východiská: jestvujúci poľnohospodársky ,výrobný areál,hydínová farma na západ od obce ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať kompletizáciu poľnohospodárskeho ,výrobného areálu;
- rešpektovať PHO živočíšnej výroby ...180m;
- skladové hospodárstvo;
- výroba a podnikanie;
- živočíšna výroba s max. kapacitou chovu: 225 VDJ;
- poľnohospodárska výroba;
- realizácia ochrannej zelene;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- OV komerčného charakteru;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré by rozsahom a škodlivými vplyvmi poškodzovali a rušili obytnú funkciu obce;
- rekreácia;
- trvalé bývanie;
- živočíšna výroba nad rámec 225 VDJ;

Intervenčné kroky : Plocha: 59 166 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,45
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,90
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – M1

Prevažujúca funkcia: bývanie - IBV

Východiská : obytné územie v dotyku s poľnohospodárskym výrobným areálom-farmou ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie jestvujúcich objektov IBV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- budovanie nových rodinných domov;

Intervenčné kroky : Plocha: 3 687 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,50
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – M2

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v dotyku s poľnohospodárskym výrobným areálom-farmou ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie jestvujúcich objektov IBV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- budovanie nových rodinných domov;

Intervenčné kroky : Plocha: 586 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,30
Podlažnosť: 2 NP

ÚPC – M3

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v dotyku s poľnohospodárskym výrobným areálom-farmou ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie jestvujúcich objektov IBV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- povoľovanie a budovanie nových rodinných domov;

Intervenčné kroky : Plocha: 1 328 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80
Navrhovaný koeficient zelene Kz=0,30
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – M4

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v dotyku s poľnohospodárskym výrobným areálom-farmou ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie jestvujúcich objektov IBV;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- budovanie nových rodinných domov;

Intervenčné kroky : Plocha: 7 806 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia KZÚ = 0,40
Navrhovaný index podlažných plôch Ipp = 0,80

Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,60$
Podlažnosť: 2 NP

ÚPC – N

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v lokalite Bačala ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie existujúcich objektov IBV;
- sady záhrady;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;
- rekreačné bývanie

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výroba, priemysel;

Intervenčné kroky :

Plocha: 13 534 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,40$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,80$
Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,40$
Podlažnosť: 2NP

ÚPC – O

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v lokalite Jatovské ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie a stavby existujúcich objektov IBV;
- sady záhrady;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- v povoľovacom procese objektov na bývanie, rekreáciu vyžadovať realizáciu protiradónovej ochrany;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;
- rekreačné bývanie;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výroba, priemysel;

Intervenčné kroky :

Plocha: 16 204 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,35$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,70$

Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,50$
Podlažnosť: 2 NP

ÚPC – P

Prevažujúca funkcia: bývanie- IBV

Východiská : obytné územie v lokalite Bačala ;

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať rekonštrukcie a dostavby existujúcich objektov IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- realizácie novej IBV;
- sady záhrady;
- v povoľovacom procese objektov na bývanie, rekreáciu vyžadovať realizáciu protiradónovej ochrany;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky v rámci IBV;
- rekreačné bývanie;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výroba, priemysel;

Intervenčné kroky : Plocha: 50 718 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,35$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,70$
Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,50$
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – Q

Prevažujúca funkcia: výroba

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať kompletizáciu výrobného areálu;
- skladové hospodárstvo;
- výroba a podnikanie;
- realizácia ochrany zelene;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- poľnohospodárska výroba;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- živočíšna výroba;
- bývanie;

Intervenčné kroky : Plocha: 23 126 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,50$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,10$

Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,40$
Podlažnosť: maximálne 2 NP

ÚPC – R

Prevažujúca funkcia: rekreácia

Východiská : jestvujúce obytné územie na sever od obce: časť „Malá dolina“.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

- regulačne usmerňovať realizáciu novej IBV;
- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, inžinierskych sietí, peších chodníkov a priestranstiev a spevnených plôch;
- regulačne usmerňovať rekonštrukčný proces na jestvujúcich objektoch bývania;
- rešpektovať OP vodného toku;
- rekreačné bývanie;

Podmienečne prípustný spôsob využitia územia:

- služby a drobné prevádzky ;

Neprípustné podmienky využitia územia:

- výrobné, priemyselné aktivity a ostatné funkcie, ktoré sú v rozpore s bývaním;
- živočíšna výroba ;

Intervenčné kroky : Plocha: 53 562 m²
Navrhovaný koeficient zastavanosti územia $KZÚ = 0,40$
Navrhovaný index podlažných plôch $I_{pp} = 0,80$
Navrhovaný koeficient zelene $K_z=0,40$
Podlažnosť: 2NP

ÚPC – ÚZEMIE LESNEJ KRAJINY

Východiská:

Lesy v k. ú. Veľká Dolina spadajú pod LHC (lesný hospodársky celok) Nitra, do lesnej oblasti Podunajská nížina, lesnej podoblasti Podunajská rovina.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

Kategórie lesných porastov v k. ú. Veľká Dolina: „H“- hospodárske lesy

Funkčné typy lesa v k. ú. Veľká Dolina: "A" - produkčný les - sprašové hrabové dúbavy

V rámci ÚPN obce sa nepredpokladá zmena funkčného využitia daných lesných pozemkov, naopak je žiadúce chrániť ich ako významné prvky územného systému ekologickej stability a zachovať a nenarúšať ich ochranné pásma v rámci novej výstavby.

Prípustný spôsob využitia územia – ciele:

1.Hospodárske lesy:

- lesná- hospodárska činnosti v súlade s platnými právnymi predpismi na území hospodárskych lesov;
- plnenie funkcie lesa;
- obhospodarovaniu lesa v súlade s programom starostlivosti oň /LHP /;

Podmienečne prípustné funkcie:

- lesné sklady a manipulačné priestory;
- príjazdové a prístupové komunikácie, pešie komunikácie a zjazdové chodníky, - cyklistické chodníky a pod.,
- zariadenia a vedenia verejnej technicko - infraštruktúrnej obsluhy územia - (vodohospodárske, energetické, telekomunikačné a spojovacie vedenia a zariadenia),

Nepřípustné podmienky využitia územia:

- výstavba chát, rekreačných objektov, rodinných domov, bytových domov;
- umiestnenie priemyselných a poľnohospodárskych objektov;
- všetky činnosti meniace prirodzený stav vodných tokov;
- pestovanie cudzokrajných druhov rastlín ;
- chov cudzokrajných druhov živočíchov;
- používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálii;
- vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených;
- činnosti, ktoré sú v rozpore s platným zákonom o lesoch;
- vynášanie akéhokoľvek odpadu do územia lesa;
- porušovanie lesohospodárskeho plánu - nesystematický výrub drevín;
- zmene druhovej skladby porastov, výsadbou nepôvodných druhov drevín;
- vykonávanie ekologicky nevhodných obnovných postupov, intenzívnou ťažbou dreva, znižovaním rubnej doby porastov;

Regulatívy pre územné vymedzenie , určenie podmienok umiestnenia reklamných stavieb a obmedzenie vizuálneho smogu na území obce Veľká dolina:

Prípustné reklamné stavby:

1. Citylighty o rozmeroch 2400 x 1200 mm;
2. Vývesné štíty na objektoch s plochou do 1 m²;
 - a) umiestniť v maximálnej výške do úrovne kordónovej rímsy prízemia a v minimálnej výške 2200 mm nad úrovňou terénu ak sú umiestnené kolmo na fasádu objektu.
 - b) propagovať iba prevádzky umiestnené v danom objekte
 - c) pre viacero prevádzok sídliačich v objekte je prípustné umiestniť iba jeden spoločný vývesný štít
 - d) reklamnú stavbu z hľadiska veľkosti, tvaru, materiálového riešenia v primeranej výtvarnej a dizajnovnej kvalite

Nepřípustné reklamné stavby:

1. Billboardy
2. Bigboardy
5. PVC plachty a tabule na oplatení, zábradliach a fasádach budov; /mimo plôch vymedzených na území nákupných centier a výrobných areálov/;
6. Veľkoplošné obrazovky /mimo plôch vymedzených na území nákupných centier a výrobných areálov/;
7. Totemy /mimo plôch vymedzených na území nákupných centier dopravnej vybavenosti a výrobných areálov/;
8. reklamné kubusy, trojhrany, štvorhrany /mimo plôch vymedzených na území nákupných centier a výrobných areálov/;
9. „Reklamné pilóny“ vo verejných priestoroch /mimo plôch vymedzených na území nákupných centier a výrobných areálov/;

B7 BÝVANIE – NÁVRH RIEŠENIA

Domový a bytový fond

Z hľadiska bytového fondu je zjavné, že prevažná časť bytového fondu je tvorená samostatne stojacimi rodinnými domami s funkciou trvalého bývania.

Okrem trvale obývaných objektov sa v obci vyskytujú aj rekreačné a sezónne obývané domy. Nový územný plán do budúcnosti regulačne usmerňuje výšku stavieb určených na bývanie. Výška zýstavby je závislá od polohy v organizme sídla. Objekty neobmedziť tvarovo, pretože aj dlhé pôdorysy sú pre vidiecke osídlenie prirodzené a vhodné. Dôležitým regulatívom je stavebná čiara. V štandardných podmienkach požadovať rešpektovanie stavebnej čiary, ktorá je požadovaná vo vzdialenosti 6m od majetkoprávnej hranice pozemku zo strany ulice. Rešpektovať povolenú maximálnu výšku stavieb v jednotlivých územno - priestorových celkoch a koeficient zastavania pozemku/regulačného celku.

Pri novej výstavbe a stavebných intervenciách rešpektovať ochranné pásma všetkých druhov. Pozitívny vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj hodnoty celkového prírastku obyvateľov v obci. Tento ukazovateľ dosahuje kladné hodnoty, preto je potrebné aby na túto skutočnosť prihliadal aj ÚPN obce a riešil kvantitatívny a kvalitatívny rozvoj bývania.

Základné rozvojové ciele:

Obec má typický vidiecky charakter s členitou uličnou sieťou. Dlhodobu pretrvávajúcu záujem o všetky formy bývania predovšetkým však o IBV.

Pri ďalšom vývoji a rozvoji obce pôjde predovšetkým o vytvorenie územno-priestorových podmienok pre realizáciu individuálnych foriem bývania:

- pre potreby, ktoré treba očakávať v súvislosti s tvorbou nových domácností a mladých rodín, ktoré budú mať ambície na vlastné bývanie,
- pre požiadavky bývajúcich občanov na zmenu kvalitatívneho resp. veľkostného štandardu bytov, ktoré môžu byť riešené tak prestavbou existujúceho objektového fondu, ako aj formou novej výstavby,
- ako ponuku pre výstavbu rodinných domov pre obyvateľov zo širšieho územia regiónu, ktorí majú (resp. budú mať ponuku) v obci nové pracovné podmienky, resp. majú ambície bývať vo vidieckom prostredí.

Návrh regulačne usmerňuje výstavbu nových objektov, rekonštrukcie a prestavby existujúcich tak, aby sa zlepšil architektonicko-urbanistický obraz obce a zvýšila sa aj kvalita výstavby a jej výtvarno-kompozičný charakter a úroveň bývania.

Podrobná regulácia funkčných plôch bývania je obsahom grafickej prílohy –
/ výkresy č.5 a č.6 .

Bytový fond - návrh

- už v stavebnom konaní eliminovať nežiaduce, prevažne nepôvodné implantované cudzie exotické architektonické formy objektov a výstrednú farebnosť fasád.

Základné členenie rozvojových plôch bývania je nasledovné:

- rozvoj IBV na vnútorných a vonkajších rozvojových lokalitách;
- rozvoj HBV na vnútorných a vonkajších rozvojových lokalitách;

V sumáre možno konštatovať, že nový územný plán pripravil v rámci rozvoja bytovej výstavby predpoklady a dostatočné možnosti realizácie pre :

- 350 nových rodinných domov (RD v rámci IBV), služby, drobné prevádzky a v oblasti bývania;
- 40 nových BJ (v rámci HBV);

Skutočná potreba pozemkov pre výstavbu RD a polyfunkčných obytných domov bude závislá od ekonomických možností a schopností obyvateľstva. ÚPN predkladá celkový návrh potenciálnych možností územia pre zámer bývania.

V prvom rade je potrebné využiť stavebné medzery- preluky a vnútornú priestorovú rezervu sídla, ak je vyčerpaná je možné využiť aj rezervy za súčasnou hranicou zastavaného územia (k1.1.1990).

Výškové zónovanie zástavby je obsahom výkresu organizácie a regulácie územia.

Je potrebné iniciovať rekonštrukčný proces jestvujúcej štruktúry rodinných domov. Nepodporovať umiestňovanie mobilných domov a karavánov ako spôsob riešenia bytovej otázky, alebo ako formu rekreácie v zastavanom území obce. Vhodné je zachovávať tradičnú parceláciu, ktorá zabezpečuje kompaktnosť zástavby.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov. Spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore, nerealizovať širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej, sprievodnej, uličnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôd pokrytá vegetáciou.

- V záujme ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, vzhľadom na skutočnosť, že obec sa nachádza v území so stredným radónovým rizikom je potrebné pri novej výstavbe ale aj pri rekonštrukciách objektov pri povoľovacom procese vyžadovať návrh a realizáciu protiradónovej ochrany budov. V súlade s Vyhláškou MZ SR č. 98/2018 Z.z. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia. Realizácia radónovej ochrany objektov podľa Vyhl. MZ SR č. 406/2002 Z. z. Presná poloha plôch radónového rizika vid'. výkres č.4.

Súčasťou vidieckeho bývania je aj chov domácich, hospodárskych zvierat a drobných chovov v rozsahu samozásobovania obyvateľstva, ktorý je limitovaný max.1VDJ /domácnosť-chovateľský subjekt.

V zástavbe medzi rodinnými domami nepovoľovať prevádzky priemyselného a poľnohospodárskeho charakteru, ktoré sú v rozpore s funkciou bývania.

Oplotenie pozemku z uličnej čiary

- V uličnej čiare zástavby oplotenie rodinného domu nesmie presiahnuť maximálnu výšku 1,80 m. od príľahlej komunikácie.
- V uličnej čiare môže oplotenie pozostávať z betónového múrika, ktorého výška môže dosiahnuť maximálne 0,90 m. 1,0m od príľahlej komunikácie. Zvyšok oplotenia z uličnej čiary môže dosiahnuť zvyšnú výšku do 1,80 m. od príľahlej komunikácie. Táto časť musí byť zhotovená z priehľadného materiálu (pletivo, latky, kovová konštrukcia a pod.)
- Ak tvoria oplotenie murované stĺpiky, ich maximálna výška nesmie presiahnuť výšku 1,80 m. s max.šírkou 1,0m

- Odporúča sa kombinácia živého vegetačného oplotení alebo realizácia čisto vegetačného oplotení.
 - Oplotenie musí byť v súlade s charakterom existujúceho okolitého oplotení.
 - Za oplotením sa doporučuje výsadba vysokých stálezelených porastov pre vytvorenie optickej bariéry a izolačnej bariéry pre elimináciu vplyvov hluku a zachytávanie prachu z uličného priestoru.
 - Realizácia pevného betónového nepriehľadného oplotení sa povoľuje do výšky 1,4m od príľahlej komunikácie.
 - Oplotenie nesmie zasahovať do rozhľadového poľa pripojenia stavby na cestu.
 - Oplotenie nesmie ohrozovať bezpečnosť účastníkov cestnej premávky a iných osôb.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo pod úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotení môže posudzovať individuálne.
- Pri pozemkoch, ktorých hranica pozemku je výškovo nad úrovňou príľahlej komunikácie sa výška budovania oplotení určuje vzhľadom k rastlému terénu od ulice.

Vnútorňé oplotenie pozemku - medzi susednými pozemkami

- Maximálna výška vnútorňého oplotení medzi susediacimi pozemkami nesmie presiahnuť 1,8 m. vzhľadom k rastlému terénu.
- Oplotenie môže byť zhotovené z transparentných materiálov – pletiva, alebo v kombinácii so živým plotom zo stálo zelených porastov.
- Plňé oplotenie je možné realizovať len v dĺžke maximálne 30% z dĺžky pozemku. do max.výšky 1,8m. vzhľadom k rastlému terénu
- V prípade plňého oplotení vyžadovať písomný súhlas vlastníka susediaceho pozemku.
- Betónový základ vyšší ako 1,0 m vzhľadom k rastlému terénu sa považuje za oporný múr a podlieha stavebnému povoleniu.

Tieto regulačné opatrenia sa vzťahujú na všetky územnopriestorové celky.

podporovať oplotenie priehľadné pletivové, alebo oplotenie živým plotom resp. ich vzájomnú kombináciu. Toto regulačné opatrenie sa vzťahuje na všetky územnopriestorové celky; v prípade realizácie výsadby drevín (najmä stromov) v okolí stavieb, s ohľadom na možný výskyt nepredvídateľných živelných udalostí, vysádzať stromy v dostatočnej vzdialenosti od stavieb rodinných domov a taktiež v dostatočnej vzdialenosti od susedných pozemkov (oplotenia, budov), aby sa dreviny (stromy, kroviny) v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov. Pri výsadbe drevín dodržať ochranné pásma inžinierskych sietí;

Zachovanie, údržba a regenerácia výškového a priestorového usporiadania objektov.

1. pri rekonštrukčnom procese existujúcich stavieb a pri novej výstavbe uprednostniť pôvodný typ strešnej konštrukcie - sedlová strecha a farebnosť novej krytiny prispôbiť farebnosti pôvodným krytinám z pálenej hliny;
2. pri rekonštrukčnom procese existujúcich stavieb a pri novej výstavbe prispôbiť farebnosť nových fasád od bielej po zemité farby. Nepovoľovať fasády krikľavých farieb;
3. pri novej výstavbe v intraviláne obce možnosť stavať iba typické stavby pre naše územie, vylúčiť stavby dreveníc (zrubov), umiestňovanie mobilných domov-mobilónov a cudzích exotických architektonických vzorov;
4. preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné;
5. minimálna výmera stavebného pozemku pre samostatne stojaci rodinný dom je 600 m² , v stiesnených podmienkach 500m²;

6. minimálna výmera stavebného pozemku pre kompaktné formy IBV –radová zástavba je 400 m² ;
7. stavebná čiara je 6 m od uličnej čiary;
8. garážovanie vozidiel na pozemkoch rodinných domov (min. 2 parkovacie miesta / jeden stavebný pozemok)

Hlavné ciele riešenia:

1. *Rozvoj bývania a bytovej výstavby orientovať prioritne do území, ktoré tvoria vnútorné rozvojové rezervy a k ďalším lokalitám pristupovať až po ich vyčerpaní.*
2. *Návrh obytných objektov orientovať výlučne do lokalít, ktoré spĺňajú súčasné hygienické požiadavky a ktoré nebudú ovplyvnené hlukom, prachom, pachom a vibráciami.*

B8 OBČIANSKE VYBAVENIE – SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA – NÁVRH RIEŠENIA

Občianska vybavenosť je v obci zastúpená komerčnou OV: zariadenia a plochy maloobchodu, drobných služieb a verejnou vybavenosťou: materská škola, administratíva. Úroveň vybavenosti obce závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok, kúpnej sili, potrieb príslušného obecného spoločenstva a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Rozvoj občianskej vybavenosti

Návrh rieši optimálnu štruktúru kompletovania základnej občianskej vybavenosti podľa urbanistických štandardov, aby zodpovedala stanovenej funkčnosti sídla, výhľadovému počtu obyvateľov a aj sledovanému rozvoju obce k návrhovému obdobiu.

Návrhom vybavenosti zabezpečiť podmienky pre komfortný život obyvateľov obce, bez vynútenej potreby dochádzania za potrebnou základnou občianskou vybavenosťou do okolitých sídiel.

Ťažisko občianskej vybavenosti maloobchodnej siete a služieb a centrálnej administratívy umiestniť v centrálnom/hlavnom/ referenčnom uzle.

Tu lokalizovať funkčné plochy a objekty občianskej vybavenosti obce – malé obchodíky, služby, stravovacie zariadenia, občerstvenie, a pod. Preferovať v lokalitách určených pre občiansku vybavenosť spojenie obytnej funkcie a občianskej vybavenosti a integráciou znížiť tak nároky na novovytvárané veľké plochy pre bývanie všade tam, kde je to možné.

Školstvo a výchova

Predškolské zariadenia

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola, ktorá poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou.

Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia.

Materská škola po celý rok spolupracuje s DHZ Mojmírovce, OcÚ Veľká Dolina, MŠ Poľný Kesov a ZŠ Mojmírovce.

Školské zariadenia

V obci sa základná škola nenachádza. Deti dochádzajú za výučbou a vzdelaním do okolitých obcí alebo do krajského mesta Nitra. Stredné školy všeobecné - gymnáziá, ekonomické a stredné odborné školy navštevujú deti v okresnom meste Nitra, alebo v okresnom meste Šaľa. V súvislosti s nárastom počtu obyvateľov ÚPN vytvára podmienky pre rozšírenie materskej školy resp. lokalizáciu ďalšej škôlky v hlavnom referenčnom uzle a v ÚPC- D.

Kultúra a osвета

Vedľa Obecného úradu Veľká Dolina sa nachádza sála kultúrneho domu. Slúži na kultúrne akcie usporadúvané obcou a na prenájom pre iné subjekty k usporiadaniu jednorazových kultúrno-spoločenských akcií.

Využitie kultúrneho domu umožňuje organizovanie kultúrnospoločenských podujatí prezentujúcich miestnych tradícií a zvykov miestnych obyvateľov, ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež. V kultúrnom dome sa aktivizujú a svoju bohatú činnosť vykonávajú spolky a aj krúžky.

Pri podpore rozvoja cestovného ruchu rekreácie a turizmu je nutné uvažovať aj s vytvorením podmienok pre budovanie klubových priestorov, ktoré môžu tvoriť súčasť rôznych zariadení spojených so službami v tejto oblasti.

Verejná knižnica.

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou bolo: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Zariadenia kultúry slúžia na pravidelné usporadúvanie už tradičných kultúrnych a spoločenských podujatí, ktoré prispievajú k rozvoju spoločenského a kultúrneho života občanov obce. Pre ďalšie návrhové obdobie bude cieľom vytvárať podmienky pre aktivizáciu spoločenského života občanov rôznych vekových kategórií a záujmových skupín v obci, podmienky pre obnovu a rozvíjania ľudových tradícií s ich prezentáciou.

K tomu je potrebné zabezpečiť prevádzkové skvalitnenie existujúcich a tvorbu nových zariadení pre kultúrno-spoločenskú činnosť, podmienok pre rozvoj rôznych aktivít a atraktívnych programov.

V obci Veľká Dolina pôsobia občianske združenia, ktoré sa aktívne podieľajú na spoločenských

a kultúrnych akciách počas celého roka.

- ZO Jednota Dôchodcov Slovenska
- ZO Zdravotne Postihnutých
- Poľovnícke Združenie
- TJ Družstevník
- Občianske združenie Equifarm Ranč
- Rodinná farma ANUBISFARM

(Zdroj: PHSR VD 2015 - 2023)

Všetky majú právnu formu občianskeho združenia.

V riešení ÚPN budú určené konkrétne regulatívy na revitalizáciu, zachovanie, obnovu a sprístupnenie ďalších kultúrno-historických objektov v obci .

Návrh ÚPN počítá s vybudovaním amfiteátra pri obecnom úrade, s hľadiskom, javiskom a jeho zázemím.

Šport a telesná výchova

Zo zariadení telovýchovy sa v obci nachádzajú športový areál (futbalové ihrisko), tenisový kurt, multifunkčné ihrisko a detské ihrisko.

Rozvoj ďalších telovýchovných a športových zariadení sa navrhuje smerovať k príprave územia pre viacúčelové komplexné zariadenie na úrovni vyššej vybavenosti, ako viacúčelové zariadenie pre športové i kultúrno-rekreačné zariadenia. Ďalší rozvoj športovo-rekreačného

vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie - budovanie a údržba turistických chodníkov, cykloturistických trás nadväzujúcich na regionálne cyklotrasy. Obec má v návrhovom období záujem vybudovať plochy pre dostihový šport. a rozšíriť exteriérové detské ihrisko o nové atrakcie.

Zdravotníctvo

Lekárske služby sú zabezpečené pre občanov v susednej obci Mojmírovce, kde sa nachádza zdravotné stredisko, v ktorom ordinuje všeobecný lekár, pediater a stomatológ. Vyššie špecializované lekárske zariadenia sa nachádzajú v okresnom meste Nitra.

Cieľom návrhu ÚPN je vytvárať podmienky pre zabezpečenie kvalitného komplexného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v dobrých prevádzkových podmienkach pre všetky skupiny obyvateľov. Taktiež vytvoriť územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu vlastného centrálného zdravotníckeho zariadenia s lekárňou, ambulanciou všeobecného, detského a zubného lekára a zároveň vytvárať predpoklady pre budovanie a lokalizáciu ambulancii na báze IBV a v disponibilných objektoch.

Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

V obci sa žiadne zariadenia sociálnej starostlivosti nenachádzajú.

§ V rámci navrhovaného zariadenia sa odporúča vytvoriť kapacitné podmienky pre klubovú a záujmovú činnosť obyvateľov v poproduktívnom veku.

§ Pre podporu sociálne slabších rodín, prípadne začínajúcich rodín sa navrhuje realizácia sociálneho bývania využitím neobývaných individuálnych obytných objektov alebo v rámci zóny bytovej výstavby v jadre obce.

§ V širšom centre obce vytvoriť územno-technické predpoklady pre lokalizáciu komplexného seniorského centra s malometrážnym bývaním, spoločenskou časťou so stravovaním, lekárskou a opatrovateľskou starostlivosťou, športovou časťou a regeneráciou, s tým, že tieto služby by boli aj pre ďalších dôchodcov obce - denné stravovanie dôchodcov, donáška stravy do bytov, pranie, regenerácia a pod.

Komerčná vybavenosť

Maloobchodná sieť a služby

V obci sa nachádzajú potraviny, obchod so zmiešaným tovarom a pohostinstvo

V ÚPN je navrhované skvalitnenie súčasného obchodného vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na požadovanú veľkostnú úroveň.

Na rozvoj služieb, ktorý je podmienený najmä dopytom, bude mať vplyv spoločenský tlak obyvateľov a vývoj rastu obyvateľstva a jeho demografickej štruktúry. Výrazným rozvojovým stimulom bude sledovaný koncepčný cieľ vytvoriť ponuku kvalitnej vybavenosti v obci.

Verejné stravovanie

V súčasnosti sa v obci verejné stravovacie zariadenia nenachádzajú

Vzhľadom na rekreačný potenciál obce a jej atraktívnu polohu na sieť cyklotrás je stav stravovacích zariadení v súčasnosti nepostačujúci.

Vzhľadom na súčasný deficit sa navrhuje skvalitnenie súčasného stravovacieho vybavenia obce a program jeho kompletovania podľa urbanistických štandardov na veľkostnú úroveň a plánovaný rozvoj sídla. Obec nemá vybudované stravovacie zariadenia, ktoré by slúžili širokej verejnosti. Na občerstvenie je k dispozícii v obci miestne pohostinstvo.

V návrhovom období je vhodné v oblasti hlavného referenčného uzla realizovať stravovacie - reštauračné zariadenia so zreteľom pokryť dopyt obyvateľstva a tiež návštevníkov obce .

Verejná správa, administratíva a zariadenia služieb nekomerčného charakteru

Je zastúpená nasledovnými inštitúciami:

Obecný úrad – stav stavebno-technického zariadenia je dobrý, budova je pre danú funkciu primeraná a vo vhodnej polohe.

V obci sa nachádza požiarna zbrojnica vedľa obecného úradu.

B9 VÝROBA A SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO – NÁVRH RIEŠENIA

Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného,

občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú a poskytujú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba . Najvýznamnejší reprezentanti a zamestnávateľia sú spoločnosti :

- Farma Hyza a.s. – Produkcia jatočnej hydiny, chov brojlerov s maximálnou kapacitou chovu 250VDJ, výroba kŕmnych zmesí;
- PD Mojmirovce, chov dobytka, živočíšna výroba s maximálnou kapacitou chovu 250VDJ;
- Ivan Cigánik FEMO - Výrobná zámočnícka dielňa;
- BDF Fashion design - Módne návrhárstvo, zákazkové krajčírstvo;
- REDCAST - Marek Žiak - Výroba a navrhovanie šperkov z drahých kovov 3D programe;
- Elena Hurtová – STROJSERVIS – Servis, oprava vysokozdvížných vozíkov a manipulačnej techniky a zariadenia;

(Zdroj: PHSR VD 2015 - 2023)

Nové výrobné areály ako vonkajšie rozvojové plochy, polohovo orientovať do disponibilných areálov bývalého PD, / ÚPC – J /, v južnej časti zastavaného územia obce. Tento rozvojový návrh je potrebné riešiť veľmi citlivo, so zreteľom na zachovanie charakteru poľnohospodárskej krajiny a tiež krajinnou - ekologickej hodnoty širšieho priestoru.

§ V rámci miestnej komunálnej výroby sa v ÚPC – J navrhuje zriadiť zberný dvor , kompostáreň - spracovanie odpadu z rastlinnej výroby, činností v záhradách obce. Vyrobené organické hnojivo následne čiastočne využívať na komerčný odpredaj, čiastočne na zveľaďovanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy, na skvalitňovanie verejnej zelene v obci.

§ Zhodnotiť návrh rozvojových plôch podľa námetu z komplexného urbanistického rozboru pre riešenie výroby.

Lesné hospodárstvo

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy a pod.),
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.),
- **hospodárske lesy** (lesy, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesa. Hospodárskymi lesmi sú aj energetické porasty a lesné plantáže).

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné typy lesov:

"H" - hospodárske lesy

Funkčný typ - produkčný les - suchá hrabová dúbrava na spraši.

Lesný hospodársky celok - LHC Nitra

Oblasťná jednotka - Podunajská nížina

Stupeň ochrany prírody - 1.stupeň ochrany prírody

Druhové zloženie lesov: dub letný, Topoľ čierny, Agát biely, Jaseň štíhly, Topoľ biely, Orech čierny

Lesné pozemky zaberajú plochu o výmere **9,12** ha, čo predstavuje zhruba 0,78% z celkovej výmery k.ú.Veľká Dolina.

Lesné porasty sú zaradené do kategórie prevažne hospodárskych lesov. Hospodárske lesy sú lesy, ktoré nie sú ochrannými lesmi alebo lesmi osobitného určenia a ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. Povinnosti pri ochrane lesa sú zakotvené v § 28 zákona o lesoch.

V rámci ÚPN obce sa nepredpokladá zmena funkčného využitia daných lesných pozemkov, naopak je žiadúce chrániť ich ako významné prvky územného systému ekologickej stability a zachovať a nenarúšať ich ochranné pásma v rámci novej výstavby.

Lesy v k. ú. Veľká Dolina spadajú pod LHC (lesný hospodársky celok) Nitra, do lesnej oblasti Podunajská nížina, lesnej podoblasti Podunajská rovina.

V celom území platí I. stupeň ochrany prírody.

Obhospodarovateľom lesov v záujmovom území sú LESY SR, š.p. OZ Podunajsko.

Kategórie lesných porastov v k. ú. Veľká Dolina: „H“- hospodárske lesy

Funkčné typy lesa v k. ú. Veľká Dolina: "A" - produkčný les - sprašové hrabové dúbravy

/Zdroj: lesnícky portál (LGIS)/

V rámci návrhu ÚPN sú územne vymedzené ponukové rozvojové plochy pre miestnu priemyselnú a remeselnú malovýrobu a sklady bez kolíznych vzťahov k obytnej zástavbe obce. Vývojovo do týchto polôh budú premiestnené aj kolízne prevádzky v súčasnej obytnej zástavbe.

Požiadavky a ciele riešenia:

1. *podporovať rozvoj malého a stredného podnikania;*
2. *podporovať a regulačne usmerňovať rozvoj výroby a podnikania v jednotlivých poľnohospodárskych produkčných a chovateľských areáloch ;*

3. vytvoriť predpoklady pre rozvoj vinohradníctva, ovocinárstva, vytvoriť územno-priestorové predpoklady pre chov včiel a opeľovaciu činnosť v súlade so zachovaním ekostabilizačných prvkov v krajine;

4. podporovať rozvoj rekreačnej turistiky, cykloturistiky v smere na Jatov, Poľný Kesov, Mojmírovce, Močenok.

B10 REKREÁCIA - NÁVRH RIEŠENIA

Jedným z programov ÚPN je riešenie cestovného ruchu a turisticko-športových aktivít v obci. ÚPN obce ako nástroj pre reguláciu územia má za cieľ vytvárať podmienky a rezervovať územia nielen pre výrobnú sféru a bývanie, ale podporovať a rozvíjať oblasť rekreácie a turizmu, s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj územia, ochranu prírody a vyzdvihnutie kultúrno-historických hodnôt v území. Rekreačný a turistický potenciál obce dáva predpoklady na saturáciu ľudských potrieb v území, za účelom oddychu a športu /turistika, cykloturistika/.

Členstvo a partnerská spolupráca obce v rámci mikroregiónu ponúka možnosť rozvoja cestovného ruchu a rekreácie hlavne v oblasti pešej turistiky, cykloturistiky, za účelom budovania prepojujúcich cyklotrás medzi členskými obcami v nadväznosti na sieť cyklotrás s vyšším významom.

Rozvoj vybavenia v obci bude viazaný aj na rast funkcie bývania a program regionálnej turistiky s vhodnými atraktívnymi aktivitami pre dané prostredie.

Medzi dôležité intervenčných kroky ÚPN obce je vybudovať a regulačne usmerňovať:

- rekreačné bývanie vo vzťahu k blízkej kúpeľnej zóne Poľný Kesov;
- jazdecký šport, rekreačné areály /ÚPC-D3, ÚPC-H3/;

Katastrálne územie má potenciál pre rozvoj predovšetkým pešej turistiky a cykloturistiky. Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie a cestovného ruchu je potenciál územia a ten je vysoký.

Atrakcie v obci a okolí.

V obci sa nachádza chránený strom brest. Je významný z hľadiska kultúrno - historického, vedeckého a krajinného. K atrakciám obce patrí aj historická zvonica, nachádzajúca sa v blízkosti obecného úradu.

V okolí obce sú najvýznamnejšími turistickými cieľmi:

- Termálne kúpalisko Poľný Kesov;
- Kaštieľ a park Mojmírovce
- anglický voľnokrajínarský park a kaštieľ Palárikovo;

Základným predpokladom pre úspešný rozvoj rekreácie, cestovného ruchu a zvýšenia atraktívnosti obce Veľká Dolina sú nasledovné intervenčné kroky:

1. podpora rekreačno - športových aktivít;
2. podpora rozvoj ovocinárstva, vinohradníctva, ktoré majú potenciál viazať na seba následne turizmus;
3. prezentácia a propagácia miestnych kultúrno-historických pamiatok, zvyklostí, etnografických zvláštností;

4. tvorba a distribúcia propagačných materiálov o miestnych zaujímavostiach a pamiatkach a zvyklostiach;
5. zriadenie priestoru pre umiestnenie propagačných materiálov;
6. podpora služieb pre návštevníkov obce: miestna gastronómia , predaj miestnych špecialít;
7. vytvorenie informačno-orientačných tabúl;
8. vybudovanie a údržba značených cykloturistických trás;
9. podporovať revitalizáciu a rozvoj obecného športového areálu- ÚPC- F;
10. vytvárať predpoklady a podporovať jazdecký šport v území ÚPC–H3;
11. podporovať rozvoj cykloturistiky a cyklo - dopravy v nadväznosti na okolité obce a mestá Nitra, Šaľa;
12. podporovať rozvoj ubytovacích možností v oblasti prechodného ubytovania / penzióny, ubytovanie na súkromí - RBNB /;
13. rozvoj rekreačného bývania v lokalitách Bačala , Stará Bačala, rekreačný areál ÚPC-D3, Malá dolina;

Základné geograficko - geomorfologické danosti obce dávajú predpoklady pre rozvoj nasledovných foriem športu a rekreácie:

Cykloturistika

Návrh rieši cyklistické trasy i v širších súvislostiach . Ich šírkové usporiadanie je potrebné v projektovej dokumentácii navrhnuť podľa STN 73 6110./výkres č.2/
Podrobne v kapitole: B15 DOPRAVA A PREPRAVNÉ VZŤAHY.

Každodenná krátkodobá rekreácia

- v obecnom športovom areáli /ÚPC F/: športovoherané a voľnočasové aktivity, fitness, futbal, kolektívne športy a obecné podujatia;
- rekreačný areál :ÚPC - D3 ;
- obecné a regionálne cyklotrasy ;
- jazdecký šport:ÚPC - H3

Vinohradníctvo, záhradkárstvo – ovocinárstvo

Je tiež forma relaxácie, pre ktorú ÚPN obce vytvoril predpoklady v lokalitách: sady záhrady, vinice.

B11 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Pôvodné hranice zastavaného územia k 1.1.1990 aj novo navrhovaná hranica zastavaného územia sú podrobne zobrazované vo výkresovej časti ÚPN v podrobnosti a presnosti adekvátnej príslušnej mierke spracovania jednotlivých výkresov. Počnúc mierkou M1:50 000 až po M1:2880.

B12 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Pásma hygienickej ochrany

Pásma hygienickej ochrany (PHO) v okolí technických prvkov sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Okrem pásiem hygienickej ochrany sa v okolí technických prvkov vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických objektov pred negatívnymi vplyvmi okolia. Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

Ochranné pásma všetkých druhov s potrebou uplatnenia v rámci ÚPN obce Veľká Dolina :

Ochranné pásmo miestneho cintorína

Ochranné pásmo pohrebiska bude riešené v súlade so zákonom č.398/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.131/2010 o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Ochranné pásmo pohrebiska (ÚPC – I, ÚPC – II, VZN 1/2024)..... 40m;

Ochranné pásma líniových stavieb

Ochranné pásma cestných komunikácií a zariadení

K ochrane ciest a prevádzky na nich mimo zastavaného územia alebo v území určenému k trvalému zastavaniu slúžia cestné ochranné pásma. V týchto pásmach je zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť cesty alebo prevádzku na nich. Podľa zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. sú určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie a to vo vzdialenosti:

- cesta III. triedy (vzdialenosť od osi vozovky) mimo zastavaného územia	20 m
a v zastavanom území ako komunikácia triedy B3	15 m

Na vozovky miestnych komunikácií sa ochranné pásmo nevzťahuje.

Ochranné pásma elektrických zariadení

Rieši zákon č.656/2004 Z. z o energetike a o zmene niektorých zákonov.

Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia elektrizačnej sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

od 1 kV do 35 kV vrátane

1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
3. pre zavesené káblkové vedenie 1 m,

Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky, Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia

- a) s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- b) s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

V návrhu plánovanej zástavby je nutné rešpektovať príslušné STN a ochranné a bezpečnostné pásma jestvujúcich plynovodov, predovšetkým VTL plynovodov tak ako ich ustanovujú §79 a § 80 zákona NR SR č.251/2012 Z. Z.. V návrhu trás nových plynovodných sietí je nutné rešpektovať platné záväzné STN a súvisiace zákony a vyhlášky.

Ochranné pásma plynovodných sietí (od osi na každú stranu plynovodu), z dôvodu mierky výkresovej časti sa všetky ochranné pásma neznačia:

- A) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- B) 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- C) 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- D) 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- E) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- F) 8 m pre technologické objekty - RS plynu,
- G) 150 m pre sondy,
- H) 50 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až g).

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- A) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- B) 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- C) 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- D) 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- E) 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- F) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- G) 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- H) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
- I) 250 m pre iné plynárenské zariadenia zásobníka a ťažobnej siete neuvedené v písmenách a) až h).

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Pásma ochrany verejných vodovodov a kanalizácií

Rieši zákon 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách § 19 ods. 2 Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany

- a) 1,8 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
- b) 3 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení a rozvodov

Ochranné pásma pre telekomunikačné podzemné vedenia sú 1,5 m na obe strany od osi káblovej trasy.

Ochranné pásma vodného toku

V zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 je nutné rešpektovať a zachovať ochranné pásma:

- pri drobných vodných tokoch 5 m od brehovej čiary
- manipulačný pás 4 m od brehovej čiary

Ochranné pásma odvodňovacieho kanála(HMC)

5m od osi kanála

Ochranné pásma chovu hospodárskych zvierat

ÚPC J - PD Mojmírovce max.kapacita chovu 250VDJ	PHO 200m
ÚPC L - hydinárska farma max.kapacita chovu 225VDJ	PHO 180m
ÚPC J - hnojisko (250 VDJ)	PHO 244m

Ochranné pásma lesa

V k.ú. Veľká Dolina sa nachádzajú lesné pozemky, ktoré podľa § 10 zákona č.326/2005 Z.z. tvoria ochranné pásma lesa vo vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
-zároveň rešpektovať ustanovenia §§ 5, 6 a 10 zákona č. 326/2005 Z.z.

Z hľadiska merítka výkresovej dokumentácie nie sú všetky ochranné pásma graficky znázornené.

Záver

V návrhovom období je potrebné rešpektovať všetky uvedené ochranné pásma vrátane vyznačených OP vodných zdrojov. Navrhnuť na zrušenie a rekultiváciu všetky nelegálne a divoké skládky, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území obce.

Realizovať opatrenia vedúce k zlepšeniu životného prostredia, kvality povrchových a podzemných vôd a ochranu pôdy.

B13 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

Uznesením vlády SR č. 572/2017 zo dňa 13.12.2017 bola prijatá Smernica vlády SR , ktorou sa ustanovuje spôsob vyrozumienia o vypovedaní vojny , o vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu, mimoriadnej situácie alebo stupňa teroristického ohrozenia na území Slovenskej republiky

Ďalej sú presne určené opatrenia príslušných ústredných orgánov, o ktorých rozhodla BR SR a spôsob ich nevyhnutnej realizácie. Dôležité je zabezpečenie spojenia. Spojenie Obecného úradu sa organizuje tak, aby bol zabezpečený styk s určenými organizáciami na teritóriu obce s nadriadenými orgánmi okresu Nitra a so súčinnosťnými organizáciami pre odborné zabezpečenie činnosti Obecného úradu. Využívajú sa všetky dostupné technické prostriedky (telefón, miestny rozhlas, email...).

Z hľadiska územno-technického je dôležité nezablokovať automobilové komunikácie a udržiavať v prejazdnom stave hlavnú evakuačnú trasu – cestu III. triedy, III/1688.

Ohrozenie územia povodňami

V prípade ohrozenia obce povodňami sa postupuje v zmysle aktuálneho dokumentu: **„Povodňový plán záchranných prác obce Veľká Dolina“(09/2023)**

Zámer zabezpečenia, riadenia a vykonania povodňových záchranných prác

Povodňové záchranné práce zabezpečuje obec ako orgán krízového riadenia. Obec riadi záchranné práce prostredníctvom svojho výkonného orgánu – t.j. krízového štábu obce.

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú v zmysle „Povodňového plánu záchranných prác obce Veľká Dolina“ na území zaplavenom z vodného toku resp. na území inak postihnutom povodňou. Povodňový plán záchranných prác obce Veľká Dolina je vypracovaný v zmysle zákona NR SR č. 7/2010 o ochrane pred povodňami, vyhlášky MŽP SR č. 261/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu povodňových plánov a postupov ich schvaľovania, a zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Zoznam orgánov, komisií a štábov, ktoré riadia a zabezpečujú ochranu pred povodňami, vrátane adries, čísiel telefónu, e-mailových adries a čísiel faxu

Obecná povodňová komisia

Plnenie úloh obce na úseku ochrany pred povodňami počas povodňovej situácie zabezpečuje v súlade s § 27 ods. 16 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami krízový štáb obce.

V území okresu Nitra sú na vodohospodársky významných tokoch odtokové pomery z väčšej časti vysporiadané a toky sú upravené s kapacitou v zastavanom území na Q_{100} , mimo zastavané územie od Q_{20} do Q_{100} .

Do celkovej koncepcie vodného hospodárstva je zahrnutá aj úprava menších vodných tokov a drobných prítokov v území.

Medzi ochranu pred povodňami zaraďujeme najmä: povodňové plány, povodňové prehliadky, predpovedná, hlásna a varovná povodňová služba, povodňové zabezpečovacie a záchranné práce.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č.7/2010 Z. z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

- Stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.
- V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a povrchových technických diel na nich.
- Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.
- Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma požadujeme odsúhlasiť s našou organizáciou.
- V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Civilná ochrana

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

a) V zmysle § 2 Vyhlášky MV SR č.297/1994 Z.z. O stavebno-technických požiadavkách na stavby a o technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, ukrytie obyvateľstva zabezpečovať :

- v odolnom kryte v objekte samosprávy pre zamestnancov, ktorí budú v prípade vzniku mimoriadnej udalosti zabezpečovať riadenie alebo vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác;
- v plynutesných alebo jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v bytových domoch;
- v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v rodinných domoch;

Obec má vypracovaný "Úkrytový plán obce Veľká Dolina". Dokumentácia týkajúca sa plánu ukrytia obyvateľstva obce je spracovaná v zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006 o ochrane obyvateľstva.

b) Zberné komunikácie šírkoivo dimenzovať s rezervou aj z hľadiska možnosti evakuácie obyvateľstva z predmetného územia;

Požiadavky a podmienky civilnej ochrany stanovuje zákon NRSR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších predpisov - úplné znenie zákona NRSR č.444/2006 Z.z.

Pri funkčnom využití územia obce a následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom a rešpektovať:

- vyhlášku MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti,
- vyhlášku 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany, - vyhlášky MV SR 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany.
- podmienky pre zariadenia CO ustanovuje vyhláška MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany je potrebné rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti.

Návrh ÚPN obce Veľká Dolina vychádza predovšetkým z už existujúcej dokumentácie v oblasti civilnej ochrany podľa podľa § 15 zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane v znení neskorších predpisov .

1. Stavebno-technické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany sú požiadavky na územnotechnické, urbanistické , stavebno-technické a dispozičné riešenie a technické vybavenie stavieb z hľadiska potrieb civilnej ochrany. Uplatňujú sa v rámci obstarávania , navrhovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie

2. Stavebno-technické požiadavky podľa odseku 1 sa uplatňujú tak, že ochranné stavby
a/ sa budujú v podzemných podlažiach , alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov, alebo ako samostatne stojace stavby,
b/ tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s nim nesúvisia,

c/ sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500m,
d/ sa umiestňujú najmenej 100m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukrývaných osôb,
e/ sa umiestňujú tak , aby prístupové komunikácie umožňovali prístup k objektu pre ukrývané osoby,

f/ sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukrývaných osôb podľa prílohy č. 1 štvrtej časti písmena A (Kapacita ochrannej stavby je súčet miest na sedenie a ležanie ukrývaných osôb, pričom miest na ležanie musí byť 20% až 30% z navrhovaného počtu miest),

g/ majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,

h/ splňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby K_0 .

3. Stavebno-technické požiadavky na ochranné stavby podľa ods. č. 1 sa vypracúvajú v územnoplánovacej dokumentácii v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia v územných obvodoch takto:

a/ v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti ,

b/ v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch všetkých typoch škôl, bankách , divadlách , kinách , poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

c/ v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,

d/ v budovách štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

4. Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

V zmysle nariadenia vlády 565/2004 Z.z. /ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 166/1994 Z.z. o kategorizácii územia Slovenskej republiky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 25/1997 Z.z. / čl. I. , Zaradenie územia do jednotlivých kategórií podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky sa zaraďuje územný obvod do kategórie IV. Následne sa budovanie ochranných stavieb vykonáva:

a/ na území kategórie IV. V plynosných úkrytoch alebo v jednotlivých úkrytoch budovaných svojpomocne,

b/ na území kategórií I. – IV. V bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynosných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne a v bytových domoch s kapacitou nad 50 ukrývaných osôb v plynosných úkrytoch.

Podrobné podmienky pre uplatnenie citovaného zákona a vyhlášky ustanovuje príslušný orgán ochrany a obec.

V rámci schvaľovacieho procesu pri stavebných konaniach riešiť požiadavky civilnej ochrany v súlade so Zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva a príslušnými vykonávacími predpismi.

Požiarna ochrana

Riešenie požiarnej ochrany vychádza zo zákona NR SR č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov s citáciou § 2, §4 - §7.

V súčasnosti obec má zriadený dobrovoľný hasičský zbor, v prípade potreby zasahuje profesionálna zásahová jednotka - hasičský zbor z krajského mesta Nitra. V obci je vybudovaných niekoľko požiarnych hydrantov. Operačné pracovisko

zabezpečuje výjazd do 10 min. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť, ktorá je navrhnutá na krytie požiarnej potreby a Q_{max} . Odborné miesta budú zriadené a označené aj v navrhovaných rozvojových lokalitách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č.699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Ako náhradný zdroj vody je v núdzovej situácii možné čerpať vodu z.....

Ak nie sú zriadené odborné miesta (nadzemný, podzemný hydrant alebo výtokový stojan), zriadiť:

- hydranty vo vzájomnej vzdialenosti 400 m pri stavbách na bývanie a 160 m pri ostatných stavbách,
- výtokový stojan vo vzájomnej vzdialenosti 600 m,
- plniace miesto vo vzdialenosti 6000 m,
- odborné miesta musia byť viditeľne označené v zmysle § 9 ods. 7, 8 a prílohy č. 2 cit. vyhlášky. Príjazd pre požiarne vozidlá je v obci zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Komunikácie sú dimenzované na zaťaženie min. 80 kN, reprezentujúce pôsobenie zaťaženej nápravy požiarneho vozidla.

Vojenská správa nemá v riešenom území zvláštne územné požiadavky.

Zásady a ciele riešenia:

1. *Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci riešeného územia obce Veľká Dolina.*
2. *V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušnými platnými normami STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.*
3. *V prípade situovania stavebných objektov v blízkosti vodných tokov požadujeme jednotlivé stavby umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu Q_{100} (súvislá zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty a pod.) resp. Q_{50} (chatová zástavba, rekreácia, jednostranná výstavba a pod.).*
4. *Stavby situované v blízkosti vodných tokov osádzať s úrovňou prízemí min. 0,5 nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.*
5. *Potencionálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov si musí žiadateľ – investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.*
6. *Úsek vodného toku Dolinský potok v k.ú. Veľká Dolina nebol v rámci Plánu manažmentu povodňového rizika identifikovaný ako úsek s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom i. Vypracované mapy povodňového ohrozenia (MPO) boli odovzdané obciam, resp. sa nachádzajú na webovej stránke SVP, š.p..*
7. *V zmysle § 6 ods. 10 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov obec zabezpečila vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce. V súčasnosti prebieha proces Plánu manažmentu povodňového rizika – aktualizácia, ktorého súčasťou je aj aktualizácia Máp povodňového ohrozenia a Máp povodňového rizika. Po ukončení procesu posudzovania a schválení dokumentu budú aktualizované mapy odovzdané obciam. Po odovzdaní sa bude*

vykonávať aktualizácia pri následných zmenách a doplnkoch v súlade s §6 ods.10 zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Výstavbu rodinných domov v ÚPC H1, B1,D2, ktoré sú navrhované v blízkosti, resp. dotyku s vodným tokom –Dolinský potok, žiadame situovať v súlade s § 20 zákona zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

8. V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.

9. V rozvojových plochách určených pre obytnú výstavbu riešiť ukrytie obyvateľstva v JÚBS, v zmysle príslušných predpisov:

- zákona NR SR č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 533/2006 o ochrane obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulovaní s nebezpečnými látkami v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 297/199 Z.z. o stavebno-technických požiadavkách na stavby a technických podmienkach zariadení vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 314/98 Z.z. hospodárenie s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,
- vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany,
- v objektoch určených pre funkciu bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a podnikateľských aktivít riešiť ochranu obyvateľstva ukrytím v JÚBS v zapustených, polozapustených priestoroch a v technickom prízemí domov v zmysle vyhlášky 532/2006.

10. Z hľadiska potrieb požiarnej ochrany je nutné:

- pri realizácii rozvojových zámerov riešiť požiadavky na zabezpečenie požiarnej vody pre stavby v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
- pri zmene funkčného využitia územia riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi a súvisiacimi predpismi,
- zásobovanie požiarou vodou riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete z požiarnych hydrantov, potrebu požiarnej vody stanoviť v zmysle STN 92 0400 PBS Zásobovanie vodou na hasenie požiarov, pričom uvedená potreba požiarnej vody bude zabezpečená z vonkajších podzemných hydrantov.

11. ÚPN akceptuje ustanovenia vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a pre potrebu zabezpečenia množstva požiarnej vody je potrebné vychádzať z platnej STN 92 0400:2005-07 Požiarne bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov.

12. V nových územiach, resp. v rámci rekonštrukcií jestvujúcich vodovodov v jestvujúcom území obce navrhovať a inštalovať na vodovodných radoch najmenej menovitej svetlosti DN 80 nadzemné hydranty pre plnenie cisterien oprávnených osôb. Podzemné hydranty je možné realizovať len vtedy, ak nie je možné navrhnuť nadzemný hydrant v súlade s § 8 ods. 6 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

13. Pre zabezpečenie zásobovania obce požiarou vodou sa prednostne pre zásobovanie obce požiarou vodou navrhujú a využívajú nadzemné hydranty, ktoré slúžia na plnenie cisterien oprávnených osôb v prípadoch požiarov v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

Vychádza sa z platnej STN 92 0400:2005-07 Požiarna bezpečnosť. Zásobovanie vodou na hasenie. V novo navrhovaných územiach sú navrhované nadzemné hydranty na vodovodných rádoch.

14. Závazná časť obsahuje návrh riešenia záujmov civilnej ochrany v zmysle § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany vzhľadom na požiadavky civilnej ochrany a to zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu.

15. Zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov).

16. Zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov), zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).

17. Z hľadiska formalizovanej štruktúry územného plánu obce tvorí „civilná ochrana obyvateľstva“ samostatnú časť, ktorá je zahrnutá v návrhu záväznej časti „Zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia“ vrátane jej grafického vypracovania vo forme výkresov grafickej časti územného plánu obce (§11 ods. 5 písm. f) a § 139a ods. 10 písm. m) zákona 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov).

18. Za účelom ochrany vodohospodárskych záujmov a v záujme zamedzenia vzniku migračných bariér, škôd a porúch na vodných tokoch, ako i zabezpečenia riadnej údržby vodných tokov (v zmysle § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách) správca vodných tokov požaduje nové dopravné a technické riešenie územia, miestne komunikácie resp. dopravné vybavenie akéhokoľvek druhu, ktoré budú križovať vodné toky navrhnuť:

- ako jednotnú zbernú komunikáciu pre ucelenú oblasť (urbanistický obvod, lokalitu a pod.), ktorá v prípade vhodných technických podmienok môže byť v súbehu s vodným tokom, a s následným – iba jedným spoločným križovaním vodného toku, umiestneným vo vhodnom profile vodného toku,

- križovanie s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a v súlade s STN 73 6201 „Projektovanie mostných objektov“,

- za účelom optimalizácie a regulácie nových mostných objektov križujúcich vodné toky, návrh situovania (umiestnenia) žiadame ešte pred zahájením spracovania podrobnejšej projektovej dokumentácie odsúhlasiť s organizáciou SVP, š.p. a v prípade možností prednostne využívať už vybudované mostné objekty, ak to technické vybavenie záujmového územia umožňuje.

19. V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

20. Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Uvedené rešpektovať a zapracovať do textovej (Smerná a Záväzná časť) i grafickej časti ÚPN kap. „Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území“ a ďalších príslušných kapitol.

21. Zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v ňom výstavbu a iné nevhodné činnosti.

22. Vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov, pre spomaľovanie odtoku
povrchových vôd z predmetného územia.

23. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok zdaného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.)

24. Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.

25. Obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov.

26. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým
sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

27. Komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody.

28. Rešpektovať skutočnosť že prevádzkovateľ vodovodu sa riadi zákonom MŽP SR č. 442/2002 Z.z, ktorý je nadradený nad STN 73 0873 - Požiarne vodovody, a preto požiarnu vodu, v zmysle požiadaviek Vyhlášky č. 699/2004 O zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov negarantuje.

29. Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť s organizáciou SVP š.p..

B14 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Ochrana krajiny a významné krajinárske ekologické štruktúry

Ochranu prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“). V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny na území Slovenskej republiky platí prvý stupeň ochrany, ak tento zákon alebo všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho základe neustanovuje inak. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

Územná ochrana

od 1. augusta 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bolo nahradené znenie § 7 zákona č. 543/2002 Z. z. K tomuto zákonu boli vydané nové vykonávacie predpisy

- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov a - Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.
- Vyhláška MŽP SR č.170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Podmienky ochrany a povinnosti určené zákonom 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa týkajú najmä vlastníkov a užívateľov príslušných pozemkov. Štátnu správu ochrany prírody vykonávajú príslušné orgány (Okresný úrad , Odbor starostlivosti o životné prostredie), v oblasti ochrany drevín je orgánom ochrany prírody obec a okresný úrad.

Pre celkové zlepšenie ekologickej kvality a stability posudzovaného územia je dôležité chápať navrhované opatrenia ako integrované opatrenia všeobecnej, územnej a druhovej ochrany prírody a krajiny.

- súvislostiach so všeobecnou ochranou prírody a krajiny sú dôležité najmä nasledovné ustanovenia zákona:
- významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologicko-stabilizačnej funkcie (§ 3, ods. 2).
- vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu (§ 3, ods. 3).
- podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia (§ 3, ods. 4).
- udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme (§ 5, ods. 4).

- vlastník (správca, nájomca) pozemku s osobitne chránenou časťou prírody a krajiny v navrhovanom území európskeho významu a území medzinárodného významu je povinný pri jeho bežnom obhospodarovaní zabezpečovať priaznivý stav časti krajiny (§ 5, ods. 5).
- ak udržiavanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny podľa odseku 5 nemožno zabezpečiť bežným obhospodarovaním, možno vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) dotknutých pozemkov poskytnúť finančný príspevok (§ 5, ods. 6).
- ak vlastník (správca, nájomca) dotknutých pozemkov nezabezpečí ani po predchádzajúcom upozornení priaznivý stav časti krajiny alebo ak je zabezpečenie priaznivého stavu časti krajiny potrebné z dôvodu jej bezprostredného ohrozenia, môže tak urobiť organizácia ochrany prírody a krajiny zriadená podľa § 65 ods. 1 písm. k) na vlastné náklady (§5, ods.7).
- obstaráť Dokument starostlivosti o dreviny - DSOD (aj čiastkového) ako odborného podkladu k ÚP a MÚSES, ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie, vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví, posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany.
- obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín.
- určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,
- poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,
- určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov.

Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je kompetencia obce - § 69 ods. 1 písm. g/ zákona č. 543/2002 Z. z.

Funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou, to znamená nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, resp. sem neumiestňovať budovy a stavebné zámery.

NATURA 2000

Zo záväzkov SR ako členského štátu Európskeho spoločenstva vyplýva realizácia Programu budovania sústavy osobitne chránených území NATURA 2000. Túto sústavu tvoria dva typy území:

- územia európskeho významu
- chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území schválila Vláda SR dňa 9.júla 2003 uznesením vlády č. 636/2003, národný zoznam obsahuje 38 navrhovaných chránených vtáčích území s celkovou rozlohou cca 1 236 545 ha (25,2% rozlohy SR).

Do riešeného územia nezasahuje žiadne navrhované ani vyhlásené chránené vtáčie územie ani žiadne územie európskeho významu.

Chránené územia

Ochranu prírody a krajiny upravuje najmä osobitný zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a zákon č. 454/2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“)

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny na území Slovenskej republiky platí prvý stupeň ochrany, ak tento zákon alebo všeobecne záväzný právny predpis vydaný na jeho základe neustanovuje inak. Ďalej tento zákon upravuje druhovú ochranu, ochranu drevín, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb a zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny.

V k. ú. Veľká Dolina sa nenachádzajú nasledovné územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a národnej sústavy chránených častí prírody:

- **Územie európskeho významu**
- **Chránené vtáčie územie**

Ekologicky významné segmenty krajiny

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky :

EVSK8 Ekologicky významný segment krajiny Farárova jama (tvrdý luh)

Výmera: 9,68 ha

Príslušnosť k ZÚJ (k.ú.): Veľká Dolina

Charakteristika a opis: Východne od intravilánu a približne uprostred celého k.ú. obce Veľká Dolina sa nachádza súvislý lesný porast. Vo vonkajších pásoch je drevinová štruktúra rovnaká a pestrejšia. Nachádzajú sa tu cca 10-ročné porasty dubín (40 %) s prímiesou jaseňa štíhleho (*Fraxinus excelsior*) (40 %), orecha čierneho (*Juglans nigra*) (10 %) a šľachtených euroamerických topoľov (*Populus x canadensis* syn. *Populus x euroamericana*) (10 %). Stredná časť lesného porastu je homogénna s cca 80-ročnými šľachtenými euroamerickými topoľmi (*Populus x canadensis* syn. *Populus x euroamericana*). Tento EVSK je pravdepodobne významný pre migrujúce živočíchy a taktiež slúži ako refúgium v okolitej poľnohospodárskej krajine.

Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu.

V Slovenskej republike koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny:

- biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,

- interakčný prvok je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

V návrhu ÚPN sú zapracované a rešpektované všetky prvky ÚSES, ktoré do k.ú. zasahujú v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska (2001), ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja, (2012, 2015) - časti krajinná štruktúra, R - ÚSESu okresu Zlaté Moravce (2022).

Na miestnej úrovni je ÚSES dopĺňaný o prvky miestneho významu a o interakčné prvky, čím sa postupne vytvárajú podmienky pre zabezpečenie priestorovej ekologickej stability krajiny a tým zachovanie rôznorodosti podmienok a foriem života.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- biocentrum: pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 30 -10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha
- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Približná minimálna doba na dosiahnutie plnej funkčnej spôsobilosti biocentra a biokoridora miestneho významu je pre:

- vodné spoločenstvá: 10 rokov
- mokrade: 10 rokov
- lúky: 20 rokov
- les s prirodzenou prevahou duba: 400 rokov
- les s prirodzenou prevahou drevín mäkkého luhu – 60 rokov

Z hľadiska rozloženia jednotlivých ťažiskových prvkov územného systému ekologickej stability v riešenom území možno uviesť nasledovné prvky:

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny je definované:

1. biocentrum je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie prirodzeného vývoja ich spoločenstiev.

Význam biocentra je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Biocentrum regionálneho významu predstavujú oblasť alebo časť krajiny so zvláštnym významom pre daný región, ktorá umožňuje za vhodných podmienok existenciu prirodzených ekosystémov a ich trvalý prirodzený vývoj.

2. biokoridor je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky.

Význam biokoridoru je daný jeho rozlohou, druhovým zložením a biogeografickým významom. Ide o prvok krajinné štruktúry, ktorý svojou štruktúrou a stavom ekologických podmienok umožňuje migráciu organizmov s cieľom výmeny genetických informácií a interakciu medzi rôznymi ekosystémami s rôznou ekostabilizačnou, príj. inou funkciou.

3. interakčný prvok určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Ostatné ekostabilizačné prvky:

Genofondovo významné lokality (GL) predstavujú územia s výskytom vzácných a chránených druhov flóry a fauny. Významné sú pre zachovanie autochtónnej biodiverzity (Bohálová et al., 2014). Sú to lokality, ktoré spĺňajú kritériá najmä z hľadiska významnosti pre biodiverzitu a prítomnosť ohrozených a chránených druhov, reprezentatívnosť, pôvodnosť, umiestnenie v krajine a veľkosť.

Chránené stromy

Chránené stromy sú stromy s osobitnou legislatívnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov ale aj ľudských sídiel, historických záhrad a parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, menej alebo viacpočetné skupiny ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne rastúce alebo zámerne vysadené človekom. Zdroj: SOPSR

Ochranu drevín upravuje vyhláška č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Ochranu drevín upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa v záujmovom území nachádza chránený strom - **Veľkodolinský brest ev.č. 134, (*Ulmus laevis* Pall)** na parcele KN V p.č 2649/2. lokalizovaný pred obecným úradom.

Dôvodom vyhlásenia je ochrana exemplára 170 ročného brestu vôzového (*Ulmus laevis* Pall.), významného z hľadiska kultúrneho, historického, vedeckého a krajinotvorného. Ochranné pásmo podľa § 49 ods. 5 a 6 zákona o ochrane prírody je územie v okruhu 15 m od kmeňa chráneného stromu.

Podľa § 49 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. je ochranným pásmo chráneného stromu územie v okruhu o polomere 15 m od kmeňa s výmerou 706 m². Ochranné pásmo je vymedzené na parcelách KN C p.č. 2649/2 - časť 2352/71 - časť, 2352/6 - časť. V ochrannom pásme chráneného stromu platia podmienky ochrany v zmysle § 49 ods. 7 a 8 zákona č. 543/2002 Z.z. - zakázané činnosti.

– Pozn. od 1.1.2024 nadobúda účinnosť Vyhláška Okresného úradu Nitra, ktorou sa vyhlasujú chránené stromy a ich ochranné pásma v Nitrianskom kraji a zároveň sa ruší všeobecne záväzná vyhláška Krajského úradu v Nitre č. 2/1996 z 20. novembra 1996, ktorou sa vyhlasuje zoznam chránených stromov v Nitrianskom kraji

Prvky RÚSES, ÚSES

/Zdroj: RÚSES okresu Nitra 2019/

BIOKORIDORY:

RBk9 - Biokoridor regionálneho významu Dolinský potok

Dĺžka/ šírka biokoridoru existujúca: 6,85km/170-370m

Dĺžka/ šírka/ výmera biokoridoru navrhovaná: 7,40km/50-130m/41,63ha

Stav biokoridoru : prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZÚJ (k.ú.): Cabaj – Čápor, Svätoplukovo, Mojmírovce, Veľká Dolina, Poľný Kesov

Charakteristika a trasa biokoridoru: Ide o pomerne dlhý, hydrický biokoridor, prechádzajúci územím poľnohospodársky intenzívne obhospodarovanej krajiny, zo severu na juho-východ. V k.ú. obce Cabaj – Čápor v časti Pereš križuje biokoridor cesta II. triedy č. 562 Nitra – Trnovec nad Váhom. Biokoridor tvoria brehové porasty na Dolinskom potoku, a ten zároveň osou celého biokoridoru. V biokoridore majú prevahu travinno-bylinné porasty, sporadicky sa objavujú brehové porasty drevín. Na juhu je biokoridor prepojený na RBk Veľký cerový háj – VN Cabaj – Štepnice a na severe na RBk Párovský les – Panské zeme – RBC Obecný les (okres SA). V južnej časti sa na biokoridor viaže aj EVSK Chrček – Dolinský potok (nad sútokom).

V tejto časti biokoridoru sa vyskylujú súvislé porasty drevín. Biokoridor je významný najmä pre migráciu živočíchov.

Súčasná legislatívna ochrana: -

Genofondové lokality: -

Ohrozenie biokoridoru:

- poľnohospodárstvo – chemizácia a nevhodné postupy obrábania veľkoblokovej ornej pôdy nachádzajúcej sa v okolí biokoridoru, veľkoblokový spôsob obrábania ornej pôdy,
- cesta II. triedy č. 562 Nitra – Trnovec nad Váhom,
- pomerné nízke zastúpenie sprievodnej drevinovej vegetácie v niektorých úsekoch biokoridoru,
- rozširovanie invázných a nepôvodných druhov bylín a drevín

Navrhované ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:

- o vylúčiť aplikáciu chemických prostriedkov (napr. pesticídov a rodenticídov) v okolí agrárnej krajiny,
- o rozčleniť veľkoblokovú ornú pôdu na menšie bloky,
- o doplniť výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie,
- o odstraňovať invázne a nepôvodné druhy bylín a drevín.

Prvky M-ÚSES

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú interakčné prvky, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny. Sú nimi maloplošné lesíky, vysokokmenné sady, lúky, cintorín, areály vyhradenej zelene, medze s líniovou vysokou zeleňou.

Minimálne nutné parametre biocentier a biokoridorov na úrovni M - ÚSES:

- biocentrum: pre vegetačný stupeň dubový a lužné lesy: 30 -10 ha, pre vodné spoločenstvá tečúce: viac ako 100 m, pre vody stojaté: 1 ha, pre lúčne spoločenstvá: 3 ha
- biokoridor: pre lesné spoločenstvá: 2000 m, mokrade: 2000 m, lúčne spoločenstvá: 1000 m, minimálne nutná šírka jednoduchého biokoridoru pre lesné spoločenstvá: 15 m, mokrade a lúčne spoločenstvá: 20 m.

Navrhované prvky MÚSES:

*Ku kostre MÚSES zaraďujeme interakčné prvky plošné a líniové.
V záujmovom území sa nachádzajú oba typy interakčných prvkov:*

INTERAKČNÉ PRVKY LÍNIOVE – návrh

- nIPL1** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Farárová jama "
- nIPL2** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Bačala , Pri fundušskom kanáli "
- nIPL3** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Pred vinicou "
- nIPL4** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Vinice "
- nIPL5** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Bačala "
- nIPL6** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Panské "
- nIPL7** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Kokaš "
- nIPL8** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Škutilová "
- nIPL9** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Taránske funduše "
- nIPL10** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Jatovské "
- nIPL11** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Popri Bačalskom kanáli "
- nIPL12** - Líniová zeleň (NDV) lokalita " Panské "

Pri návrhu územnoplánovacej dokumentácie obce je zároveň potrebné v maximálnej miere zachovať existujúcu mimolesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine (remízy, sprievodnú drevinovú vegetáciu vodných tokov a ciest).

STROMORADIE - stav

- S1** - lokalita " Kokaš "
- S2** - lokalita " Pred strediskom "
- S3,S4** - lokalita " Kokaš "
- S5,S6** - lokalita " Farárova jama "
- S7** - lokalita " Za strediskom "
- S8** - lokalita " Sandtnerova dolina "
- S9** - lokalita " Pred vinicou "

STROMORADIE - návrh

- nS1** - lokalita " Pred strediskom "
- nS2** - lokalita " Taránske funduše "
- nS3** - lokalita " Sandtnerova dolina "
- nS4,nS5,nS6** - lokalita " Pred vinicou "
- nS7** - lokalita " Vinice "
- nS8** - lokalita " Pred strediskom "

STROMORADIE - účel

Stromoradia, resp. aleje (obojstranná výsadba stromov), majú v krajine viacero funkcií. Okrem protieróznej funkcie, prispievajú i k zlepšeniu úrodnosti pôdy, prispievajú i ku kolobehu živín v pôde, poskytujú tieň, zlepšujú hydrologické cykly v krajine, majú medonosnú úlohu, estetickú, dotvárajú krajinnú štruktúru a podieľajú sa na udržiavaní biodiverzity v území.

Druhové zloženie - pôvodné druhy drevín vhodné pre záujmové územie.

Koeficient ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkované stupeň prirodzenosti územia

na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry v riešenom katastrálnom území. Výpočet KES je možný viacerými spôsobmi (napr. Tekel, 2002; Reháčková, Pauditšová, 2007).

Pre výpočet KES bol použitý vzťah:

$$KES = (\sum Si \times Pi) / Pz$$

kde:

Pi - plocha jednotlivého druhu pozemku (plocha všetkých prvkov krajinnej štruktúry s rovnakým stupňom biotickej stability),

Si - stupeň stability jednotlivého druhu pozemku,

Pz - plocha hodnotenej ZUJ (hranice obce).

Výsledkom je hodnotenie ekologickej stability riešeného územia obce ekologickej stability Veľká Dolina koeficientom ekologickej stability (KES) **1,25** - krajina so nízkou ekologickou stabilitou (zodpovedá 2. stupňu ekologickej stability). V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídle a najvyššia v oblastiach s lesným porastom. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry v celom priestore katastrálneho územia. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinnej štruktúry ...).

Na základe výpočtu koeficientu ekologickej stability, ktorý predstavuje nízku ekologickú stabilitu je v návrhu ÚPN v súvislosti s opatreniami nutná vysoká potreba realizácie nových ekostabilizačných prvkov a opatrení s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia a prispieť tak i k zvýšeniu biodiverzity v záujmovom území.

Účelom navrhovaných opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny je dosiahnutie týchto základných cieľov:

- vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.
- zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajinu v zmysle vyhlášky č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov,
- orgán ochrany drevín v zmysle vyhlášky č. 170/2021 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) je príslušná obec. V zmysle novely zákona o ochrane prírody príslušným orgánom na povolení výrubu drevín za hranicami zastavaného územia obce je Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Z hľadiska záujmov ochrany prírody pri výsadbách drevín v zastavanom území obce aj za hranicami zastavaného územia obce uprednostňovať domáce, pôvodné druhy drevín. Pri výsadbe nepôvodných druhov drevín za hranicami zastavaného územia obce sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody.

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

V riešenom území výrazne prevláda rastlinná poľnohospodárska výroba, no prítomné sú aj lesné spoločenstvá a stabilné územia trvalých trávnych porastov.

Odkrytím pôdnej zložky a jej intenzívne využívanie si žiada používanie umelých hnojív a

chemických ochranných prostriedkov na ochranu pestovanej vegetácie ako aj na zvyšovanie objemu poľnohospodárskej výroby.

Vodné toky sú zregulované, povrchová i podzemná voda je ohrozovaná najmä chemickými látkami z poľnohospodárskej činnosti. Prirodzené biotopy boli obmedzené na minimum.

V nadväznosti na vyššie uvedené sú navrhované nasledovné opatrenia:

Návrh krajinnoekologických opatrení

Pre zachovanie ekologicky hodnotných krajinných celkov je potrebné realizovať opatrenia na dosiahnutie týchto základných cieľov:

I. vytvorenie a zabezpečenie reálne funkčného územného systému ekologickej stability územia, ktorý budú tvoriť navzájom prepojené a funkčné prvky ÚSES regionálneho a miestneho významu.

II. zabezpečiť ochranu a starostlivosť o chránené časti prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

III. zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov podľa legislatívne platných zákonov a uplatňovať princípy trvaloudržiateľného využívania prírodných zdrojov

Návrh opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a krajiny

- A.** prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES schváliť v záväznej časti ÚPD obce,
- B.** zachovať súčasnú sieť vodných tokov v riešenom území aj s brehovými porastami za účelom zachovania ich ekologických funkcií pri súčasnom zachovaní úrovne protipovodňovej ochrany,
- C.** v rámci revitalizácie vodných tokov ponechať brehy zatrávnené, doplniť brehovú vegetáciu vhodnými pôvodnými drevinami, zabezpečiť dostatočné množstvo vody v tokoch, vybudovať prehrádzky na vybraných úsekoch toku s cieľom zadržiavať vodu v krajine, oddeliť pásmami TTP brehy potokov od plôch ornej pôdy a iné),
- D.** zachovať plochy súčasnej NDV a zabezpečiť ich odbornú starostlivosť,
- E.** pri výsadbe drevín v krajine napr. v rámci náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny alebo pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potencionálnu vegetáciu v riešenom území
- F.** vypracovať návrh uličnej a parkovej zelene v obci, v ktorom budú zahrnuté nasledovné úpravy: stanoviť základné prvky starostlivosti o zeleň v obci (napr. kosenie, výsadba drevín), doplniť stromy a kríky na miestach, kde chýbajú, zabezpečiť odbornú starostlivosť o verejnú a vyhradenú zeleň, vyčleniť pozemky na náhradnú výsadbu, odstrániť vzdušné elektrické káblové vedenia v obci,
- G.** rozšíriť plochy NDV výsadbou v lokalitách, ktoré sú bez vegetácie a na zanedbaných a nevyužívaných plochách, výsadba izolačnej ochrannnej zelene
- H.** zachovať jestvujúce plochy TTP
- I.** zachovať jestvujúce plochy ochranných a hospodárskych lesov, dodržiavať lesohospodársky plán
- J.** realizovať opatrenia na zamedzenie šírenia inváznych druhov rastlín a drevín.

- K.** chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ) na základe zoznamu chránených pôd podľa prílohy č.2 k Nariadeniu vlády č.58/2013 Z.z..

Návrh opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

Ochrana prírodných zdrojov je realizovaná vo forme legislatívnych opatrení na ochranu jednotlivých prírodných zdrojov.

Stresové javy v krajine vytvárajú v krajine rôzne environmentálne problémy ohrozujúce prírodné zdroje (vodu, pôdu, ovzdušie, horninové prostredie, vegetáciu), ekologickú stabilitu, biodiverzitu, i zdravie obyvateľstva).

Návrh opatrení:

- L.** na ochranu poľnohospodárskej pôdy pred eróziou realizovať systém ochranných agrotechnických opatrení (v zmysle § 5 zákona č. 220/2004 Z.z.):
- a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene,
 - b) vrstevnicová agrotechnika,
 - c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
 - d) mulčovacia medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
 - e) bezorbová agrotechnika,
 - f) osevné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
 - g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
 - h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy.
- M.** uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách PPF (o veľkosti cca 50-60 ha), jednotlivé parcely oddeliť medzami (pásmi TTP) resp. vhodnými drevinami, a tak umožniť rozmanitejšiu štruktúru krajiny, ktorá by poskytovala viacej možností pre úkryt, hľadanie potravy a rozmnožovanie živočíchov, čo by podporilo zvýšenie biodiverzity v krajine,
- N.** realizovať opatrenia na zníženia zaťaženia obyvateľstva hlukom a exhalátmi z automobilovej dopravy,
- O.** realizovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- P.** monitorovať upravené (prekryté) skládky v zastavanom území obce, sanovať skládky nelegálne (divoké) v zastavanom i mimo zastavaného územia obce,
- Q.** na vzdušných elektrických vedeniach vykonať technické opatrenia zabraňujúce usmrčovaniu vtákov,
- R.** rešpektovať plán protipovodňových opatrení

Navrhované opatrenia RÚSES okresu Nitra (2020)

Vybrané opatrenia pre záujmové k.ú.Veľká Dolina :

a) Ekostabilizačné opatrenia:

- E2** Zvyšovať podiel nelesnej drevinnej vegetácie
E3 Sanovať nezabezpečené hnojiská a revitalizovať okolie zabezpečených hnojísk
E22 Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene

c) Skupiny manažmentových opatrení pre prvky RÚSES:

- MO14** skupina opatrení pre vodné a mokradňové biocentrá a biokoridory:
 ◦ zriadiť prechodnú (pufrovaciu) zónu medzi hydrickými ekosystémami a poľnohospodárskou krajinou za účelom tlmenia negatívnych vplyvov intenzívneho poľnohospodárstva

Konfliktné uzly

V záujmovom území je možné v rámci stresových javov definovať niekoľko konfliktný uzlov:
Konfliktný uzol KU 1 – potencionálny konfliktný uzol v mieste križovania cesty III. triedy s biokoridorom regionálneho významu (cesta III/1688 a RBk9 - Dolinský potok) (viď. výkres č.3, 4)

Územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na záujmové územie a sídelné prostredie obce Veľká Dolina. V súlade s dokumentom: "Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy".

a) Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav:

koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci osobitne v časti s navrhovanou novou urbanizáciou. – ÚPC A,B1,B2, C,D,D1,D2,D3,E,E1, H,CH,R,P , ktorú je možné ešte ovplyvniť v koncepcnej fáze; zabezpečiť a podporovať obmedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou stavieb k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní ; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v obci- sprievodná a alejová zeleň pozdĺž jestvujúcich aj navrhovaných ulíc; zabezpečiť a prispôbiť výber drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam; vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a priľahlej krajiny. Dôsledne realizovať prepojenie sprievodnej zelene ulíc , alejí /ÚPC D1,D2,E1,H1,H2,H3 a zelene voľnej krajiny/.

b) Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc:

zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce- realizovať navrhovanú výsadbu sprievodnej zelene pozdĺž tokov a poľných ciest, infiltračných pásov a stromoradií v súlade s MÚSES; zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie- pravidelná údržba a monitoring; zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie od elektrického vedenia – rešpektovať ochranné pásma elektroenergetických zariadení; zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti vodnej erózii /revitalizácia jestvujúcich plôch NDV a stromoradií, resp. alejí v krajine, viď. výkres č. 3,4/;

c) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:

podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody;

*zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodovej sieti obce- zaviesť monitoring;
realizovať opatrenia voči riziku lesných požiarov- výstražné infotabule;
podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch
a dostupnosť záložných vodných zdrojov;
v zalesnenej časti katastra a v oblasti depresii na lúkach podporovať budovanie
malých akumulčných - zádržných hrádzok;*

d) Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok;

*podporovať a zabezpečiť udržiavanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev;
zabezpečiť a podporovať infiltračnú kapacitu územia diverzifikovaním štruktúry
krajinnej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne
a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách
v zastavanom území;
zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu
dažďových vôd v obci – navrhovaná sprievodná zeleň pozdĺž tokov a poľných ciest;
zabezpečiť a podporovať ochranu tokov a mokradí;
odtokové pomery usmerňovať pomocou drobných hydrotechnických opatrení -
zadržiavanie vody aj formou zatrávnenia určených lokalít s bezorbovou technikou
hospodárenia /;
zohľadňovať aj možnosť realizácie prvkov revitalizácie krajiny v extraviláne a to
formou vytvárania drobných vodozádržných a zasakovacích zariadení.
podporovať a udržiavať sieť lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou;
dodržiavať plán protipovodňovej ochrany obce;*

Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva - objekty pamiatkového fondu

Objekty pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v obci Veľká Dolina **neviduje** v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len ÚZPF) nehnuteľné národné kultúrne pamiatky.

Zachovať významné a charakteristické diaľkové aj lokálne pohľady na sídelné usporiadanie a na nasledovné nehnuteľné kultúrne pamiatky.

- Rímsko- katolícky kostol sv. Petra a Pavla – rím. kat., postavený v rokoch 1998-1999
Vysvätený bol v r. 23.októbra 1999.

- Kríž pri kostole sv. Petra a Pavla

- Zvonica

Opatreniami v oblasti starostlivosti o zeleň zachovávať charakteristické pohľady a panorámy.

Vylúčiť umiestňovanie stavieb, iných objektov, prevádzkových a technických zariadení alebo výsadbu zelene, ktoré narušia ustálené usporiadanie a pohľadové kužele k sakrálnym objektom a dominantám obce.

Z hľadiska ochrany archeologických nálezov a situácií je potrebné zapracovať do záväznej časti ÚPD nasledovné podmienky:

- A)** Ku všetkým rozhodnutiam iných orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými môžu byť dotknuté záujmy chránené pamiatkovým zákonom, sa vyžaduje záväzné stanovisko krajského pamiatkového úradu. Orgán štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie konanie, v ktorom môžu byť dotknuté záujmy ochrany

pamiatkového fondu, môže vo veci samej rozhodnúť až po doručení právoplatného rozhodnutia alebo záväzného stanoviska orgánu štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu.

- B)** V prípade nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu za účelom záchrany archeologických nálezov alebo nálezových situácií predpokladaných v zemi na území stavby rozhodne o archeologickom výskume a podmienkach jeho vykonania v samostatnom rozhodnutí podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad.
- C)** V prípade zistenia archeologického nálezu mimo povoleného pamiatkového výskumu je nálezca povinný oznámiť to krajskému pamiatkovému úradu priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je nálezca povinný urobiť najneskôr na druhý pracovný deň po nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Nález, ktorý je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru.
- D)** Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona v prípade, ak k nálezu nedošlo počas pamiatkového výskumu alebo počas nepovolenej činnosti, má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Podľa § 40 ods. 11 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezcovi nálezné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

Najdôležitejšie zásady a ciele riešenia zapracované v návrhu (sú súčasťou záväznej časti):

- 1.** *Pri funkčnom rozvoji obce rešpektovať nadregionálne, regionálne a miestne biokoridory a biocentrá.*
- 2.** *Realizovať ekostabilizačné opatrenia v poľnohospodárskej krajine v zmysle návrhu – cielene dotvoriť prvky kostry MÚSES – biocentrá, biokoridory a interakčné prvky.*
- 3.** *Dbáť na dodržiavanie zásad trvalo udržateľného rozvoja mimo zastavaného územia obce.*
- 4.** *V zmysle návrhu realizovať vegetačný doprovod pozdĺž poľných ciest tak, aby plnil funkciu migrácie v systéme ekologickej stability a ozelenenia krajiny.*
- 5.** *Rešpektovať a chrániť pamiatkové objekty a objekty s kultúrnohistorickou hodnotou.*
 - a)** *Pri každej zmene a doplnku uvádzať aj zmenu KES a SES.*
 - b)** *Zaviesť evidenciu pozemkov určených pre náhradnú výsadbu drevín.*

- c) *Riešiť otázku verejnej zelene (súčasný stav a návrh) tak, aby bol dodržiavaný princíp zachovania rozlohy, t. j. koľko plochy verejnej zelene zanikne, minimálne toľko plochy verejnej zelene musí vzniknúť. Rovnakým princípom riešiť všetky dreviny rastúce na pozemkoch vo vlastníctve obce, teda každú vyrúbanú drevinu nahradiť výsadbou novej dreviny.*
 - d) *Zadeklarovať potrebu zaobstarania všeobecne záväzného nariadenia (VZN), ktorým sa ustanovia podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene (§ 69 ods. 2 zákona), a takisto sa ustanoví, že pri výsadbách drevín (najmä stromov) je nevyhnutné brať na zreteľ ich možnú alergénnosť, šírku koruny, uloženie koreňového systému, výšku, vzdialenosť od susedného pozemku, aby sa v zmysle § 127 zákona č. 40/1964 Zb. (Občiansky zákonník) nestali príčinou susedských sporov, potrebu zohľadňovať minimálnu vzdialenosť 2,5 m od inžinierskych sietí, a taktiež dodržiavanie STN 83 7010 u prác v blízkosti stromovej vegetácie.*
 - e) *Zadeklarovať potrebu vypracovania sadových úprav ako samostatného stavebného objektu ku každej významnejšej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia, resp. stavebné konanie.*
 - f) *Podporovať vytváranie priestorových rezerv na umiestňovanie uličnej drevinovej zelene v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí.*
 - g) *Vypracovať Dokument starostlivosti o dreviny (DSoD) a miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny - § 54 zákona, ktorá najmä:*
 - *určuje strategické ciele ochrany prírody a krajiny a opatrenia na ich dosiahnutie,*
 - *vymedzuje chránené územia a ich ochranné pásma vrátane zón a stupňov ich ochrany, biotopy chránené týmto zákonom, chránené druhy a územia medzinárodného významu, stanovuje zásady ich vývoja vo vzťahu k činnostiam jednotlivých odvetví,*
 - *posudzuje dôsledky zásahov do ekosystémov, ich zložiek a prvkov alebo do biotopov a navrhuje ich optimálne využitie a spôsob ochrany, obsahuje návrh asanačných, rekonštrukčných, regulačných alebo iných zásahov do územia a ďalších preventívnych alebo nápravných opatrení v územnej ochrane, druhovej ochrane a ochrane drevín,*
 - *určuje programové zámery a opatrenia na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja a územného systému ekologickej stability,*
 - *poskytuje súhrn poznatkov o základných prírodných zložkách ekosystémov chránených území, ich ochranných pásiem a zón,*
 - *určuje vzácnosť, zriedkavosť a ohrozenosť chránených druhov vrátane prioritných druhov a prioritných biotopov,*
- Obstarávanie a schvaľovanie týchto dokumentov je v kompetencii obce - § 69 ods. 1 písm. g) zákona.*
6. *Rešpektovať vymedzený priestor na vytvorenie polyfunkčnej krajinnej zelene (dobudovanie ostatných prvkov ÚSES, vetrolamov, sprievodnej zelene poľných ciest a cestných komunikácií).*
 7. *Revitalizovať krajinu aj formou budovania vodozádržných prehrádzok na vodnom toku a obmedzením zvyšovania podielu lesnej cestnej siete. V prípade údržby vodných tokov a kanálov zachovať brehové porasty aspoň z jednej strany vodného toku resp. postupne doplniť brehovú vegetáciu a vytvárať podmienky pre rozvoj vodnej a litorálnej vegetácie.*

8. Podporovať budovanie lesných protipožiarnych nádrží vo všetkých typoch lesov bez rozdielu.
9. Zinventarizovať lokality s výskytom inváznych druhov rastlín, ktoré sa dosť často prekrývajú aj so živelnými nelegálnymi skládkami odpadov. Na území obce sa nesmú pestovať a rozširovať invázne druhy rastlín podľa zákona č. 150/2019 Z.z. a nariadenia vlády č. 449/2019 Z.z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych, nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky. Vo vyhláške č. 450/2019 Z. z. sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov.
10. Prvky ÚSESu považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu biokoridoru, biocentra resp. interakčného prvku, neprerušovať línie biokoridorov a plochu biocentier pri navrhovaní koridorov infraštruktúry a líniových stavieb, navrhované prvky ÚSES sú záväzné a sú súčasťou záväznej časti ÚPN obce Veľká Dolina.
11. Územnoplánovacia dokumentácia je spracovaná v súlade s ustanoveniami legislatívy na úseku ochrany prírody, zákona o ochrane prírody a krajiny, a súvisiacich predpisov.
12. Pre verejnú a areálovú zeleň zabezpečiť odbornú starostlivosť v zmysle STN 83 7010.
13. V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenia navrhnúť a požadovať od stavebníkov -investorov ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. všetky zastávky MHD.
14. V rámci novo navrhovaných obytných alebo rekreačných zón, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi. V prípade výstavby resp. zvyšovania podielu parkovacích stojísk v rámci jednotlivých plôch uplatňovať STN 73 60 10, ktorá stanovuje na každé 4 parkovacie miesta umiestnenie 1 ks vzrastlého stromu.
15. V prípade rušenia verejnej a inej zelene v prospech IBV požadujeme kompenzovať úbytok verejnej zelene úpravou maximálne prípustného koeficientu zastavanosti v rámci IBV na 0,4. Rešpektovať stanovený minimálny podiel zelene (vrátane hospodársky využívaných záhrad) v rámci nezastavaných častí stavebných pozemkov v zmysle regulatívu pre príslušné ÚPC / 35% z celkovej plochy stavebného pozemku/.
16. Neumiestňovať reklamné pútače tzv. Bilboardy popri líniiach regionálnych a lokálnych biokoridorov. V záväzných regulatívoch zakomponovať požiadavku regulovaného umiestňovania reklamných zariadení (pútače, bilboardy, bigboardy, infotabule), ako prvku nežiaduceho vizuálneho smogu. Pre umiestnenie týchto zariadení vytypovať vhodné lokality a neumiestňovať ich živelne len podľa požiadaviek investora.
17. Vyšpecifikovať maticu určovania tzv. náhradnej výsadby, zaradená do VZN obce. Pri výruboch výmena drevina za drevinu nie je postačujúce z hľadiska zabezpečenia biologickej diverzity.
18. Rešpektovať a realizovať navrhované opatrenia na zmiernenie nepriaznivých prejavov zmenenej klímy na životné prostredie. Pri riešení opatrení na zmiernenie vplyvov na

životné prostredie súvisiacich so zmenami klímy rešpektovať Metodické usmernenie MDVRR SR k Stratégií adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy. Každá navrhovaná zmena, a to najmä z funkcie zelene a záhrad na iné funkcie musí obsahovať návrh ADAPTAČNÝCH OPATRENÍ a to podľa typu stavby - napr. zelená strecha, vertikálna zeleň, zelené steny, jazierko a pod.

19. Návrh rešpektuje polohu upravených skládok odpadov v území.
20. Pri prácach v blízkosti stromovej vegetácie dodržiavať STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie; ak nie je možnosť obísť koreňový priestor dreviny, výkopové práce sa musia v tomto priestore vykonávať ručne a nesmú sa viesť bližšie ako 2,5 m od pätý kmeňa stromu; vzdialenosť uloženia inžinierskych sietí od drevín musí byť podľa platných STN z dôvodu predchádzania negatívnych zásahov do zelene počas údržby zariadení.
21. Rešpektovať regionálny biokoridor :RBk9 - Biokoridor regionálneho významu Dolinský potok;
22. ÚPN je spracovaný digitálne musí byť prístupný pre užívateľov a verejnosť - v grafickej a textovej časti obsahuje podstatné informácie pre verejnosť a investorov v rozsahu riešeného územia/ povinné údaje: KZ, Index vegetácie, prvky MUSES/.
23. Na úrovni obce - každoročne aktualizovať a uchovávať staršie tepelné mapy. Snímky v archíve využívať na vyhodnotenie prijatých a plánovaných opatrení v rámci Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky klímy.
24. Záujmovými objektmi ochrany prírody a krajiny vo vzťahu k druhovej ochrane a ochrane biotopov je aj zeleň (NSKV - nelesná stromová a krovinná vegetácia) v urbanizovanej a tiež poľnohospodárskej krajine. Tieto sú prioritné pri vytváraní a udržiavaní územného systému ekologickej stability krajiny, ako činnosti vo verejnom záujme - § 3 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.
25. Sledovať ako v budúcnosti budú jednotlivé stavebné alebo regulačné zámery ovplyvňovať kvalitu a stupeň ŽP a ekologickú stabilitu v území obce. Preto je žiadúce, aby na riešené územia v rámci ÚP bol určený a neustále monitorovaný a vyhodnocovaný koeficient ekologickej stability (KES) a stupeň ekologickej stability (SES). Tieto stupne uvádzať aj pri každej zmene a doplnku ÚP podľa najnovších údajov. Udržiavať stupeň ekologickej stability a nepripustiť jeho pokles oproti stanovenému SES v súčasnosti bez kompenzačných opatrení. Stupne ekologickej stability daného územia je nasledovný: pre lesíky - SES=4- 5, SES=3 - TTP, SES=2 - záhrady, vinice, SES=1 - orná pôda, SES=0 - ZPaN - vid' METODICKÝ POSTUP STANOVENIA KOEFICIENTU EKOLOGICKEJ STABILITY KRAJINY - Tamara Řeháčková, Eva Paudišová Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta, Katedra ekológie a fyziotaktiky, Katedra krajinnej ekológie, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava. Stanovovať k jednotlivým rozvojovým územiam ich súčasný SES a SES po realizácii zámerov.
26. Závazne podporovať riešenia pozitívne ovplyvňujúce negatívny trend vysušania krajiny a nepriaznivé trendy - zelenú infraštruktúru: zelené strechy stavieb, vertikálne ozelenenie, dažďové záhrady, zariadenia alebo objekty zadržiavajúce a sústreďujúce dažďovú vodu, uprednostňovať na voľných nezastavaných plochách porasty TTP a záhrad, pričom všetky tieto riešenia plnia ekosystémové služby. Podporovať riešenia využívajúce dažďovú vodu v objektoch a recykláciu použitej vody. V prípade právnej možnosti

podporiť tieto riešenia vhodným legislatívnym nástrojom (príspevok obce a pod., úľava na dani z pozemku, nižší koeficient pri stanovení platby pri investičnom príspevku a pod.). Vegetačné strechy budú takto plniť spolu so sadovými úpravami zákonom stanovené ekosystémové služby (§ 2 ods. 2 písm. zh/ zákona) s výrazne tlmiacim vplyvom na negatívne zmeny v klíme.

27. Zelená infraštruktúra a biodiverzita:

Za každý záber z každého pozemku o ploche min. 30 m² a viac (aj začatých) určenej na stavby, vrátane spevnených plôch, parkoviska a komunikácie (nie inžinierske siete) ako kompenzáciu za zníženie stupňa ekologickej stability (z ornej pôdy, vinica, TTP a záhrada na ZPaN) záväzne vysadiť 1 ks vzrastenej stromovej zelene. Sadenice stromov musia byť o min. výške 1,8 metra - začleniť do záväzných regulatívov. Zelené strechy — minimálne extenzívne suchomilné (15 cm výška) - aplikovať záväznú požiadavku a reguláciu na všetky objekty s plochými strechami - do záväzných regulatívov. Popri zelených strechách žiadame používať aj samostatne stojace zelené steny, vertikálne ozelenovanie stien budov pri vyššom koeficiente zastavanosti nad 50%.

28. Pri všetkých plochých strechách akýchkoľvek objektov so sklonom strechy do 20° do ÚP zaviesť záväzný regulatív s povinnosťou zriadiť celoplošnú vegetačnú strechu (minimálne extenzívnu suchomilnú) a to, ako v prípade nových objektov (najmä pri plochých strechách väčšie a tiež menšie objekty), tak aj v prípade ich rekonštrukcie ako významné adaptačné opatrenie na nepriaznivé zmeny v klíme. Uvedené opatrenie je zamerané predovšetkým na znižovanie tepelnej sálavosti a tlenie horúčav urbanizovaného prostredia - vyplýva z toho pozitívny vplyv na zmiernenie účinku desertifikácie územia a na celkové zlepšenie mikroklimy. Tepelnú sálavosť budov a zastavaných plôch riešiť aj vhodným výberom farieb. Uvedené vegetačné strechy by mohli plniť v čase od jari do jesene aj funkciu krátkodobej relaxácie (napr. čítanie, slnenie sa a pod.). V tomto prípade však je potrebné zohľadniť najmä možné vyvstávajúce problémy napr. s odstraňovaním snehu počas obdobia intenzívnejšieho sneženia. Ostatné typy striech budov realizovať v takej hmotovej a povrchovej úprave, aby neakumulovali nadbytočné teplo v letných horúčavách v nadväznosti na zmeny v klíme.

29. Minimalizovať riziko vzniku bahenných povodní vytváraním prvkov zelenej infraštruktúry v svahovitejších lokalitách. Ponechávať nekosené časti trávnikov na vhodných miestach pre rozvoj bezstavovcov.

30. Vodná politika: prispôbiť ju aktuálnym potrebám obce. Záväzne vytvárať na území obce vodné prvky - aj pri stavbách - do ZR Vytvárať podmienky pre zadržiavanie najmä dažďovej vody pre obdobia sucha - akumulačné a záchytné nádrže s recirkuláciou.

31. Doprava. Nové MK vytvárať aspoň s jednostrannou verejnou zeleňou - stromy, kroviny - bez inžinierskych sietí. Nové MK povoľovať len s cyklopruhom. Všetky parkoviská (objekty statickej dopravy) pri iných stavbách ako rodinných domoch či už nové, alebo ktoré budú podliehať rekonštrukciám žiadame doriešiť v zmysle STN 73 6110 parkovacie stojiská a to výsadbou 1 ks vzrastenej dreviny na každé 4 parkovacie stánie - (sadenice o výške cca 1,8 až 2,0 metra) pôvodného druhu - stromu do maximálnej vzrastovej výšky stromu 4 metrov. Sadenice neumiestňovať solitérne ale musia byť umiestnené do spoločného žlabu s prepojením koreňových systémov - využiť dažďovú vodu. Parkovacie (odstavné) stojiská pri rodinných domoch taktiež ozeleniť min. 1 ks stromovej zelene k dátumu kolaudácie - § 8 ods. 5 vyhlášky č. 532/2002 Z. z. Cyklotrasy: dokončiť plánované a vytvoriť nové a technicky ich upraviť spôsobom, aby

- boli bezpečné pre cyklistov ako zraniteľného účastníka CP.V rámci dopravy žiadame, aby obec ako cestný správny orgán spasportizovala všetku cestnú zeleň na komunikáciách v pôsobnosti obce a rozhodovala o výrube drevín v týchto prípadoch podľa osobitného predpisu.V rámci cestných telies, spevnených plôch a parkovísk nesmú byť realizované alebo v prevádzke také stavebné objekty, ktoré by pôsobili ako pascovým efektom pre živočíchy (odkryté jamy, žumpy, nádrže, nekryté alebo nevhodne kryté odtokové žľaby a kanalizačné šachty s nevhodným typom poklopov a pod.). V prípade ich existencie ich upraviť technicky.
- 32. Stavby:** v rámci budov sa zamerať na záväzné používanie materiálov a technických riešení, ktoré znižujú akumuláciu tepla, z čoho vyplýva aj zníženie potreby energie na prevádzku vzduchotechniky a zníženie tepelnej záťaže na pracoviskách a v obydliach.
- 33.** Pri stavbách budov sa zamerať aj na riešenie nasledovného: V prípade použitia celopresklených budov alebo budov s veľkými plochami presklenia navrhnúť a požadovať ochranné a kompenzačné opatrenia (napr. použitie špeciálnych fólií odrážajúce ultrafialové svetlo a pod.) zamerané proti vrážaniu vtáctva do skla. Obdobne riešiť aj iné stavby - napr. zastávky hromadnej dopravy. Prípadne sklené výplne opatriť nálepkami proti nárazom vtáctva. Pri bytových domoch a administratívnych budovách v rámci podpory biodiverzity viesť investorov k záväznému začleňovaniu umelých hniezd pre spevavce a netopiere ich vhodným začleňovaním do stien budov.
- 34.** Vytvoriť predpoklady pre rekreáciu a oddych a šport v lokalitách :ÚPC D3, H3,K;
- 35.** Pri návrhoch nových zón na IBV zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí a vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi.
- 36.** Záväzne zadeklarovať v záväzných regulatívoch ÚP povinnosť vypracovania Sadových úprav ako samostatný stavebný objekt ku každej investícii a to už v projektovej dokumentácii pre územné rozhodnutia a tiež stavebné povolenie.
- 37.** Rešpektovať v rámci novonavrhovaných obytných, ako i iných funkčných priestorov v rámci služieb, obchodu a výroby, záväzne zadefinovaný vyšší podiel zelene. Index zelene min. 50% v prípade IBV (RD so záhradami, nie s ornou pôdou a vinicami), 40% v prípade polyfunkcie a vybavenosti) z každého predmetného pozemku. Z každého pozemku na dreviny rezervovať min 40% z jeho rozlohy na dreviny - zabezpečiť záväznú pokryvnosť drevinami na tejto ploche aspoň 60%.
- 38.** Rešpektovať navrhované funkčné zónovanie územia obce a nevčleňovať dodatočne plochy akejkoľvek výroby a podnikania - najmä hlučných, prašných, emisne zhoršujúcich a enormne dopravu zaťažujúcich prevádzok do zón určených na bývanie.
- 39.** Upriamujeme pozornosť na možnosť obstarania dokumentov ochrany prírody a realizácie zelenej infraštruktúry v zmysle využitia finančnej náhrady za výrub drevín - § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.;, Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s
- vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny, -vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,

- výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
 - realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
 - budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty,- realizáciou opatrení na zabezpečenie starostlivosti o chránené územia a chránené stromy podľa programov starostlivosti o chránené územia a chránené stromy,
 - realizáciou iných opatrení vykonávaných na účely ochrany prírody a krajiny v odôvodnených prípadoch na základe súhlasného stanoviska ministerstva.
- 40.** Lokality pohrebísk vždy izolovať od zástavby určenej na bývanie min. 5 - 15 metrov širokou plnou vegetačnou clonou v rámci ochranného pásma cintorína . V priestore ochranného pásma cintorína nepovoľovať žiadne bývanie a výrobné aktivity (OP - etické pásmo jednotlivých pohrebísk 40m).
- 41.** Hľadať a uplatňovať nástroje a možnosti v oblasti OPaK na zavádzanie a uplatnenie legislatívnych nástrojov: § 2 ods. 2 zákona:
- ekosystémové služby - prínosy a úžitky, ktoré poskytujú prirodzene fungujúce ekosystémy
 - zelená infraštruktúra - sieť prírodných a poloprírodných prvkov, predovšetkým plôch zelene a vodných ekosystémov, ktorá je vytváraná a spravovaná tak, aby poskytovala široký rozsah ekosystémových služieb, s osobitným zreteľom na zabezpečenie biologickej rozmanitosti, ekologickej stability a priaznivého životného prostredia a prepojenie urbanizovaného prostredia s okolitou krajinou,
 - zelený park - územie so súvislými plochami drevinovej a inej vegetácie poskytujúce prostredie pre biodiverzitu v urbanizovanom prostredí, ktoré je územným plánom vymedzené na tento účel
 - zelená strecha - vrchná časť budovy alebo inej stavby pokrytá vegetáciou, ktorá poskytuje prostredie pre biodiverzitu v urbanizovanom prostredí
 - ekodukt objekt, ktorý prekonáva umelú prekážku v migračných trasách živočíchov a ktorý slúži ich migrácii a zároveň znižuje negatívne dopady fragmentácie krajiny.
- 42.** Rešpektovať navrhovaný index ozelenenia plochy (podiel vegetačných prvkov v rámci pozemku ako aj stavby). Stanovený podiel zelene ako tzv. zelený index, vrátane plôch trávnikov s drevinami, mobilnej a vertikálne zelene a vegetačných striech) .Tento index nie je možné z akýchkoľvek príčin znižovať, ale udržiavať a zvyšovať. Index musí byť stanovený pri každej ďalšej zmene a doplnku ÚP.
- 43.** Nepripustiť ponechanie nezastavaných častí pozemkov v kultúrach zastavané plochy a nádvoria, resp. ostatné plochy.
- 44.** Každé oplotenie z uličnej strany kombinovať súvislou zeleňou do výšky max 1,8 metra, okrem vstupnej časti a to najvhodnejšie živým plotom. Realizovať ku dátumu kolaudácie.
- 45.** Realizovať navrhované opatrenia v oblasti monitorovaných konfliktných uzlov . V oblasti jestvujúcich KU realizovať opatrenia na na kompenzáciu negatívneho vplyvu na živočíšstvo a to pri budovaní a prevádzkovaní najmä líniových stavieb – cesta III. triedy. Je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov.

46. Na území obce sa zaoberať aj monitoringom migrácie živočíchov, ktorý poukáže na najviac konfliktné úseky plánovaných a existujúcich ciest. Poukazujeme na to najmä v súvislosti s neustále rastúcim nebezpečenstvom a zvyšujúcim sa rizikom vo vzťahu k mimoriadne závažnému javu na cestách, t. j. k usmrčovaniu živočíchov na cestách a to z dôvodu významného oblasti výskytu najmä poľovnej zveri (diviaky, srny, zajace, bažanty), ale aj iné vtáctvo (chránené druhy - sovy, dravce, spevavce) resp. cicavce (napr. jež, kunovité šelmy a pod.) alebo obojživelníky. Uvedený jav môže znamenať v prípade súbežného vedenia viacerých vážnu prekážku v migrácii živočíchov, vyšší stupeň stresového pôsobenia na živočíchy, ako aj vážne nebezpečenstvo, čo sa týka bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zvyšujúce sa riziko vážnych dopravných nehôd (škody na majetku a zdraví). Takýto jav môže mať vážny negatívny synergický vplyv na okolitú faunu.
47. Pri výsadbách drevín používať dreviny odolné voči extrémnejším suchám, mrazom, ktoré sú trvácnejšie - nie s mäkkým a lámavým drevom, nie alergénne. Navrhujeme použiť také druhy a typy drevín, ktorých výška nepresiahne 5 m (odporúčaná výška 4-6m) nad úrovňou terénu v blízkosti bytových domov. Dreviny pri výsadbe dobre ukotviť a zabezpečiť, aby sa eliminoval v čo najvyššej možnej miere ich vývrat vplyvom živelných udalostí (vietor, rozmočenie terénu, a pod.) a navrhujeme ich umiestňovať minimálne vo vzdialenosti 4-8 m od budov. Pri výsadbách používať aj pôvodné druhy ihličnatých drevín z dôvodu protibakteriálnych účinkov, potreby stálej zelene aj v zime. Na plochách výsadiieb neuvažovať s umiestňovaním IS z dôvodu ich preventívnej ochrany pred poškodzovaním a výrubom.
48. ÚPN obsahuje princípy trvalo udržateľného rozvoja (TUR), ktoré sú uvedené v záväzných regulatívoch. V strategickom dokumente musia byť implementované princípy trvaloudržateľného rozvoja (TUR), ktorými bude nakoniec v záväzných regulatívoch samotného ÚP stanovené, aby akékoľvek investície a rozvojové projekty, napr. vybavenosť obytného komplexu, služby a pod., boli v čo najmenšej miere závislé na vonkajších zdrojoch a súčasne, aby sa vhodne zhodnocovali a využívali lokálne energeticko-surovinové zdroje (využitie slnečnej energie, geotermálnej energie, využitie vody zo studní a pod.), v čo možno v najširšom uplatniteľnom rozsahu, aby boli použiteľné na poskytnutie určitého stupňa energeticko-surovinového samozásobovania.
49. V súlade s opatreniami na elimináciu dôsledkov zmenenej klímy realizovať prvky revitalizácie krajiny v extraviláne a to formou vytvárania drobných vodozádržných a zasakovacích zariadení.
50. Areály výrobných a poľnohospodárskych podnikov a obytných súborov od seba záväzne izolovať štrukturálne členitou a druhovo bohatou izolačnou zeleňou v súlade s ekologickými princípmi.
51. Podporovať zavádzania prvkov hmyzích hotelov na vhodných objektoch, najmä pre samotárske včely a iný užitočný hmyz na vhodných miestach (napr. strechy objektov, oplotená a pod.) a podporu včelárstva ako významného biodiverzitu podporujúceho prvku (opeľovače rastlín, potravná báza pre vtáctvo a pod.).
52. V zónach vyhradených na bývanie nepripúšťať nadmerný chov akýchkoľvek problémových hospodárskych zvierat (najmä väčších typov HZ – kone, ošípané, hovädzí dobytok), príp. nebezpečných zvierat, s negatívnymi účinkami na kvalitu bývania a ZP, veľkosť chovu/drobného chovu limitovať formou VZN .

53. Verejné priestranstvá, ako aj prístup do objektov, riešiť s ohľadom aj na imobilných občanov.
54. V rámci odpadového hospodárstva zabezpečiť pre záujemcov z radov obyvateľstva bývajúceho v rodinných domoch bezplatne kompostéry priamo do záhrad, čím sa zníži nadmerné množstvo bioodpadu zvážaného do kompostárne.
55. Pri návrhoch nových obytných súborov resp. nových zón na IBV zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí a vytvárať také usporiadanie pozemkov, ktoré umožní vybudovanie a rozvoj funkčnej verejnej alebo areálovej sprievodnej zelene so stromami a kríkovými porastmi.
56. V čo najvyššej možnej miere záväzne zachovať plošný rozsah súčasnej zelene ako významnejšie prvky MUSES. Zachovať aj lokálne biocentrá už existujúce. V súlade s návrhom MUSES realizovať prepojenia týchto lokalít líniovou zeleňou napr. v podobe stromoradií, resp. alejí a infiltračných zasakovacích pásov, ktoré by v súčasnosti chránili územie jednak pred vetrami, ale aj pre nežiadúcimi vplyvmi vodnej erózie. Územie je náchylné na veternú eróziu, je teda nutné počítať s vysadením vhodných druhov drevín už v iniciačných fázach výstavby a v dostatočnej šírke, najvhodnejšie vo viacerých paralelných líniách a vo viacerých vegetačných etážach.
57. Pri všetkých plánovaných výrobných a priemyselných areáloch stanoviť výsadbu zelene tak, aby rozloha vegetačných plôch (zelene) v rámci územia výrobného a priemyselného areálu tvorila minimálne 30 % podiel k celkovej ploche investičného zámeru, pričom minimálne 80 % z tejto plochy zelene musí byť porastená drevinami, ako aj výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti výrobného a priemyselného areálu, ktorej pás bude široký minimálne 10 m.
58. Do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie zapracovať, aby sa spevnené vjazdy do dvorov rodinných domov, nachádzajúce sa na verejnom priestore (v miestach kde sa nachádza „zelený pás“ medzi miestnou komunikáciou a bránou), nerealizovali širšie ako je vstupná brána do dvora slúžiaca na vjazd tak, aby nedošlo k zastavaniu verejnej a cestnej zelene. Zvyšná plocha musí zostať vzhľadom na retenčnú schopnosť pôdy pokrytá vegetáciou.
59. Do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie zapracovať, aby boli všetky súčasné pozemky s funkciou vinica, ako aj všetky viničné oblasti zachované ako poľnohospodárska pôda (vinica) bez možnosti delenia a iného využívania, a aby bolo na území s funkciou viníc prípustné umiestniť len vinohradnícke stavby (hajlochy, pivnice) za účelom spracovania úrody a výroby vína, prípadne individuálne rekreačné a hospodárske objekty do 80,0 m² zastavanej plochy pre ubytovanie prechodného charakteru, alebo pre verejné stravovanie menšieho rozsahu.
60. Do záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie zapracovať, aby sa v zmysle STN 73 6110/Z1 – Projektovanie miestnych komunikácií Zmena 1, časť 16.3.17, v súlade s STN 83 7010 – Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, povinne realizovala na všetkých navrhovaných parkovacích plochách výsadba vysokej zelene v počte minimálne 1 strom na 4 parkovacie miesta v priestore medzi stojiskami.

61. Z dôvodu stanovenia zásady ako aj merateľnosti, ako budú jednotlivé stavebné alebo regulačné zámery ovplyvňovať ekologickú stabilitu, kvalitu a stupeň životného prostredia, je potrebné stanoviť súčasný stupeň ekologickej stability (ďalej len „SES“) katastrálneho územia obce ako celku, a takisto členenia na extravilán a intravilán obce. Stupne ekologickej stability uvádzať pri každej zmene a doplnku územného plánu obce podľa najnovších údajov.
62. Vo výkresovej časti územného plánu obce obsiahnuť krajinne ekologický plán ochrany prírody a krajiny, rozsah verejnej zelene so zobrazením súčasného stavu a návrhu.
63. Posilňovať biodiverzitu trvalo udržateľným plánovaním, ktoré musí v sebe zahŕňať podporu biodiverzity všetkých zložiek bioty (rastlinstvo aj živočíšstvo). V záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie musia byť implementované princípy trvalo udržateľného rozvoja spojené so zeleným rastom.
64. Vymedziť a zdefinovať miesta, kde dochádza ku stretom stresových a bariérových faktorov s prvkami ochrany prírody, a v rámci opatrení riešiť ich elimináciu a nápravu, napr. zvážiť výstavbu priechodov pre živočíchov (ekoduktov, rybochodov atď.).
65. Zachovať a chrániť významné krajinné prvky (les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', park, aleja, remíza) tvoriace kostru územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES“), neprerušovať línie biokoridorov a plôch biocentier pri navrhovaní novej infraštruktúry a výstavby líniových stavieb - v takýchto prípadoch riešiť alternatívne umiestnenie a trasovanie stavieb, zachovať jestvujúce plochy trvalého trávnatého porastu (ďalej len „TTP“) v extraviláne obce a zabezpečiť ich pravidelné kosenie, resp. pasenie, zvýšiť podiel plôch TTP na ornej pôde, ako významného protierózneho (pozitívum pri eliminovaní strát výnosov z úrody pri extrémoch povodňových vln) a krajinného stabilizačného prvku, zachovať prirodzené nezregulované úseky vodných tokov vo voľnej krajine spolu s brehovými porastmi a príslušnými podmáčanými lokalitami.
66. Výstavbou nezasahovať do krajinných prvkov, biokoridorov, biocentier, chránených území a navrhovaných chránených území.
67. Obmedziť použitie chemických prostriedkov používaných pri rastlinnej výrobe v blízkosti obydľí, verejných studní, biotopov európskeho a národného významu ako i prvkov ÚSES.
68. Dosadiť brehový porast vodných tokov, ako významný biokoridor v krajine, vo viacerých radoch všade tam, kde netvorí súvislý zápoj, navrhnuť prvky ÚSES (biokoridory, biocentrá) na voľné miesta s pomocou vytvorenia tzv. „zelenej infraštruktúry“, ako siete rozličných typov plôch zelene a ostatných prírodných prvkov v zastavanom území, v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí tak, aby sa dobudovala celopriestorová štruktúra ÚSES a došlo k vzájomnému prepojeniu ekosystémov, ich zložiek a prvkov.
69. Navrhnuté prvky ÚSES schváliť v záväznej časti územného plánu, riadiť sa nimi pri jeho zmenách a pri posudzovaní investícií, považovať ich za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňala funkciu migračných trás, resp. interakčných prvkov.
70. Výstavbu a rozvoj infraštruktúry primárne orientovať v rámci už existujúcich urbanizovaných priestorov uprednostňovaním výstavby na asanovaných plochách

opustených stavieb (brownfields), a nie na pozemkoch v súčasnom stave definovaných ako poľnohospodársky druh (orná pôda, vinica, záhrada, ovocný sad, trvalý trávnatý porast), čím by došlo k zníženiu stupňa ekologickej stability.

- 71.** *Stupeň ekologickej stability nesmie zamýšľanou výstavbou v rámci územného plánu klesnúť oproti v súčasnosti (pred výstavbou) stanovenému stupňu ekologickej stability. V prípade poklesu stupňa ekologickej stability prijať kompenzačné opatrenia na eliminovanie tohto stavu.*
- 72.** *Pri návrhoch nových obytných súborov zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí.*
- 73.** *Zvyšovať podiel voľnej vegetačnej plochy na úkor zastavanej prekrytej plochy usmernením a podporou výstavby zelených striech (greenroofs). Vzhľadom na retenčnú schopnosť pôdy pokrytej vegetáciou, preferovať polopriepustné a deravé zatrávňovacie dlaždice na výstavbu parkovísk a chodníkov pre zlepšenie mikroklimy obce.*
- 74.** *Rešpektovať a zabezpečiť ochranu biotopov v súlade so zákonom.*
- 75.** *Širšie vzťahu musia rešpektovať RÚSES okresu Nitra, schválený OÚ Nitra, OSŽP.*
- 76.** *V čo najväčšej miere implementovať Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vypracovanej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) z roku 2017 (aktualizácia), ktorá vychádza z Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 148/2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ako aj Stratégiu environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030.*
- 77.** *Podporovať výsadbu alejí vhodných drevín (pre intravilán, extravilán) so zohľadňovaním orientácie tienenia spevnených plôch (ciest, chodníkov) stromami. Výsadba vytvára adekvátnu kompenzáciu voči celkovej zastavanej ploche spôsobujúcej presušenie a prehrievanie ovzdušia, znižovaniu priaznivej mikroklimy, čo má z dlhodobého hľadiska negatívne ekologické a socio-ekonomické dopady, vo vzťahu k adaptáciám na zmeny klímy.*

B15 DOPRAVA A PREPRAVNÉ VZŤAHY

Cestná doprava

Z hľadiska širších dopravných vzťahov dopravnú polohu obce určujú nasledovné komunikácie:

- cesta tretej triedy III/1688 v trase - Mojmírovce - Veľká Dolina - križovatka s II/562 k.ú. Cabaj.

Cesta tretej triedy III/1688 tvorí spolu s uličným priestorom dopravno – distribučnú kostru obce Veľká Dolina.

Cesta III. triedy III/1688 slúži ako obslužné a prístupová komunikácia a je v správe VÚC NSK. Z cesty III. triedy vychádza niekoľko vjazdov na poľnohospodárske pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Po ceste III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava.

SSC IVSC Bratislava v riešenom území nepripravuje ani neplánuje žiadnu investičnú prípravu stavieb. Majetkovú správu a prevádzku cesty III. triedy vykonáva Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Miestne komunikácie

Sú to cesty IV. triedy.

Stav niektorých miestnych komunikácií je nevyhovujúci, komunikácie v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Komunikácie s poškodenými krajnicami a poškodeným povrchom sú určené na rekonštrukciu. Sieť miestnych komunikácií je v obci umiestnená paralelne alebo v kolmom smere na cesty III. triedy. Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0m do 5,0m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky, Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3.

Miestne komunikácie sú obslužné komunikácie, miestneho významu, prevažne spevnené s asfaltovým povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie komunikácie mimo zastavaného územia.

Účelové komunikácie

Sieť ciest III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a areálov poľnohospodárskej výroby. Povrch účelových komunikácií je z väčšej časti spevnený a z časti nespevnený.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cestu III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Takmer v celej dĺžke prieťahu cesty III triedy III/1688 je vybudovaný jednostranný chodník, oddelený od vozovky pásom zelene. Šírka chodníka je približne 1,25 m čo nezodpovedá STN 73 6110. V trasách miestnych komunikácií sú chodníky vybudované na 50 % a to väčšinou v nenormovej šírke. V bezprostrednom centre obce je chodník v dobrom stave, vo zvyšných častiach obce sú chodníky v zlom stavebno-technickom stave. Konštrukcia chodníkov je prevažne zámková dlažba a betónová.

Z hľadiska pešej dopravy sa navrhuje výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri určených miestnych komunikáciách a rekonštruovať poškodené časti chodníka aj popri ceste III. triedy. V požadovaných úsekoch cesty III/1688 vybudovať peší chodník aj pre druhú stranu ulice.

Statická doprava

Záchytné parkovisko pre pozdĺžne parkovanie sa nachádza v centre obce, popri miestnej komunikácii. Čiastočne slúži i ako odstavná plocha pre autobusovú dopravu. Obec má vybudované parkovisko pred obecným úradom a kultúrnym domom. Navrhuje sa vybudovať parkovisko pri obecnom úrade, miestnych potravinách a hasičskej zbrojnici, pri futbalovom ihrisku, cintoríne, v rámci navrhovanej HBV a OV . Je potrebné ukončiť parkovanie na trávnatých plochách. Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov, alebo pri bytových domoch. V povoloňovacom procese vyžadovať tvorbu dvoch parkovacích miest pre každý stavebný pozemok v rámci IBV.

Dopravné služby a zariadenia

V obci sa prevádzky autoservisov a pneu- servisov nenachádzajú. Najbližšie verejné dopravné zariadenia sa nachádzajú v susednej obci Mojmírovce, Cabaj, Čápor, v meste Nitra a Šaľa.

Cestná hromadná doprava

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za nákupmi a službami. Obec má, vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta Nitra a Šaľa, zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Prímestskú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva Nitra a.s. s odchodmi v pravidelných intervaloch na trasách: Šaľa - Trnovec nad Váhom - Močenok - Veľká Dolina - Cabaj - Čápor - Nitra po cestách I. triedy I/75, II. triedy II/562 a III. triedy III/1688 a na trase Nitra - Cabaj - Čápor - Svätoplukovo - Mojmírovce - Veľká Dolina po cestách II. triedy II/562 a III. triedy III/1687 a III/1688. V záujmovom území sa nachádza niekoľko autobusových zastávok, s prestrešením i bez prestrešenia.

Ochranné pásma cestných dopravných trás

Cesty III. triedy	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	20 m
Vozovky miestnych komunikácií	ochranné pásmo na obe strany od osi cesty	15 m

Významné rekreačno-turistické trasy.

Cez k.ú. Veľká Dolina neprechádza žiadna významná turistická trasa.

Cyklistická doprava

V súčasnosti prechádza cez obec cyklistická trasa č . 2118, modrá, v smere Dolné Krškany - Veľký Cetín - Branč - Štefanovičová - Poľný Kesov - Veľká Dolina - Mojmírovce - Svätoplukovo - Dolné Krškany. Jedná sa o okružnú cyklotrasu s celkovou dĺžkou 43 km. Spomínaná cyklotrasa sa pri rieke Nitra napája na Ponitriansku cyklomagistralu.

Návrh vytvára predpoklady realizácie cyklotrás aj v smere:

- Močenok;
- Šaľa, Trnovec nad Váhom;
- Jatov;

Letecká doprava

Podľa vyjadrenia Dopravného úradu sa na území obce **nenachádza** žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie.

Do katastrálneho územia Veľká Dolina nezasahujú žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce (najmä *Letiska Nitra* a *Letiska Šurany*).

V zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 a 3 zákona č.143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách letísk a osobitných letísk, stavbách v územných obvodoch letísk, stavbách leteckých pozemných zariadení a pri stavbách uvedených v ustanovení § 30 leteckého zákona, pričom súhlas Dopravného úradu sa vyžaduje pre nasledovné stavby a zariadenia nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky:

- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona/,
- stavby alebo zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods. 1 písm. b) leteckého zákona/,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia WN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods. 1 písm. c) leteckého zákona/,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona/.

Toto stanovisko je vydané len z hľadiska záujmov civilného letectva (nie z hľadiska záujmov dopravy na dráhach a vnútrozemskej plavby).

Železničná doprava

Cez k. ú. Veľká Dolina železničná trať neprechádza. Najbližšie železničné stanice sa nachádzajú 12 km od obce Veľká Dolina, a to v Trnovci nad Váhom, s priamym spojením do Šale a Bratislavy, v opačnom smere do Nových Zámkov a Štúrova a 10,5 km v obci Ivanka pri Nitre, kde sa ponúka možnosť cestovať v smere do Nových Zámkov alebo v smere do Nitry, Leopoldova, prípadne do Prievidze.

Podľa vyjadrenia Ministerstva dopravy Slovenskej republiky je v území nutné rešpektovať a zachovávať územnú rezervu pre realizáciu pripravovaných projektov rozvoja dopravnej infraštruktúry (a to aj s ohľadom na zvažovanú, resp. plánovanú výstavbu novej železničnej trate medzi mestami Nitra a Šurany, ako aj medzi mestami Nitra a Bratislava).

Podľa územnoplánovacej dokumentácie Nitrianskeho samosprávneho kraja, v znení posledných zmien a doplnkov č.1 z roku 2015, je v riešenom katastri Veľká Dolina rezervované výhľadové územie pre železničnú trať Nitra (Horné Krškany) - Trnovec nad Váhom. Túto skutočnosť návrh rešpektuje.

Najdôležitejšie zásady a ciele návrhu riešenia:

1. V obci sa nachádza cesta III. triedy III/1688 .

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete je potrebné :

- rešpektovať nadradenú ÚPD Nitrianskeho samosprávneho kraja;
- vyznačiť a rešpektovať hranice ochranného pásma cesty III. triedy mimo sídelného útvaru obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101 a TP;
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,5/50 a MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110;
- pri riešených lokalitách uviesť ich umiestnenie vo vzťahu k zastavanému, resp. nezastavanému územiu obce.

2. V textovej a grafickej časti ÚPN sú vyznačené a rešpektované existujúce trasy ciest a ich šírkové usporiadanie .

- 3.** Navrhované šírkové usporiadanie miestnych komunikácií je riešené vo výkrese dopravy. Spracovaný samostatný výkres riešenia dopravy obsahuje vyznačenie dopravných trás, zariadení a určenie ich parametrov v zmysle požiadaviek.
- 4.** Dopravné napojenia navrhovaných lokalít je riešené systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na nadradenú cestnú sieť v súlade s platnými STN a TP. Body navrhovaného dopravného napojenia sú riešené schematicky (bez určenia typu a tvaru križovatky).
- 5.** V návrhu sú vyznačené a rešpektované hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov.
- 6.** Hranice navrhovaného zastavaného územia musia rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku. Umiestnenie zástavby v ochrannom pásme cesty III. triedy a v pásmach s prekročenou prípustnou hladinou hluku je neprípustné.
- 7.** Objekty a zariadenia statickej dopravy riešiť v ďalších stupňoch PD v zmysle STN 73 6110.
- 8.** Návrh rieši umiestnenie zastávok hromadnej dopravy s vyznačenou pešou dostupnosťou.
- 9.** Cyklistické a pešie trasy sú navrhnuté a vyznačené i v širších vzťahoch k príľahlému územiu. Ich šírkové usporiadanie je v ďalších stupňoch PD potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110. Cyklistické trasy umiestňovať zásadne mimo telesa ciest I. triedy, v zmysle platných STN.
- 10.** V zmysle ustanovenia § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v územnom konaní pri stavbách a zariadeniach nestavebnej povahy, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky ako sú:
 - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom /§ 30 ods. 1 písm. a) leteckého zákona/;
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu /§ 30 ods. 1 písm. b) leteckého zákona/;
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice /§ 30 ods. 1 písm. c) leteckého zákona/;
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje /§ 30 ods. 1 písm. d) leteckého zákona/.
- 11.** Pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška;
- 12.** Postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV č. 223/2013.

13.Návrh vytvoril územnotechnické predpoklady pre realizáciu, chodníkov pre peších a cyklistov. Všetky navrhované a rekonštruované chodníky, lávky pre peších a cyklistov sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby.

14. Pri návrhu križovatiek zabezpečiť dostatočné rozhľady v križovatke.

15. Rešpektovať trasu existujúcej cesty III/1688.

16. Rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110.

17. Rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy mimo zastavané územie v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101.

18. Rešpektovať ochranné pásmo cesty III. triedy mimo zastavené územie 20 m od osi vozovky na obe strany v zmysle vyhlášky č.35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon).

19. Rešpektovať minimálnu vzdialenosť križovatiek nových napojení na cestu III. triedy v zmysle STN 736110 /01.

20. Každé napojenie na cestu III. triedy musí byť navrhnuté v zmysle platných ustanovení technických noriem, technických podmienok a právnych predpisov,

21. Pri návrhu ÚPN Veľká Dolina sú rešpektované všetky požiadavky odboru strategických činností, oddelenia územného plánovania a životného prostredia Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

B16 ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

B16.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

Hydrológia – vodohospodárske pomery

Povrchové vody

Katastrálnym územím obce Veľká Dolina pretekajú vodné toky Dolinský potok, Bačalský kanál, Huňadovský kanál a niektoré ich bezmenné prítoky. Vodné toky sú v správe SVP, š.p. Povodie Dolného Váhu, odštepny závod Piešťany. V k.ú. Veľká Dolina sa nachádzajú viaceré vodné stavby, resp. kanále, ktoré sú v správe Hydromeliorácií, š.p.. Ich stanovisko je potrebné rešpektovať.

Podzemné vody

Kolektorom podzemných vôd v záujmovom území sú kvartérne štrkopiesčité aluviálne sedimenty a s nimi spojené najmladšie neogénne sedimenty Nitrianskej pahorkatiny. Využitelné množstvo podzemných vôd v rajóne je v intervale 0,2 - 0,49 l.s⁻¹.km².

Doplňovanie zásob najvrchnejších horizontov podzemných vôd je striedavé - vodami z povrchových tokov a z atmosférických zrážok. Územie je v zóne dostatku vlastných vodných zdrojov.

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na území obce sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd, okrem obce, ktorá je pitnou vodou zásobovaná z vlastného vodného zdroja - studňa HVD - 2. V okolí vodného zdroja platí pásmo hygienickej ochrany, je nutné ho rešpektovať. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie, stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci, je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Požiadavky a ciele riešenia:

V rámci navrhovaného územného rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného žiadame vodné toky rešpektovať a pri vlastnom návrhu rozvojových zámerov vychádzať z nasledovných požiadaviek:

- 1. Rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z. z v znení neskorších predpisov, Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.*
- 2. Podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďových vôd do územia.*
- 3. Križovanie inžinierskych sietí s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 "Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi".*
- 4. V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 žiadame zachovať ochranné pásmo vodných tokov v šírke min. 4 m od brehovej čiary obojstranne.*
- 5. V ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.*
- 6. Osadenie stavieb, oplotenie samotného pozemku resp. akékoľvek stavebné objekty v dotyku s vodným tokom je potrebné umiestňovať za hranicou ochranného pásma.*
- 7. Je potrebné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.*
- 8. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri drobných vodných tokoch sú do 5 m od brehovej čiary.*
- 9. V prípade situovania stavebných objektov v blízkosti vodných tokov je potrebné jednotlivé stavby umiestňovať v dostatočnej vzdialenosti od vodných tokov nad hladinu Q_{100} (súvislá*

zástavba, priemyselný areál, významné líniové stavby a objekty a pod.) resp. Q₅₀ (chatová zástavba, rekreácia, jednostranná výstavba a pod.,).

10. Stavby situované v blízkosti vodných tokov je potrebné osádzať s úrovňou prízemí min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

11. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

12. Potenciálnu protipovodňovú ochranu navrhovaných rozvojových zámerov si musí žiadateľ - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Geotermálne vody

V k.ú. Veľká Dolina geotermálne vrty neboli realizované. Najbližší geotermálny vrt s označením BPK-2 je v k.ú. Poľný Kesov. Hĺbka vrtu-1,2km, teplota vody - 50,5 °C. Najbližšie geotermálne kúpalisko sa nachádza v obci Poľný Kesov.

Hydromelioračné zariadenia a opatrenia

Zavlažovanie

Zavlažované územia predstavujú územia poľnohospodárskej pôdy, na ktorých sú vybudované zavlažovacie systémy (závlahy). Ide najmä o oblasti s nižšou intenzitou zrážok, na pôdach málo zadržiavajúcich vodu, umožňujú reguláciu využívania vody v poľnohospodárskej krajine za účelom zvyšovania produkcie v poľnohospodárstve. V závislosti od prírodných podmienok - zdrojov vody v krajine (podzemných i povrchových), zvýšený tlak na využívanie vody môže mať aj negatívne dôsledky ako napr. vodnú eróziu, salinizáciu alebo kontamináciu podzemných vôd splavenými minerálmi hnojivami či pesticídami. Na druhej strane dosahovanie lepších výsledkov v poľnohospodárstve vytvára tlak na využívanie prírodných zdrojov, najmä vody. Pri dostatočných zásobách vody a jeho vysokom potenciáli využiteľnosti, sa samotný tlak na využívanie vody môže pohybovať v intenciách trvalej udržateľnosti.

Po preverení dostupných mapových podkladov, podľa vyjadrenia Hydromeliorácií, š.p., sa v k.ú. Veľká Dolina nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia:

- vodná stavba "ZP Hájske - Sládečkovce, stavba 8" (evid. č. 5206 199), ktorá bola daná do využívania v r. 1994 s celkovou výmerou 1 106 ha + rúrová sieť
- vodná stavba "ZP Hájske - Sládečkovce, stavba 9" (evid. č. 5206 195), ktorá bola daná do využívania v r. 1991 s celkovou výmerou 1 455 ha + rúrová sieť
- kanál Fundušský (evid. č. 5206 059 011), ktorý bol vybudovaný v r. 1963 o celkovej dĺžke 2,910 km v rámci stavby "OP a ÚT Huňadovského - V. Dolina"
- kanál B (evid. č. 5206 059 006), ktorý bol vybudovaný v r. 1963 o celkovej dĺžke 0,500 km v rámci stavby "OP a ÚT Huňadovského - V. Dolina"
- kanál Novomajerský (evid. č. 5206 059 007), ktorý bol vybudovaný v r. 1963 o celkovej dĺžke 1,758 km v rámci stavby "OP a ÚT Huňadovského - V. Dolina"
- kanál A (evid. č. 5206 059 007), ktorý bol vybudovaný v r. 1963 o celkovej dĺžke 1,250 km v rámci stavby "OP a ÚT Huňadovského - V. Dolina"

- na hranici s k.ú. Horný Jatov: kanál Hlavný (evid. č. 5203 037 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1967 o celkovej dĺžke 2,400 km v rámci stavby "OP Kľučárska sústava - Trnovec".

V k.ú. Veľká Dolina je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.
Závlahová stavba pozostáva zo záujmového územia závlahy, závlahovej čerpacej stanice a podzemných rozvodov závlahovej vody, ktoré sú rôznych profilov (DN 150, DN 200, DN 250) a z rôznych materiálov (PVC, AZC, oceľ). Na povrch sú vyvedené hydranty, vzdušníky, kalníky, ktoré sú chránené betónovými skružami.
Závlahovú stavbu - podzemné závlahové potrubie je nutné pri návrhu územného plánu a realizácii stavieb rešpektovať.
S umiestnením stavieb trvalého a dočasného charakteru na závlahovom potrubí a v jeho ochrannom pásme Hydromeliorácie, š.p. nesúhlasia.

V prípade, že v rozhodovacom procese prevýši záujem vlastníkov parciel o zhodnotenie ich vlastníctva a správny orgán vydá súhlas so zmenou funkčného využitia územia na stavebné účely podľa § 13 zákona č.220/2004 Z. z. a následne rozhodnutie o odňatí parciel podľa § 17 uvedeného zákona, žiadame správny orgán, aby v rozhodnutí zaviazal vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania na príslušnú stavbu prekonzultovať návrh projektu stavby so š.p. Hydromeliorácie - Odborom správy a prevádzky HMZ, ktorý na základe predloženej dokumentácie a odborného posúdenia určí stavebníkovi jednu z podmienok stanovených v bodoch a/, b/, c/

a/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením možnosť zrušenia časti potrubia bez náhrady novým potrubím (toto preukazuje žiadateľ a následne schvaľuje Hydromeliorácie, š.p.), zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebného konania majetkovoprávne vysporiadať so správcom vodnej stavby príslušnú časť rúrovej siete (podzemného závlahového potrubia). Postupovať sa bude podľa § 45a ods. 1 a 3 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov v súlade so Smernicou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky k činnosti rezortnej majetkovej komisie a jej postupe pri nakladaní s majetkom štátu. Podmienkou je, že uzatvorenie a odpredaj časti rúrovej siete nesmie mať za následok znefunkčnenie zostávajúcej časti rúrovej siete,
b/ v prípade, že sa preukáže odborným posúdením nutnosť preložky časti podzemnej rúrovej siete tak, aby vodná stavba zostala naďalej využiteľná, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov pred začatím stavebných prác zrealizovať preložku potrubia podľa schválenej PD, ktorú predkladá stavebník. Náklady na vykonanie preložky budú hradené v plnej výške stavebníkom. Odovzdanie a prevzatie realizovanej preložky potrubia bude vykonané za účasti zástupcu Hydromeliorácie, š.p. Vybudovaná preložka bude správcovi vodnej stavby odovzdaná bezodplatne po jej kolaudácii,
c/ ak nebude možné zrušenie, resp. preložka časti rúrovej siete, zaviazat' vlastníka stavebných pozemkov o rešpektovanie jestvujúceho závlahového potrubia vodnej stavby a dodržanie ochranného pásma od osi závlahového potrubia, ktoré bude stanovené správcom vodnej stavby. V ochrannom pásme neumiestňovať stavby trvalého charakteru, ani vysádzať stromy a kríky. Zároveň požadujeme zaviazat' vlastníka pozemkov k právu prístupu k vodnej stavbe za účelom vykonávania prevádzkových činností a nevyhnutných

opráv (Zákon o vodách č. 364/2004). Všetky inžinierske siete realizovať v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“. V prípade poškodenia majetku štátu, ku ktorému má Hydromeliorácie, š.p. právo hospodárenia, jeho uvedenie do pôvodného stavu na náklady žiadateľa - stavebníka. Majiteľ pozemku si nebude uplatňovať u správcu závlahy náhradu za škody na majetku, spôsobené prípadnou poruchou na závlahovom potrubí a pri jej odstraňovaní,

d/ Predložiť projektovú dokumentáciu k stavebnému povoleniu na odsúhlasenie na Hydromeliorácie, š.p.

Taktiež odvodňovacie kanále je nutné pri návrhu územného plánu a realizácii stavieb rešpektovať, vrátane ochranného pásma 5 m od brehovej čiary kanála.

Prípadné križovanie inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi je potrebné navrhnuť v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“ z r. 1983.

Prípadné vypúšťanie akýchkoľvek odpadových vôd do kanálov je nutné konzultovať s Odborom správy a prevádzky HMZ š.p..

Zásobovanie pitnou vodou

Zdrojom vody pre sídelný útvar Veľká dolina je vodný zdroj HVD2 s výdatnosťou 3,0 l/s. Jedná sa o vŕtanú studňu s napnutou hladinou a hĺbkou vrtu 112,0m. Vodonosný horizont studne sa nachádza v hĺbke 90,0m.

Voda zo studne voľne preteká do akumulácie nádrže, vodojemu 1x115 m³, s hladinami 119,80/115,00 m.n.m. Vodojem je vybudovaný ako typový, prefabrikovaný s manipulačnou komorou.

Z vodojemu je voda privádzaná odberným potrubím do objektu ATS. Jedná sa o nadzemný objekt. Automatická tlaková stanica zabezpečuje dopravu pitnej vody z vodojemu do rozvodnej vodovodnej siete sídelného útvaru Veľká dolina, s parametrami $Q_{\text{č}}=4,0$ l/s a $H_{\text{dop.}} = 60,0$ m

Tlakové pomery v obci Veľká Dolina sú dané výkonom ATS.

Hygienické zabezpečenie pitnej vody je zabezpečené dávkovacím čerpadlom Prominent so 60 l zásobníkom NaClO, ktorý je osadený v budove ATS. Proporcionálne dávkovanie NaClO je v závislosti na pretekajúcom množstve vody na výtlačnom potrubí. Dávkovacie čerpadlo je riadené signálom z prietokomeru v AT stanici.

Vodovodná sieť v sídelnom útvare Veľká dolina je zrealizovaná ako vetvová vodovodná sieť v kombinácii s okružovou vodovodnou sieťou.

Celková dĺžka vybudovaného verejného vodovodu na území sídelného útvaru Veľká dolina je cca 6673,0 m.

Prevádzkovateľom vodovodnej siete je Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. OZ Nitra.

Vodovodné potrubia sú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásoch.

Na jednotlivých vetvách sú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Pre výhľadový stav riešený územným plánom sídelného útvaru je nutné rozšíriť existujúcu rozvodnú vodovodnú sieť o nasledovné :

Tab.8 Rozvodná vodovodná sieť

VETVA	MATERIÁL	PRIEMER V (mm)	DĹŽKA V (m)
„A“	HDPE	110	80,0
„A1“	HDPE	110	600,0
„A2“	HDPE	110	369,0
„A3“	HDPE	110	369,0
„A4“	HDPE	110	978,0
„A5“	HDPE	110	172,0
„A6“	HDPE	110	376,5
„A7“	HDPE	110	372,5
„A8“	HDPE	110	288,5
„B1“	HDPE	110	86,5
„B2“	HDPE	110	701,0
„B2-1“	HDPE	110	146,0
„B2-2“	HDPE	110	161,0
„B2-3“	HDPE	110	64,0
„G“	HDPE	110	83,0
„H1“	HDPE	110	103,0
„H2“	HDPE	110	333,0
„J1“	HDPE	110	319,0
„J1-1“	HDPE	110	70,0
„J2“	HDPE	110	79,0
„J3“	HDPE	110	397,0
„J3-1“	HDPE	110	131,0
Spolu	HDPE	110	6279,0

Celková potrebná dĺžka vodovodného potrubia pre konečný stav riešený územným plánom predstavuje 6279,0 m, materiálu a dimenzie HDPE D110.

Vodovodná sieť je navrhovaná ako okružová sieť v kombinácii s vetvovou sieťou, s čo najväčšou mierou zokruhovania vodovodnej siete.

Vodovodné potrubia budú uložené v komunikáciách, chodníkoch a vo výnimočných prípadoch v zelených pásnoch.

Na jednotlivých vetvách budú umiestnené uzávery, hydranty, hydrant – kalník a hydrant – vzdušník.

Vzhľadom k tomu, že územný plán uvažuje s veľkým rozvojom sídelného útvaru, nárast až o 1365 obyvateľov, bude potrebné po dosiahnutí kapacity vodného zdroja 3,0 l/s, resp. 1525 obyvateľov zabezpečiť doplnkový zdroj vody o výdatnosti 1,5-2,0 l/s. Ako doplnkový zdroj vody sa navrhuje vybudovanie prírodného potrubia HDPE D110 dĺžky 2320 m, napojením na rozvodnú sieť obce Mojmírovce, ktorá je zásobovaná z VDJ Močenok 2x1500 m³ – 192,00/187,00 m.n.m. Po vybudovaní prírodného potrubia bude vodovodná sieť v sídelnom útvaru Veľká dolina rozdelená na dva samostatné vodovody – jeden zásobovaný z vodného zdroja a druhý zásobovaný cez prírodné potrubie z obce Mojmírovce. Vodovody budú oddelené sekčnými uzávermi.

Ochranné pásmo vodovodného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách vodovodného potrubia verejného vodovodu vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

- pre potrubie do DN 500 – 1,8m
- pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

Výpočet potreby vody

Výpočet potreby vody pre sídelný útvar Veľká dolina je spracovaný v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006.

Rok 2023 + navrhovaný stav

Počet obyvateľov rok 2023 + výhľadový stav : 2078 obyv.

Priemerná špecifická potreba vody pre bytový fond a občianskú a technickú vybavenosť /Qp/

Bytový fond

2078 obyv..... 145 l/ob/d.....301 310 l/d.....3,487 l/s

Vybavenosť

2078 obyv..... 25 l/ob/d..... 51 950 l/d.....0,601 l/s

$$Q_p = 3,487 + 0,601 = 4,088 \text{ l/s}$$

Maximálna denná potreba vody Qm

$$Q_m = Q_p \times k_m$$

$$Q_m = 4,088 \times 1,6$$

$$Q_m = 6,540 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody Qh

$$Q_h = Q_m \times K_h$$

$$Q_h = 6,540 \times 1,8$$

$$Q_h = 11,773 \text{ l/s}$$

Požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov prevádzkovateľ negarantuje.

B16.2 KANALIZÁCIA

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

V obci Veľká Dolina nie je v súčasnosti vybudovaná žiadna splašková kanalizácia. Odpadové vody od obyvateľstva a vybavenosti sú zachytávané v individuálnych žumpách, ktoré technicky ako aj polohovo väčšinou nevyhovujú STN 73 6701. Snahou obce je, aby sa čo najskôr vybudovala verejná kanalizácia v obci a tak sa mohlo čo najviac ľudí pripojiť na verejnú kanalizáciu. Pravidelným zväžaním žump sa zamedzí, aby sa obsah žump nezodpovedne vyvážal do okolia obce a tak došlo k znečisteniu životného prostredia. Pre obec je v súčasnosti vyprojektovaná splašková kanalizácia v stupni pre stavebné povolenie, s odvedením splaškových vôd do kanalizačnej siete obce Mojmírovce a s následným čistením splaškových odpadových vôd na ČOV Mojmírovce.

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné vybudovať splaškovú kanalizačnú sieť v dvoch častiach a to:

- pre jestvujúcu zástavbu
- pre navrhovanú zástavbu riešenú územným plánom

Jestvujúca zástavba

Pre jestvujúcu zástavbu je potrebné vybudovať delenú - splaškovú kanalizačnú sieť, s prislúchajúcimi objektami.

Z dôvodu konfigurácie terénu, resp. spádovania okrajových častí obce, sú pre jestvujúcu zástavbu riešené kanalizačné čerpacie stanice, ktoré prostredníctvom výtlačných potrubí prečerpávajú gravitačne privedené splašky z príslušného spádového územia do vyššej úrovne.

Na záujmovom území je navrhnutá stoková sieť delenej stokovej sústavy. Stoková sieť je navrhnutá vo vodotesnom vyhotovení. Budú do nej zaústené kanalizačné (domové) prípojky od jednotlivých producentov.

Hĺbka uloženia stôk je daná jednak tým, aby bolo do nej možné gravitačne zaústiť prípojky od jednotlivých nehnuteľností, a jednak tým, aby nedošlo ku kolízii pri križovaní s inými podzemnými vedeniami. Niveleta dna potrubia zväčša sleduje prirodzený povrch terénu nad stokou. Tam, kde je sklon terénu v smere toku kanalizácie menší, je navrhnutý kritický sklon pre stoky DN 300 - 3,4 ‰. Pred uvedenými úsekmi budú osadené preplachovacie šachty. V ostatných častiach gravitačnej stokovej siete je navrhnutý minimálne sklon samočistiaci (pre stoky DN 300 je samočistiaci sklon min. 5,0 ‰).

Stoková sieť je navrhnutá v celej trase gravitačná. Gravituje ku štyrom čerpacím staniciam ČSA, ČSC, ČSE a ČSG, kde budú splaškové odpadové vody prečerpávané do vyššej úrovne.

Gravitačná kanalizačná sieť

Tab.9 V rámci kanalizačnej siete budú vybudované nasledovné gravitačné stoky :

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
A	PVC DN 300	540,0
B	PVC DN 300	520,0
C	PVC DN 300	61,0
C-1	PVC DN 300	300,0
D	PVC DN 300	347,0
E	PVC DN 300	356,0

F	PVC DN 300	608,0
F-1	PVC DN 300	61,0
G	PVC DN 300	460,0
G-1	PVC DN 300	128,0
H	PVC DN 300	100,0
I	PVC DN 300	366,0
J	PVC DN 300	475,0
SPOLU	PVC DN 300	4322,0

Celkovo je potrebné vybudovať gravitačnú splaškovú stokovú sieť v dĺžke 4322,0 m. Kanalizačné potrubie gravitačné je navrhnuté z PVC rúr korugovaných DN 300 – SN 8. Na lomoch potrubia a v mieste zmeny nivelety budú umiestnené kanalizačné šachty. Šachty budú prefabrikované a opatrené poklopom s únosnosťou podľa umiestnenia.

V náväznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtickou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Čerpacie stanice

V rámci kanalizačnej siete je potrebné vybudovať 4 kusy čerpacích staníc odpadových vôd.

Čerpacia stanica ČSA, ČSC, ČSE a ČSG

Čerpacia stanica ČSA bude situovaná na kanalizačnej stoke „A“. Slúžiť bude na prečerpávanie splaškových odpadových vôd zo stoky „A“ do kanalizačnej siete obce Mojmírovce, s následným čistením splaškových odpadových vôd na ČOV Mojmírovce.

Čerpacia stanica ČSC je osadená na kanalizačnej stoke „C-1“ a bude slúžiť na prečerpávanie splaškových odpadových z kanalizačnej stoky „C-1“ do kanalizačnej stoky „C“.

Čerpacia stanica ČSE je osadená na kanalizačnej stoke „E“ a bude slúžiť na prečerpávanie splaškových odpadových z kanalizačnej stoky „E“ do kanalizačnej stoky „B“.

Čerpacia stanica ČSG je osadená na kanalizačnej stoke „G“ a bude slúžiť na prečerpávanie splaškových odpadových z kanalizačnej stoky „G“ do kanalizačnej stoky „B“.

Čerpacia stanica je podzemný objekt kruhového pôdorysu d=2000mm.

Kanalizačné výtlaky

V rámci vybudovania kanalizačnej siete Veľká Dolina je potrebné vybudovať :

- kanalizačný výtlak VA - HDPE D90 a dĺžky 2200,0m
- kanalizačný výtlak VC - HDPE D90 a dĺžky 1006,0m
- kanalizačný výtlak VE - HDPE D90 a dĺžky 546,0m
- kanalizačný výtlak VG - HDPE D90 a dĺžky 146,0m

Kanalizačným výtlakom budú dopravované splaškové odpadové vody z čerpacej stanice do najbližšej gravitačnej kanalizácie, resp. kanalizačným výtlakom VA budú dopravované do kanalizačnej siete obce Mojmírovce.

Celkovo v rámci sídelného útvaru dôjde k vybudovaniu 3898,0 m kanalizačných výtlakov.

Navrhovaný stav – riešený územným plánom

Pre odvedenie splaškových vôd z územia riešeného územným plánom je potrebné dobudovať splaškovú kanalizačnú sieť a to o:

- gravitačnú kanalizačnú sieť
- kanalizačný výtlak
- čerpaciu stanicu odpadových vôd – 1 ks
- domové kanalizačné prípojky

Gravitačná kanalizačná sieť

Tab.10 V rámci návrhu územného plánu je potrebné doprojektovať a vybudovať nasledovné gravitačné kanalizačné stoky :

Označenie stoky	Materiál a profil stoky	Dĺžka stoky v metroch
A-1	PVC DN 300	742,00
A-1-1	PVC DN 300	62,00
A-1-2	PVC DN 300	159,00
A-2	PVC DN 300	91,00
B-1	PVC DN 300	267,00
B-2	PVC DN 300	237,00
C-1-1	PVC DN 300	291,30
C-1-2	PVC DN 300	135,30
C-2	PVC DN 300	100,50
E-1	PVC DN 300	484,00
E-1-1	PVC DN 300	106,00
E-1-2	PVC DN 300	509,00
E-2	PVC DN 300	104,50
G-1-1	PVC DN 300	352,00
G-2	PVC DN 300	363,00
G-3	PVC DN 300	363,00
G-4	PVC DN 300	363,00
K	PVC DN 300	336,80
K-1	PVC DN 300	220,50
K-1-1	PVC DN 300	67,00
SPOLU	PVC DN 300	5 353,90

Celkovo je potrebné doprojektovať a dobudovať pre jestvujúci a navrhovaný stav riešený územným plánom 5 353,90 m gravitačnej splaškovej kanalizácie, materiálu a dimenzie PVC DN 300.

V návaznosti na kanalizačnú sieť sa budú postupne budovať aj kanalizačné prípojky, ktoré slúžia na odkanalizovanie domov ležiacich pozdĺž trasy gravitačných stôk. Pre každú nehnuteľnosť bude vybudovaná samostatná kanalizačná prípojka z potrubia PVC DN 150, resp. DN 200 združená, zaústená do stoky prostredníctvom sedlovej odbočky PVC DN 300/150, resp. PVC DN 300/200 a na ňu nadväzujúce tvarovky – kolena PK 150/30°, PK 150/45°. Domové prípojky budú ukončené revíznou kanalizačnou šachtičkou pred hranicou pozemku majiteľa pripojovanej nehnuteľnosti.

Čerpacia stanica**ČSK**

Na kanalizačnej stoke „K“ navrhujeme z dôvodu nepriaznivých výškových pomerov navrhovanej kanalizačnej siete voči kanalizačnej sieti, vybudovať jednu prečerpávaciu čerpaciu stanicu splaškových odpadových vôd ČSK. Jedná sa o podzemný objekt a slúži na prečerpávanie splaškových odpadových vôd privedených do objektu z kanalizačnej stoky „K“ do kanalizačnej stoky „C“.

Kanalizačný výtlak

V rámci dobudovania kanalizačnej siete pre UP Veľká Dolina je potrebné vybudovať :
-kanalizačný výtlak VK - HDPE D90 a dĺžky 66,7m.

Kanalizačným výtlakom budú dopravované splaškové odpadové vody z čerpacej stanice osadenej na kanalizačnej stoke „K“ do kanalizačnej stoky „C“.

Ochranné pásmo kanalizačného potrubia v zmysle zákona č.442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciach sa vymedzuje zvislými plochami vedenými po oboch stranách kanalizačného potrubia verejnej kanalizácie vedenými od ich osi vo vodorovnej vzdialenosti

- pre potrubie do DN 500 – 1,8m
- pre potrubie nad DN 500 – 3,0 m

Celkové množstvo odpadových vôd prijímaného do kanalizačnej siete

-počet obyvateľov - 2078 obyv.

Priemerný denný prietok splaškov

$$Q_{sd} = M \cdot q : 1000$$

$$Q_{sd} = 2078 \cdot 145 : 1000$$

$$Q_{sd} = 301,31 \text{ m}^3/\text{d} = 3,487 \text{ l/s}$$

Priemerný hodinový prietok

$$Q_{s24} = Q_{sd} : 24$$

$$Q_{s24} = 301,31 : 24$$

$$Q_{s24} = 12,554 \text{ m}^3/\text{h}$$

Maximálny hodinový prietok splaškov

$$Q_{smax} = k_{max} \cdot Q_{s24}$$

$$Q_{smax} = 3,0 \cdot 12,554$$

$$Q_{smax} = 37,663 \text{ m}^3/\text{h} = 10,46 \text{ l/s}$$

Minimálny hodinový prietok splaškov

$$Q_{smin} = k_{min} \cdot Q_{s24}$$

$$Q_{smin} = 0,6 \cdot 12,554$$

$$Q_{smin} = 7,532 \text{ m}^3/\text{h} = 2,092 \text{ l/s}$$

Navrhované ciele a zásady riešenia:

1. Vytvoriť územno-technické predpoklady pre realizáciu vodovodu, kanalizácie v obci, vo všetkých rozvojových lokalitách. Všetky vodárenské siete a zariadenia sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby.
2. Rešpektovať vodárenské zariadenia a ich ochranné pásma.
3. Vytvorenie územno-technických podmienok pre lokalizáciu stavieb, objektov a opatrení protipovodňovej ochrany obce. Zamedziť výstavbu v území ohrozovanom povodňami. Vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q_{100} - ročnej veľkej vody, mimo zistené inundačné územie.
4. Zachovať retenčnú schopnosť územia/ dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe v maximálnej miere zadržať v území.
5. Rozvojové aktivity riešiť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.
6. Rešpektovať potrubné vedenia a ochranné pásma v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.
7. Rešpektovať a zachovať ochranné pásma vodohospodársky významných tokov.
V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
Taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity – uvedené je zapracované do textovej i grafickej časti „Ochranné pásma vodných tokov“, Smernej i Záväznej časti ÚPN. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.z). Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary. Pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma.
8. V ÚPD sú rešpektované dostupné vypracované projektové dokumentácie nových zdravotne - vodohospodárskych stavieb (Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.).
9. V rámci rozvoja obce, či už bytového, výrobného, športového alebo rekreačného rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z a príslušné platné normy STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“ a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
10. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami.
11. Zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky pre:
 - pre prirodzené meandrovanie vodných tokov
 - pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia
 - dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, respektíve kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky
 - návrh odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z. a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.
 - komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,

- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu st a obcí
- stavby protipovodňovej ochrany zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- navrhované križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v citlivej oblasti v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma prejednať s príslušným správcom vodného toku.

12. Na vodovodných radoch vybudovať nadzemné hydranty. Podzemné hydranty je možné realizovať len na miestach, ktoré spĺňajú požiadavky podľa vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. § 8 ods. 6.
 13. Z hľadiska ochrany pred požiarmi žiadame zabezpečenie prístupových komunikácií k objektom a zdrojom vody na hasenie požiarov v zmysle predpisov o ochrane pred požiarmi.
 14. Zabezpečiť obnovu verejného vodovodu .
 15. Realizácia nových ÍBV je možná až po komplexnom doriešení ich zásobovania vodou cez verejný vodovod a odvedenia odpadových vôd do verejnej kanalizácie.
 16. Snažiť sa udržať vody z povrchového odtoku na miestach, kde padnú a neodvádzať ich do recipientu, resp. kanalizácie.
 17. Doriešiť zabezpečenie vykonania preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia, akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných a ktoré chránia od zaplavenia územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.
 18. Pri umiestňovaní stavieb brať do úvahy inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia; lokality, pre ktoré sú vypracované mapy povodňového ohrozenia) a pobrežné pozemky vodných tokov.
 19. Rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov.
 20. Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd, ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie.
 21. monitorovať kvalitu povrchových vôd, eliminovať vypúšťanie odpadových vôd;
 22. Požiaru vodu, v zmysle požiadaviek Vyhl. č. 699/2004 o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, najmä čo sa týka zabezpečenia dostatočného, fixného tlaku a množstva vody v potrubí, potrebnom na hasenie požiarov, ako aj dostatočného času dodávky vody na hasenie požiarov, prevádzkovateľ vodovodu negarantuje. Návrh a rekonštrukcia verejného vodovodu sa riadi zákonom MZP SR č. 442/2002 Z.z., o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, ktorý je pre prevádzkovateľa vodovodu záväzný.
- Vyhláška č.699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a STN 92 0400 Požiarna bezpečnosť stavieb (a napr. aj návrh výtokových stojanov), sú záväzné pre požiaru vodovod. .

B16.3 PLYNOFIKÁCIA

1. Úvod

1.1. Dôvody na vypracovanie

Návrh plynárenských zariadení (PZ) bol vypracovaný pre Návrh Územného plánu obce (ÚPN-O) Veľká Dolina. ÚPN-O rieši územie obce Veľká Dolina.

1.2. Podklady použité na vypracovanie

Na vypracovanie návrhu PZ boli použité tieto podklady:

- údaje poskytnuté od SPP – distribúcia a.s., od OcÚ Veľká Dolina a od spracovateľa ÚPN-O,
- mapové podklady riešeného územia od spracovateľa ÚPN-O,
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a
- Technické pravidlo plyn TPP 702 07 Miestne plynovody a prípojky. Zásady pre navrhovanie distribučných sietí s prevádzkovým tlakom do 400 kPa.

2. Stav odberateľov zemného plynu

Zemný plyn (ZP) sa v území obce v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora (dopravcu) ZP.

2.1. Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V území obce sa môžu v zmysle kategorizácie odberateľov nachádzať štyri základné kategórie odberateľov ZP. Prvou kategóriou odberateľov je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (ročný odber do 60 tis.m3) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 60 tis.m3) je kategória strednoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m3) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v území obce podľa jednotlivých kategórií k 07/2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Tab.11 Stav odberateľov ZP k 07/2024:

<i>kategória odberateľa</i>	<i>počet</i>
domácnosť (D)	225
maloodberateľ (M)	6
strednoodberateľ (S)	1
veľkoodberateľ (V)	0

3. Stav plynárenských zariadení v obci

Obec Veľká Dolina je celoplošne plynofikovaná. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie v predmetnej obci je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je dodávaný VTL, STL2 a NTL plynovodnou DS tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce prevádzkuje fa SPP – distribúcia, a.s. (distribútor / dopravca ZP).

3.1. Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP obce Veľká Dolina je VTL plynovodná prípojka Veľká Dolina PN25 DN100 z VTL plynovodu Trnovec nad Váhom - Rastislavice PN25 DN200 (ten sa ale v území obce nenachádza) a VTL plynová regulačná stanica RS 1200 Veľká Dolina.

Severne od intravilánu obce je územím obce trasovaný VTL plynovod Trnovec Ivanka pri Nitre – Duslo Šaľa PN75 DN500.

Sekundárnym zdrojom ZP v obci je STL2 a NTL plynovodná DS Veľká Dolina. Táto tzv. miestna sieť (MS) tvorí jednu samostatnú rozvodňu ZP.

MS je tvorená úsekmi distribučných plynovodov (PL) a plynovodných prípojek (PR) z ocele a PE. MS zabezpečuje v obci plošnú distribúciu a dodávku ZP.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) odberateľov v obci je ZP dodávaný plynovodnými PR. Doreguláciu ZP a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

3.2. Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v území obce Veľká Dolina podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

Tab.12 Distribučné diaľkové PL a PR:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	dimenzia
PL Ivanka pri Nitre – Duslo Šaľa	PN75	do 7,5 MPa	DN500
PL Trnovec nad Váhom - Rastislavice	PN25	do 2,5 MPa	DN200
PR Veľká Dolina	PN25	do 2,5 MPa	DN100

distribučné RS:

názov	Regulácia	výkon v m ³ /h
RS Veľká Dolina	2,5 MPa / 300 kPa / 2 kPa	1200

distribučné prepojovacie PL:

názov	prevádzkový tlak	dimenzia	materiál
PL RS Veľká Dolina – obec Veľká Dolina	do 300 kPa	D90	PE

distribučné plynovodné MS:

názov	konštrukčný tlak	prevádzkový tlak	materiál
MS Veľká Dolina	PN6	do 300 kPa	oceľ / PE
	PN1	Do 5 kPa	

4. Riešenie plynifikácie

Navrhované riešenie spočíva v rozšírení jestvujúcich PZ o nové PZ v súlade s Návrhom ÚPN-O.

Navrhované plynovodné úseky budú ZP zásobované z jestvujúcich plynovodných MS Veľká Dolina. Prevádzkované budú na taký pretlak ZP o tlakovej úrovne, na aký sú v súčasnosti prevádzkované jestvujúce plynovodné MS v území obce.

Rozvojové lokality v území obce budú riešené predĺžením jestvujúcich alebo výstavbou nových plynovodných úsekov.

PZ musia byť navrhnuté tak, aby sa docielilo:

- zachovanie bezpečnostných pásiem na zamedzenie resp. zmiernenie účinkov havárií PZ,
- minimálne križovanie ciest,
- plošné pokrytie zastavaného územia,
- minimálny vecný rozsah PZ a nákladov na ich zriadenie,
- dostatočná prepravná kapacita očakávaných množstiev ZP k miestam jeho budúcej spotreby,
- minimálne zaťaženie súkromných pozemkov vecným bremenom zo situovania PZ.

Na výstavbu plynovodov MS treba použiť rúry z HDPE MRS10 – do D75 SDR11 a od D90 SDR17,6.

Na doreguláciu pretlaku plynu STL/NTL treba použiť STL regulátory so vstupným pretlakom o rozsahu do 400 kPa. Zariadenia na doreguláciu tlaku a meranie spotreby ZP budú umiestnené v zmysle platných STN a interných predpisov SPP – distribúcia a.s..

Predmetná obec sa nachádza v oblasti s najnižšou vonkajšou teplotou - 11 °C. Z tohto dôvodu pre kategóriu domácnosti (D) – individuálna bytová výstavba (D_{IBV}) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 1,4 m³/h.

Hydraulické parametre navrhovaných úsekov plynovodnej DS (dimenzia, rýchlosť a požadovaný pretlak) budú stanovené / posúdené odbornými pracovníkmi dodávateľa ZP, t.j. v súčasnosti SPP – distribúcia a.s., a to v procese územného konania resp. stavebného povolenia pri návrhoch vyšších stupňov projektovej dokumentácie.

Na hydraulický výpočet treba použiť nasledujúce parametre:

- drsnosť PE potrubia 0,05 mm,
- hustota ZP 0,74 kg/m³,
- teplota ZP 15 °C.

Odbery v uzlových bodoch siete sú dané výskytom jednotlivých kategórií odberov na príslušných úsekoch siete. Max. hodinové odbory treba stanoviť podľa vyššie uvedených špecifických odberov tejto kapitoly.

Vstupné pretlaky do týchto úsekov budú zrejmé z výpočtovej schémy pri spracovaní hydraulického návrhu. Uzlové body navrhovaných úsekov budú špecifikované pretlakmi a odbermi. Treba stanoviť podmienku, aby tlak v jednotlivých uzlových bodoch nepoklesol pod 1,5 násobok pretlaku 20 kPa, t.j., že pretlak v uzlových bodoch siete nesmie poklesnúť pod 30 kPa.

4.1. Rozsah navrhovaných PZ

Tab.13 Miestne plynovody:

lokality	dimenzia v mm	dĺžka v bm	materiál
Veľká Dolina	D50	4160	HDPE MRS10 SDR11
	D63	2030	
	D90*	485	HDPE MRS10 SDR17,6

* preložka

Dĺžky úsekov plynovodnej DS boli zaokrúhľované na celých 5 m.

4.2. Nárast odberu ZP

Tab.14 ZP na bývanie:

počet BJ IBV	počet BJ HBV	m ³ /h	tis.m ³ /r
350	40	382,0	421,0

5. Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

• VTL PL PN75 DN500	8 m od osi
• VTL PR PN25 DN100	4 m od osi
• STL PL a PR v extraviláne	4 m od osi
• RS	8 m od pôdorysu
• STL PL a PR v intraviláne	1 m od osi
• NTL PL a PR v intraviláne	1 m od osi

Bezpečnostné pásma jestvujúcich i navrhovaných sa PZ:

• VTL PL PN75 DN500	150 m od osi
• VTL PR PN25 DN100	20 m od osi
• RS	50 m od pôdorysu
• STL PL a PR v extraviláne	10 m od osi
• STL PL a PR v intraviláne	2 m od zariadenia
• NTL PL a PR v intraviláne	1 m od zariadenia

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

Navrhované ciele a zásady riešenia:

1. Plynárenské zariadenia vrátane príslušenstva je nevyhnutné evidovať vo výkresovej časti ÚPD. Výkres č. :
 9a. Výkres riešenia verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie
 9b. Výkres riešenia verejného technického vybavenia - elektrifikácia, plynofikácia, telekomunikácie-časť Malá Dolina, Bačala
2. Zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich PZ tak ako to vyplýva z ustanovení právnych predpisov
3. Prípadnú plynofikáciu riešených území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami SPP-D.
4. V prípade požiadavky na uskutočnenie preložky existujúcich PZ je potrebné kontaktovať Odd. prevádzky SPP-D.
5. Zriaďovať stavby v OP a BP PZ a vykonávať činnosti v OP PZ možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa.
6. Agendu týkajúcu sa PZ prevádzkovaných SPP – D v súvislosti s procesom tvorby ÚPD vybavuje SPP- distribúcia a.s. oddelenie stratégie siete- koncepcia a hydraulika MS, Levická 9, Nitra
7. O presné vytýčenie existujúcich PZ je možné požiadať SPP distribúciu odd. prevádzky NR, KN, GA na Levicekej 9, Nitra
8. Všeobecné podmienky týkajúce sa rozširovania PDS a pripájania odberateľov sú obsiahnuté v prevádzkovom poriadku SPP-D.

B16.4 ELEKTRIFIKÁCIA

Obec Veľká Dolina a jej záujmové územie je zásobovaná elektrickou energiou z prípojk vzdušného vedenia 22kV, ktoré sú napojené na hlavné 22kV linky vzdušného vedenia, ktoré vychádzajú z transformovne Nové Zámky. Prípojky vedú k jednotlivým stožiarovým, stĺpovým a kioskovým trafostaniciam. Elektrizáciu sietí v obci spravuje ZSD, prevádzkovateľom väčšiny trafostaníc je ZSD, niektoré sú súkromné. Energetický kód obce je 0072. Sekundárny rozvod v obci je riešený ako vzdušný na betónových stožiaroch. Súčasný napäťový pomery na sekundárnej strane, aj na koncoch odbočiek, sú dobré.

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Rozsah elektrických zariadení na katastrálnom území obce:

Tab.15 Jestvujúce trafostanice – navrhované intervenčné zásahy:

<i>číslo trafostanice</i>	<i>Typ stav / návrh</i>	<i>Výkon TS v kVA- stav</i>	<i>Výkon TS v kVA- návrh</i>	<i>Vlastník/poznámka</i>
TS 0072- 001	stožiarová/kiosk	400	630	ZSE
TS 0072- 002	stožiarová/kiosk	250	400	ZSE
TS 0072- 003	stožiarová/kiosk	160	160	PD Mojmírovce/ZSE
TS 0072- 004	stožiarová/kiosk	25	100	Vinice/ZSE
TS 0072- 005	štvorstĺp/kiosk	50	100	ZSE
TS 0072- 006	kiosk	160	160	Farma Hyza/ ZSE
TS 0072- 007	priehradová	50	50	ZSE

Tab.16 Navrhované trafostanice

TS NOVÁ 1	Kiosk	-	100	-
TS NOVÁ 2	Kiosk	-	250	-

TS – transformovňa

TR – transformátor

Vzhľadom na predpokladanú výstavbu jednotlivých celkov a ulíc v trase vzdušného 22kV vedenia sa urobí zakabelizovanie napojenia existujúcich, rekonštruovaných (zo stožiarových na kioskové) a nových TS v rámci obce.

Elektrické rozvody v obci sú prevedené vodičmi AlFe 25 mm² až AlFe 70 mm² na nadzemných podperách. Elektrické vzdušné rozvody sú v pomerne dobrom stave. V prípade plánovanej investičnej výstavby, podnikateľských a výrobných areálov, bude vybudovaná nová sieť trafostaníc s uložením káblových rozvodov do zeme (prípadne napojenie na existujúce trafostanice). V kontexte rozvoja budú zároveň riešené rozvody pre verejné osvetlenie iba zemnými káblami a osadením svietidiel na oceľové estetické stožiare.

Navrhované a rekonštruované TS bude treba riešiť ako typové -TBSV s napojením na navrhované káblové vedenie 22kV.

V urbanistickom návrhu výstavby sa uvažuje s nárastom počtu bytových jednotiek, občianskou vybavenosťou a s výrobou a podnikaním. Sídlný útvar je rozdelený na územno priestorové celky (UPC), v ktorých sa uvažuje s nárastom energetickej záťaže na celkovú hodnotu cca 1950 kVA. Ktoré bude riešené vybudovaním nových TS a rekonštrukciou existujúcich TS.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča .

Táto vzdialenosť je 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
- vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
- stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Elektrické vedenia a ich ochranné pásma.

Elektrické nadzemné vedenie VN 22kV a slúžia predovšetkým pre potreby obce časť má tranzitný charakter.

Podľa § 36 zákona č. 656/2004 o energetike a o zmene niektorých zákonov je v ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané: pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia. Na základe konzultácii s predstaviteľmi Západoslovenských elektrární bolo dohodnuté, že priamo pod vedením bude ponechaný priesek 3 m bez výsadby, z dôvodu prístupnosti k objektu.

- ÚPN vytvára územno-technické predpoklady pre zavedenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a radí ich medzi verejnoprospešné stavby.

Ochranné pásmo el. vedení a transformátora treba dodržať v zmysle zákona o energetike č.656/2004. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 15 m pri napätí 110 kV vonkajších nadzemných elektrických vedení
- 10 m pri napätí 22 kV (v súvislých lesných priesekoch 7 m) a u stožiarovej TS
- 2 m pri zavesenom káblovom vedení od 1 kV do 110 kV od krajného vodiča
- 1 m pri podzemnom káblovom vedení

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m
 - c) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti do 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - e) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- Vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia.
 - Vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu.
 - Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal alebo dal vykonať.

Verejné osvetlenie

Osvetľovacia sústava bola zastaraná a opotrebovaná úmerne jej veku. V obci z pohľadu spotrebovanej energie prevládali ortuťové výbojky. Predchádzajúca sústava verejného osvetlenia nebola schopná plniť svoju funkciu a zjavne neposkytovala platnou normou požadované parametre osvetlenia a náležitý stupeň bezpečnosti. V rámci rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia boli použité svietidlá a svetelné zdroje, ktoré vyhovujú prísnyh kritériám a normám kladeným na moderné verejné osvetlenie. Základným predpokladom dosiahnutia tohto stavu bolo použitie takých prvkov osvetľovacej sústavy, ktoré rešpektujú aj požiadavky na odstránenie nežiadúcich emisií. V rámci rekonštrukcie boli pôvodné svetelné zdroje v plnom rozsahu nahradené novými s technológiu LED .

Zásady riešenia:

1. *Vytvoriť územno-technické predpoklady pre napojenie silových elektroenergetických sietí do všetkých rozvojových lokalít a zaradiť ich medzi verejnoprospešné stavby.*
2. *Rešpektovať všetky elektroenergetické siete a zariadenia a ich ochranné pásma.*
3. *V zmysle návrhu kabelizovať všetky určené 22 kV vzdušné elektrické vedenia tak, aby sa odblokovali rozvojové územia obce.*

B16.5 TELEKOMUNIKÁCIE

Obec patrí z hľadiska telekomunikačného členenia do primárnej oblasti Nitra. V rámci sídla, ktoré je kategorizované ako sídlo miestneho významu.

Rozvod po obci je riešený káblom vedením uloženým v zemi a z časti vzduchom závesným káblom TCEKES k jednotlivým účastníkom je riešené odbočenie cez vonkajšie spojky vzdušne.

Súčasná kapacita káblového rozvodu postačuje pokryť terajšie požiadavky na zriadenie telefónnych účastníckych staníc.

Pre plánované rozšírenie je potrebné pri rozšírení zväčšiť kapacitu RSÚ. Z RSÚ v obci je potrebné uložiť telekomunikačné káble v zemi s možnosťou odbočiek pre navrhované rozšírenie liniek.

Rozvodná sieť miestnych telekomunikačných sietí je vedená zemnými káblami prevažne popri komunikáciách. Vo väčšej časti obce sú vzdušné telekomunikačné rozvody, cez ktoré sa prostredníctvom účastníckych rozvádzačov napájajú jednotliví účastníci.

V zmysle zákona č.610/2003 podľa § 67 o elektronických komunikáciách sú vedenia verejnej telekomunikačnej siete (VTS) chránené ochranným pásmom.

Ochranné pásmo VTS je široké 1 m od osi jeho trasy. Hĺbka a výška OP je 2 m od úrovne zeme pri podzemných vedeniach a v okruhu 2 m pri nadzemných vedeniach.

V ochrannom pásme nemožno:

- umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, ani vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenie,
- vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku telekomunikačných zariadení, alebo poskytovanie verejných telekomunikačných služieb.

V návrhu ÚPN obce Veľká Dolina :

- telekomunikačné vedenia a zariadenia sú v plnom rozsahu rešpektované a z uvedeného dôvodu sú do grafickej časti dokumentácie, zakreslené a zapracované všetky existujúce a navrhované trasy telekomunikačných vedení a zariadení;
- existujúce zariadenia sú chránené ochranným pásmom (§68 zákona č. 351/2011 Z. z.);
- vyžaduje sa dodržať ustanovenie §65 zákona č. 351/2011 Z. z. o ochrane proti rušeniu;
- zakazuje sa zriaďovanie skládok materiálu a zriaďovania stavebných dvorov počas výstavby na existujúcich podzemných kábloch a projektovaných trasách prekládok podzemných telekomunikačných vedení a zariadení;
- nedodržanie vyššie uvedených podmienok ochrany zariadení je porušením povinností podľa § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení.
- Križovania a súběhy navrhovaných inžinierskych sietí s PTZ je potrebné, riešiť podľa STN 73 6005;

- pri umiestňovaní zástavby alebo iných činností v blízkosti existujúcich telekomunikačných vedení a zariadení sa požaduje rešpektovať ich ochranné pásma;
- v rámci plánovaného rozvoja obce sú navrhnuté a zapracované pripojenia jednotlivých riešených lokalít na verejnú elektronickú komunikačnú sieť /VEKS/, zemnými káblovými rozvodmi.
- V návrhu je zohľadnená možnosť výstavby/rozšírenia verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS-jej podzemných sietí aj nadzemných stavieb základňových staníc), ako technickej infraštruktúry vybavenia územia. Tieto stavby sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby. Spoločnosť Orange má v danom regióne vybudovanú technickú infraštruktúru.

Obecný rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v budove obecného úradu. Vedenie obecného rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne samonosným káblom na betónových stĺpoch NN vo výške 1m pod úrovňou vedenia NN a VO vedení. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7,5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času, kým odovzdávanie informácií v obci nebude realizované inou technológiou.

ÚPN vytvára územno-technické predpoklady pre napojenie elektrických a telekomunikačných sietí do všetkých rozvojových lokalít, ku všetkým objektom a zaraďuje ich medzi verejnoprospešné stavby. V zmysle § 67e ods.1. vrátane odseku 2 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení sú v územnom pláne zakreslené trasy vedenia elektronickej komunikačnej siete. Podotýkame, že vedenie elektronickej komunikačnej siete je podľa § 2 ods. 14 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách ako aj podľa § 139a ods. 10 písm. e) stavebného zákona verejným technickým vybavením územia.

B17 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, PRÍPADNE HODNOTENIE Z HĽADISKA PREDPOKLADANIA VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prírodné stresové javy

Seizmicita

Riešené územie sa nachádza na rozhraní dvoch oblastí seizmického ohrozenia, a to lokalita s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 7° MCS - stred a juh k. ú. Veľká Dolina, makroseizmická intenzita o sile 6° - 7° MCS - stred a sever k. ú. Veľká Dolina. /zdroj: *geo.enviroportall*

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v ostatných rokoch vo svete i v Slovenskej republike predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Z celkového rádioaktívneho žiarenia, ktoré voľne pôsobí na obyvateľstvo, viac ako dve tretiny tvoria prírodné rádioaktívne zdroje. Z nich radón sa podieľa 47 % na skladbe priemerného ročného efektívneho dávkového ekvivalentu ožiarovania obyvateľstva (Vedecký výbor OSN pre otázky ožiarovania, New York, 1988).

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón-222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Je to karcinogén, ktorý sa podieľa na vzniku rakoviny pľúc až desiatimi percentami. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón rôznym spôsobom a rôznymi prísunovými cestami (neotektonické netesné zlomy, priepustné horniny, drvené zóny hornín, atď.) dostáva v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných priestorov.

Podľa vyjadrenia a mapového portálu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá západná polovica k.ú. Veľká Dolina do stredného radónového rizika (63,0%). Štátny geologický ústav v predmetnom území neeviduje referenčné plochy radónového rizika a ani prognózy zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm).

/viď. výkres č.4/

Geodynamické javy

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou – stredná erózia
- ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou - stredná erózia

(zdroj :NPPC-VÚPOP) /podrobne viď. výkres č.4/

Geotermálna energia

Geotermálna energia je najstaršou energiou na našej planéte. Je to energia, ktorú získala Zem pri svojom vzniku z materskej hmloviny, následnými zrážkami kozmických telies. V poslednej dobe je energia čiastočne generovaná rádioaktívnym rozpadom niektorých prvkov v zemskom telese. Podľa Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra spadá územie obce do vymedzenej oblasti s výskytom geotermálnych vôd. Takmer celé k. ú. spadá pod neogénne piesky, pieskovce a zlepenice Hlavného kolektora geotermálnych vôd, sever k. ú. spadá pod geologickú stavbu - neogén. Najbližšie geotermálne vrty sú v Poľnom Kesove, Diakovciach, Šali a v Tvrdošovciach.

Sekundárne stresové javy a zdroje

Stresové javy a zdroje predstavujú sprievodné javy, ktoré vznikli ľudskou aktivitou a majú negatívny dosah na územie.

Znečistenie ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. Kategorizácia zdrojov znečistenia veľkých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2003 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z.z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, o emisných limitoch, o technických požiadavkách a všeobecných podmienkach prevádzkovania, o zozname znečisťujúcich látok, o kategorizácii zdrojov znečisťovania ovzdušia a o požiadavkách zabezpečenia rozptylu emisií znečisťujúcich látok. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako

technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V záujmovom území sa veľké ani stredné zdroje znečistenia nenachádzajú. Obec je plynifikovaná. V obci sa nachádzajú malé zdroje znečistenia z domových prevádzok. V obci sa veľké zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú. Najbližší veľký zdroj znečistenia sa nachádza v susednom okrese Šaľa, a to prevádzka Duslo Šaľa.

Zdrojmi znečistenia ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách;
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach;
- výrobné prevádzky v mestách Nitra, Šaľa.

Najbližším veľkým zdrojom znečistenia sú prevádzky:

- DUSLO ,a.s
- Jaguar Landrover Slovakia
- Plynová kotolňa Párovce PCZ - 0197
- Centrálny tepelný zdroj Nitra
- Kompresorová stanica 04 Ivanka pri Nitre

Povrchové vody

Nariadením vlády č. 296/2005 Z. z. sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

Povrchové vody sú znečisťované hlavne odpadovými vodami priemyselnými a komunálnymi, ktoré sú vypúšťané priamo do vodného toku. K nepriamemu znečisťovaniu dochádza aj vplyvom dažďovej vody (znečisťujúce látky v ovzduší a v pôde).

Podpovrchové vody

Podpovrchové vody tvorí pôdna a podzemná voda.

V obci sa zachovalo množstvo studní, ktoré sa po vybudovaní využívajú zväčša na polievanie záhrad. Niektoré studne sa nachádzajú i na verejných priestranstvách v obci.

Voda má zvýšenú hladinu dusičnanov a na pitie sa nehodí.

Pôdna voda je disponibilným zdrojom pre biosféru. Je obsiahnutá v pôde a nevytvára súvislú hladinu. Pôdna voda je veľmi dôležitá najmä z hľadiska jej využitia v poľnohospodárstve.

V riešenom území v súčasnosti nie sú dostupné dostatočné údaje o nej, nakoľko nie je vybudovaný monitoring na jej sledovanie.

Podzemná voda je definovaná ako časť podpovrchovej vody, ktorá vyplňuje dutiny zvodnených hornín a ktorá podľa charakteru vytvára obyčajne súvislú hladinu. Podzemné vody majú vyhradené osobitné miesto v zákone o vodách, prednostne sa majú využívať pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Podzemná voda je nenahradiiteľná zložka životného prostredia.

Zdroj: enviroportal / Atlas krajiny SR, 2022

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatkovej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy

cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentraciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty. Pôdy v riešenom území sú klasifikované ako relatívne čisté.

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022

Zaťaženie prostredia hlukom

K negatívnym faktorom, ktoré nepriaznivo pôsobia a zhoršujú kvalitu životného prostredia patria hluk a vibrácie. Ochranu obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami rieši Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z. z. o ochrane zdravia ľudí. Prístupná hodnota hluku od roku 2006 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

Negatívny vplyv na sídlo má prítomnosť cesty III. triedy, III/1688, ktorá prechádza zastavaným územím obce. Je zdrojom hluku a vibrácií. Cesta III. triedy zabezpečuje spojenie obce s bezprostredným okolím - obce Mojmírovce a obce Cabaj - Čápor. Po ceste III. triedy premáva v pravidelných intervaloch medzimestská hromadná doprava

Poškodenie bioty

Biota zahŕňa všetky živé organizmy vo vymedzenom priestore. K poškodzovaniu bioty dochádza vplyvom aj prírodných činiteľov. V tejto časti sú uvedené najmä tie, ktoré súvisia s činnosťou človeka v krajine a ktoré poškodzujú najmä pôvodné druhy rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé sú predmetom ochrany prírody.

Medzi dôsledky hospodárskej činnosti človeka patrí aj napr. znižovanie plochy pôvodných a prirodzených biotopov, ich fragmentácia resp. ich zničenie. Zároveň tieto plochy pôvodných biotopov boli resp. sú nahradzované umelými človekom vytvorenými biotopmi, ktoré boli obsadené nepôvodnými druhmi organizmov, či už zámerne (napr. cieľavedomé pestovanie poľnohospodárskych kultúr) alebo sekundárne prenikaním agresívnejších druhov, ktoré vytlačili resp. vytláčajú pôvodné druhy organizmov. Dôsledkom tohto procesu je postupné znižovanie biodiverzity v krajine až po vymiznutie niektorých druhov.

K poškodzovaniu bioty v súčasnosti dochádza aj sekundárnymi stresovými zdrojmi, ktoré sú spojené so zavádzaním intenzívnej poľnohospodárskej výroby, zakladaním nových urbanizovaných plôch (najmä výstavbou objektov bývania, dopravy a priemyselnej výroby) a to znečisťovaním ovzdušia, pôdy a vody ako základných zložiek životného prostredia živých organizmov.

V riešenom území k najrozsiahlejšiemu poškodzovaniu bioty došlo vplyvom zavádzania intenzívnej poľnohospodárskej výroby. Súčasťou tohto procesu bolo odvodnenie, melioračné a regulačné úpravy územia, následkom ktorých došlo k zmene aj vodných pomerov v krajine.

Postupné rozširovanie plôch poľnohospodárskej pôdy sa uskutočňovalo najmä na úkor prirodzených lúčnych a lesných spoločenstiev.

Biota v riešenom území je ohrozovaná a poškodzovaná aj existujúcimi bariérovými objektmi, ktoré ohrozujú najmä živočíchy. Sú to predovšetkým nadzemné elektrovedy a dopravné koridory.

Nadzemné elektrovedy spôsobujú zranenie resp. uhynutie vtákov v dôsledku nárazu počas letu alebo zásahu elektrickým prúdom. Pri novobudovaných elektrovedov resp. pri rekonštrukcii jestvujúcich je potrebné vykonať technické opatrenia na zabránenie úhynu vtákov.

Cestná a železničná doprava spôsobuje zranenia resp. úhyny ďalších druhov živočíchov (najmä obojživelníkov, plazov a cicavcov) v dôsledku nárazu. Kosenie okrajov ciest výrazne znižuje toto riziko.

Pôvodná biota je poškodzovaná aj využívaním niektorých foriem hospodárenia napr.

v lesnom hospodárstve je to holorubný spôsob obnovy, celoplošná príprava pôdy a pestovanie nepôvodných druhov drevín akými sú napr. agát biely a topol šľachtený.

Biota je poškodzovaná aj vplyvom používania rôznych chemických látok

v poľnohospodárskej i lesohospodárskej činnosti, znečisťovaním pôdy a vody odpadovými vodami, nelegálnymi skládkami.

Stresové prvky a javy sídelné a technické

Výrobné a poľnohospodárske areály

Ekonómická základňa obce je tvorená súkromným sektorom, ktorý v obci predstavujú predovšetkým podnikatelia - živnostníci. V obci má zastúpenie aj niekoľko malých firiem (do 25 zamestnancov). Priemyselná výroba, ktorá by ohrozovala kvalitu zložiek životného prostredia tu nie je. Potenciálnym zdrojom hluku, prachu ako aj znečisťovania ovzdušia je hydinná farma a areál PD, ktoré sa nachádzajú v dotyku s cestou III/1688.

Obytné areály a areály služieb

Kvalita životného prostredia je ohrozovaná najmä z bodových zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovanie tuhým palivom, nepovolené spaľovanie bioodpadu v záhrade), ohrozením kvality podzemnej vody, únikom odpadových vôd z netesných žump a šírením invázií druhov rastlín v neudržiavaných priestoroch.

Dopravné línie a plochy

Z hľadiska širších dopravných vzťahov, najvýznamnejšou dopravnou tepnou je cesta III. triedy, III/1688, ktorá je dopravnou spojnicou obce s mestami Šaľa a Nitra. Cesta je zároveň dopravná línia, po ktorej premáva medzimestská hromadná doprava v pravidelných intervaloch. Dopravné línie v území sú zdrojom hluku a vibrácií, predstavujú bariéry, ktoré ohrozujú hlavne migrujúce živočíchy.

Elektrovedy

Cez k.ú. prechádzajú vzdušné linky 22 kV elektrického vedenia. Vzdušné elektrické vedenia sú potenciálnym nebezpečenstvom pre vtáky a patria medzi pohľadovo krajinné-estetické negatíva.

Produktovody a ropovody

Cez riešené územie neprechádzajú žiadne produktovody a ropovody. Nezasahujú do neho ani ich ochranné pásma.

Telekomunikácie

Spoločnosť Slovak Telekom má v k. ú. trasy telekomunikačných káblov rôznej dôležitosti, vrátane zariadení a objektov, ktoré sú evidované ako v textovej, tak i v grafickej časti ÚPN.

Čerpacia stanica pohonných hmôt

V obci sa verejné ČSPHM nenachádzajú. Najbližšie verejné ČSPHM a ich zariadenia sa nachádzajú v obciach: Ivanka pri Nitre , Cabaj Čápor.

Skládky a smetiská

Všeobecne záväzné nariadenie o odpadoch na základe ustanovenia § 6 zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 409/2006 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v obci určuje systém zberu, prepravy a zneškodňovania komunálneho odpadu.

Komunálny odpad v obci je vyvážaný v pravidelných intervaloch na regionálnu skládku tuhého komunálneho odpadu. Ročná produkcia odpadu v obci je cca 336, t. Miera triedenia komunálneho odpadu je 64,4 %.

V predmetnom území sú na základe registra skládok Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra evidované 1 skládka opustená bez prekrytia (nelegálne skládka).

V predmetnom území sa na základe výpisu Informačného systému environmentálnych záťaží Slovenskej republiky nachádza ešte ďalšia skládka opustená bez prekrytia (nelegálne skládka)

Zdroj: <http://mapserver.geology.sk/skladky/>

Opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka) (1)

Miestny názov: Veľká Dolina

Registračné číslo: 1755

Stav: opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka)

Rok vytvorenia skládky: 1950

Rok ukončenia skládkovania: v registri nie je uvedené

Plocha: 12300 m²

Vzdialenosť od obydľia: 20 m čerpacej stanice

Vzdialenosť od vodného zdroja: 100 m

Zdroj: <http://mapserver.geology.sk/skladky/>

Opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka)

Miestny názov: Veľká Dolina

Registračné číslo: 1756

Stav: opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka)

Rok vytvorenia skládky: 1960

Rok ukončenia skládkovania: v registri nie je uvedené

Plocha: 5000 m²

Vzdialenosť od obydľia: 20 m

Vzdialenosť od vodného zdroja: 5 m

Zdroj: <http://mapserver.geology.sk/skladky/>

V predmetnom území sa na základe výpisu Informačného systému environmentálnych záťaží Slovenskej republiky nenachádza žiadna environmentálna záťaž.

Ohrozenie prvkov ÚSES

Prvky územného systému ekologickej stability ohrozujú socioekonomické javy, ktoré sa prejavujú plošným, líniovým alebo bodovým zásahom, ohrozujú funkčnosť ÚSESu, ale aj samotnú existenciu jednotlivých prvkov ÚSES.

V riešenom území prvky ÚSES sú najviac ohrozované:

- *intenzívnou poľnohospodárskou výrobou*

Intenzívna poľnohospodárska činnosť je zdrojom *znečisťovania zložiek ŽP, najmä pôdy a vody napr. vplyvom používaných agrochemikálií* (obzvlášť citlivé sú vodné ekosystémy). Veľkoplošný spôsob obhospodarovania ornej pôdy priniesol so sebou redukciu najmä plôch NSKV a TTP a potlačilo mozaikovitosť krajiny, jej rozmanitosť.

- *odpadovým hospodárstvom*

Nelegálne skládky sú potencionálnym zdrojom znečistenia podložia, pôdy a podzemných vôd .

V k.ú.Veľká Dolina sa nachádzajú dve skládky.Skládka reg.č.1755 a skládka reg.č.1756 Potencionálna environmentálna záťaž pre životné prostredie sa v k.ú. Veľká Dolina nenachádza.

- *prvkami technickej a dopravnej infraštruktúry*

Najohrozenejšími prvkami v ekologickej sieti sú biokoridory vodných tokov - najviac sú ohrozené vodohospodárskymi úpravami (reguláciami) a ich križovaním s líniovými stavbami, ako aj znečisťovaním vôd odpadovými vodami zo žúmp.

Vzdušné elektrické vedenia, ktoré križujú poľnohospodársku krajinu, obmedzujú možnosť doplniť sieť ÚSES o nové prvky a zároveň sú hrozbou najmä pre vtáctvo.

Cesty sú bariérou pre migráciu menej pohyblivých živočíchov.

Pásma hygienickej ochrany

Pásma hygienickej ochrany (PHO) v okolí technických prvkov sa určujú s cieľom ochrany okolia pred ich nepriaznivými účinkami. Možno ich považovať za zóny negatívneho vplyvu daných objektov na okolité prostredie. Okrem pásiem hygienickej ochrany sa v okolí technických prvkov vyčleňujú tiež technické a bezpečnostné pásma, cieľom ktorých je ochrana technických objektov pred negatívnymi vplyvmi okolia.

Spoločnou črtou uvedených pásiem je limitujúci a obmedzujúci vzťah k rozvoju jednotlivých socioekonomických aktivít a z toho vyplývajúci obmedzujúci a limitujúci účinok využitia potenciálu územia.

B18 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín

Ochranu a využitie nerastného bohatstva upravuje najmä zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení ďalších zákonov, zákon č.

569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) a vyhlášky MŽP SR č.51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon a iné právne predpisy.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ) v katastrálnom území evidujú:

- výhradné ložisko CHU –null Poľný Kesov , geotermálna energia , Slovak Tourism, a.s.,Nitra
- evidujú opustenú skládku odpadov bez prekrytia (nelegálnu skládku) (1)
- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra neevidujú:

- Výhradné ložiská OVL
- Výhradné ložiská CHLÚ
- Výhradné ložiská DP
- Ložiská nevyhradeného nerastu
- Staré banské diela, línie v zmysle § 35 ods. 1, zákona č. 44/1988
- Zosuvné územia
- Enviromentálne záťaž
- Radónové rizikové body , prognóza
- prieskumné územia – návrhy;
- prieskumné územia – určené;

Ochrana kúpeľných a liečebných zdrojov

V k.ú. Veľká Dolina nie sú Inšpektorátom kúpeľov a žriediel a Štátnou kúpeľnou komisiou uznané žiadne ochranné pásma a tiež žiadne uznané prírodné liečivé zdroje.

Podľa § 15 ods. 1 banského zákona sú orgány územného plánovania a spracovatelia územnoplánovacej dokumentácie povinní pri územnoplánovacej činnosti vychádzať z podkladov o zistených a predpokladaných výhradných ložiskách a sú povinní navrhovať riešenie, ktoré je z hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva a ďalších verejných záujmov najvýhodnejšie.

Ministerstvo požaduje dodržať ustanovenia § 18 a § 19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania a podľa § 17 ods. 5 a § 26 ods. 3 banského zákona vyznačiť hranice chránených ložiskových území a dobývacích priestorov v územnoplánovacej dokumentácii.

Vzhľadom na súčasné a predpokladané využívanie ložísk žiadame územia v blízkosti chránených ložiskových území a dobývacích priestorov nevyužívať ako obytné, prípadne rekreačné územia s novými stavbami.

Ložisko nevyhradeného nerastu je podľa § 7 banského zákona súčasťou pozemku.

– V predmetnom území sú evidované staré banské diela tak, ktoré sú zobrazené na výkrese č.2. V zmysle požiadavky MŽP SR sú evidované staré banské diela vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a sú vyznačené v územnoplánovacej dokumentácii.

V predmetnom území sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené vo výkrese č.4. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, stresové javy.

– V zmysle požiadavky MŽP SR sú uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadnené v územnoplánovacej dokumentácii.

Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej

správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Simeková, Martinčeková a kol.. 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava.

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radonového rizika, tak ako je to zobrazené v časti prieskumy a rozboru. Stredné radonové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo **vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:**

– **výskyt stredného radonového rizika.** Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radonového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

B19 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE

Ohrozenie územia povodňami

Riziko povodní

Katastrálne územie Veľká Dolina nie je zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR) a preto pre túto oblasť neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika.

Pri návrhu rozvojových zámerov v tomto území je nevyhnutné rešpektovať zákon o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z. (§20, ods. 6, 7, 8, 9).

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie prietoku Q_{100} – ročnej veľkej vody požadujeme rešpektovať ich inundačné územie, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle tohto zákona.

Vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce.

Stavby protipovodňovej ochrany sú zaradené v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

V rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a povrchových technických diel na nich.

Stavby na území s trvalo zvýšenou aktivitou podzemných vôd požadujeme osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti vodných tokov a ich ochranného pásma odsúhlasí so správcom vodného toku – SVP š.p.

V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí žiadateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť na vlastné náklady, vrátane príslušnej projektovej dokumentácie. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Záver:

1. Zabezpečiť vykonanie preventívnych opatrení pred povodňami, ako sú opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšovať retenčnú schopnosť územia, zabezpečiť akumuláciu vôd v lokalitách na to vhodných, ktoré chránia obec pred zaplavením územia vodou z povrchového odtoku, ako aj zaplavenia vodou z vodného toku.
 2. Snažiť sa udržať vody z povrchového odtoku na miestach, kde vzniknú a neodvádzať ich do recipientu.
 3. Pri umiestňovaní stavieb brať do úvahy inundačné územia, územia ohrozené povodňami (v potenciálnej zóne zaplavenia) a pobrežné pozemky pozdĺž Dolinského potoka.
 4. Pri schvaľovaní nových investičných zámerov brať do úvahy ich budúci možný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. ako aj ich celkový vplyv na životné prostredie.
 5. Pri činnostiach plánovaných na pobrežných pozemkoch drobných vodných tokov, kde je ochranné pásmo 5 m od brehovej čiary, je potrebný súhlas OÚ Nitra, OSŽP, ŠVS, podľa § 27 vodného zákona.
 6. Podporovať opatrenia na vodných tokoch z hľadiska ochrany pred povodňami, úpravy pred vybrežovaním vôd, stabilizácia koryta na tokoch a realizovať ochranné technické opatrenia na monitorovaných lokalitách v rámci katastrálneho územia Veľká Dolina.
 7. V záujme zabezpečenia ochrany riešeného územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami a v súlade s „Povodňovým plánom záchranných prác“.
 8. Zvýšenú ochranu treba venovať aj nasledujúcim hodnotným lokalitám s významnou mikroklimatickou, ekostabilizačnou funkciou , významné biotopy - refúgiá fauny a flóry - Chránené územia.
- V k. ú. Veľká Dolina ide o nasledovné územia:
- Biokoridor regionálneho významu RBk9 - Dolinský potok
 - Ekologicky významný segment krajiny .EVSK8 – Farárova jama /tvrdý luh/.

B20 VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY NA NEPOĽNOHOSPODÁRSKE ÚČELY

Definícia pôdy

Tak ako sa vyvíjala pôda, vyvíjali sa aj definície pôdy. Kron /1853/definoval pôdu ako vrchnú vrstvu Zeme schopnú niesť rastlinný kryt. O tridsať rokov neskôr Dokučajev /1880/ vniesol do definície biotické a abiotické prvky. V každom prípade môžeme konštatovať, že pod vplyvom vedomostného rastu sa vždy jednalo o veľmi pragmatické vyjadrenia. V odporúčaní Rady Európy R-92-8 o ochrane pôdy je definícia pôdy uznávajúca širší rozsah jej významu s nasledovnými funkciami:

- a) produkcia biomasy
- b) filtrácia, pufrácia a transformácia látok v prírode
- c) ochrana diverzity druhov živých organizmov

- d) fyzikálne médium a priestorová základňa pre socio-ekonomické aktivity (poľnohospodárstvo, lesníctvo, priemysel a iné.)
- e) zdroj surovín, zásobáreň vody, ílu, piesku, kameňa, minerálov a i.
- f) kultúrne dedičstvo vrátane paleontologických a archeologických nálezov.

V úvode spomínané funkcie pôdy majú podľa Agendy 21(1992) rovnakú dôležitosť so zachovaním princípu, podľa ktorého pri konflikte medzi ekonomickými a ekologickými záujmami človeka k pôde sa musia uprednostniť záujmy ekologické. Môžeme konštatovať, že zvýšenie poľnohospodárskej výroby pre zabezpečenie potravín v našom kraji nie je možné riešiť zväčšením výmery poľnohospodársky využívannej pôdy. Podľa tzv. "carrying capacity" územia, súčasná výmera poľnohospodárskych pod SR je na hranici dostatočnosti (0,46 ha na 1 obyvateľa). Táto hranica pri súčasných široko využiteľných technológiách je limitujúca a pokles pod túto hranicu znižuje potenciál pre uspokojenie výživy obyvateľstva.

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy

Právna ochrana poľnohospodárskej pôdy na území Slovenskej Republiky má viac ako 50-ročnú históriu.

V roku 1992 nadobudol účinnosť zákon o ochrane poľnohospodárskej pôdy, zákon SNR č. 307/1992

Zb., a nariadenie vlády SR č. 19/1993 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy . V roku 1996 bolo nar. vlády SR č. 19/1993 Z.z v znení nar. vlády SR č. 278/1994 Z.z. zrušené a nahradené novým nariadením vlády SR č. 152/1996 Z.z o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy . Dôvodom pre spracovanie a vydanie úplne nového zákona v roku 1992 bolo nové právne prostredie v SR po roku 1990.

V ustanoveniach zákona je pôda deklarovaná ako nenahraditeľný prírodný zdroj a nezastupiteľná zložka životného prostredia. Každý je povinný chrániť prirodzené funkcie poľnohospodárskej pôdy a vyhnúť sa konaniu, ktoré by viedlo k jeho zhoršeniu.

Od 1.mája 2004 nadobudol účinnosť nový zákon NR SR č. 220/2004 O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Právne úpravy dali priestor pre uplatnenie zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy už pri územnoplánovacej činnosti, zvlášť pri spracovaní návrhov územnoplánovacej dokumentácie.

Medzi základné zásady patria:

- čo najmenej narúšať funkciu PP a zabezpečovať jej poľnohospodárske využívanie;
- chrániť poľnohospodársku pôdu najkvalitnejšiu a najproduktívnejšiu a v tomto zmysle už v územnoplánovacom procese zabezpečovať ochranu poľnohospodárskej pôdy;
- chrániť poľnohospodársku pôdu 1- 4 bonitnej triedy, prípadne ornú pôdu, na ktorej boli vybudované závlahy a odvodnenie;
- urbanistický rozvoj sídelných útvarov (obcí a miest) na PP pristúpiť len v prípade ,ak možnosti dostavby, zástavby a prestavby boli v zastavanom území vyčerpané;
- klásť dôraz na alternatívne riešenia, v prípade záberu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Vyhláška č. 508/2004 Z.z ustanovuje podrobnosti o spracúvaní bilancie a skrývky humusového horizontu, rekumulácii dočasne odňatej pôdy
- ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečuje Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinnosti ustanovenej zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti.

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z.z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ. Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa § 12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Okrem prvých štyroch skupín môžu byť chránené i ďalšie skupiny, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 k Nariadeniu vlády č.58/2013 Z.z., a to v zozname najkvalitnejších poľnohospodárskych pôd v príslušnom k.ú..

Pôdne typy

Orná pôda je sústredená najmä v severnej, západnej a juhozápadnej časti k.ú. Veľká Dolina, s výnimkou zastavaného územia, zalesnených plôch a vodných tokov.

Charakteristiku pôd, nachádzajúcich sa v katastri, sú uvádzané cez zastúpené bonitované pôdnoekologické jednotky (v skratke BPEJ). Ich zaradenie je podľa hlavnej pôdnej jednotky. Ako vyplýva z podkladov, najviac sú v území zastúpené hlavne hnedozeme typické i oglejené, vyskytujúce sa hlavne v západnej časti katastrálneho územia, ale tiež fluvizeme typické a oglejené, zastúpené vo väčšej miere v západnej a juhozápadnej časti záujmového územia.

(Poznámka HPJ = hlavná pôdna jednotka).

KÓD HPJ HPJ (hlavné pôdne jednotky)

17	- černozeme čiernicové , prevažné karbonátové, stredne ťažké (ČMčc)
31	- čiernice v komplexoch so slancami (zasolené pôdy tvoria len 20-30 % plochy v podobe malých roztrúsených areálov). (stredne ťažké) ťažké až veľmi ťažké. (ČA,SC)
37	- černozeme typické, karbonátové na sprašiach, stredne ťažké (ČMmc)
38	- regozeme a černozeme erodované v komplexoch na sprašiach. ČM erodovaný humusový horizont- ornica s charakterom černicového horizontu. Regozeme sú pôdy , ktoré vznikli orbou spraše, z ktorej boli pôvodné ČM úplne zmyté. V tomto komplexe plošne prevládajú regozeme ! Stredne ťažké (RM, ČMe)
39	- černozeme typické a černozeme hnedozemné na sprašiach, stredne ťažké

- (ČMm,ČMh)
 43 - černoze erodované a regozeme na sprašiach v komplexe s regozemami.
 Prevládajú ČM erodované, stredne ťažké (ČMč,RM)

V riešenom území sú to nasledovné chránené poľnohospodárske pôdy podľa BPEJ:

1. kvalitná skupina - 0017002
- Ostatné identifikované BPEJ v k.ú. sú zaradené nasledovne:
2. kvalitná skupina - 0037002,0039002
3. kvalitná skupina - v území sa nenachádza
4. kvalitná skupina - v území sa nenachádza
5. kvalitná skupina - 0038202,0043002
6. kvalitná skupina - 0031002
7. kvalitná skupina - v území sa nenachádza
8. kvalitná skupina - v území sa nenachádza
9. kvalitná skupina - v území sa nenachádza
 (viď. výkres č.3)

Pôdne typy v riešenom území:

Skupina pôd iniciálnych:

Černoze sú pôdnym typom s tmavým humusovým horizontom vyskytujúce sa na sprašiach, na starších nivných sedimentoch, kde už veľmi dlhú dobu nedochádzalo k záplavám a v niektorých žemiach aj na sprašových hlinách. Vyskytujú sa v subtypoch: typické, (vo variete : typické a karbonátové), hnedozemné s hnedým B horizontom pod humusovým horizontom, pseudoglejové s pseudoglejovým B horizontom a čiernicové s výskytom znakov sezónneho nadmerného prevlhčenia a glejových procesov v substráte (prechodný subtyp k čiernicam).

Čiernice (v starších klasifikáciách : lužné pôdy) sú pôdy s tmavým humusovým horizontom , vyskytujúce sa prevažne v nivách vodných tokov, menej na pahorkatinách na miestach ovplyvnených vyššou hladinou podzemnej vody. Hlavné subtypy sú : typické (väčšinou vo variete - karbonátové), glejové s trvalejším výskytom podzemnej vody blízko povrchu pôd, pelické, s veľmi vysokým obsahom ílu (zrnitostne veľmi ťažké).

Regozeme (v starších klasifikáciách: mačínové pôdy) sú pôdy so svetlým (ochrickým) humusovým horizontom, ktorý sa vyvíja z viatych pieskov, ílov, slieňov, alebo zo spraší. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy. Rozlišujú sa podľa zrnitosti pôdneho profilu a sú silikátovej alebo karbonátovej variety.

Pôdne druhy

Z hľadiska zrnitosti pôd sú v katastrálnom území v prevažnej miere zastúpené stredne ťažké pôdy (hlinité), pôdy ťažké (ílovitohlinité) a pôdy piesočnatohlinité (stredne ťažké až ľahšie). (Lukniš a kol., 1972)

Vodná a veterná erózia

Vodná a veterná erózia predstavujú jeden z najvýznamnejších degradačných faktorov ohrozujúcich úrodnosť pôdy. Závažným degradačným faktorom je tiež zhutnenie pôdy ťažkými mechanizmami, úbytok a zhoršovanie kvality organickej hmoty v pôde.

Erózna ohrozenosť územia závisí hlavne od veľkosti pôdných častíc a ich vzájomného pomeru. Všeobecne sa erodovateľnosť pôdy zvyšuje so stúpajúcim obsahom jemného prachu a znižuje sa so stúpajúcim podielom piesku, ílu a organickej hmoty v pôde. Najmenej odolnými k vodnej erózii sú nehumózne spraše, sprašové pokryvy a svahoviny. Najmenej náchylné sú piesčité pôdy s veľkou priepustnosťou pre vodu. Ílové pôdy sú odolné vplyvom značného obsahu koloidných častíc i keď sú najmenej priepustné.

Veterná erózia sa prejavuje predovšetkým na ľahkých pôdach, ktoré trpia rýchlym vysychaním pôdneho povrchu. Nie je obmedzená reliéfom terénu, vyskytuje sa ako v rovinách, tak i na svahoch. Zväčšovanie plôch v smere vetra sa zväčšuje i erózný účinok vetra (Stredňanský, 2000).

V riešenom území sa potencionálne vyskytujú nasledovné geodynamické javy:

- ohrozenie poľnohospodárskych pôd veternou eróziou - stredná erózia
- ohrozenie poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou - stredná erózia

/Zdroj: portal.vupop.sk /

Kontaminácia pôd

Všetky druhy poľnohospodárskych pôd v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže znížila sa ich prirodzená úrodnosť. Zvyšovanie ich produktivity sa dialo vďaka zväčšujúcemu sa množstvu dodatočnej energie pri pestovaní poľných plodín (nafta, počet operácií, inovácia strojového parku, chemické prostriedky na hnojenie a ochranu). V súčasnosti, kedy prišlo k radikálnemu znižovaniu množstiev aplikovaných ochranných a výživových prostriedkov na jednotku plochy, sa obsahy cudzorodých látok postupne znižujú na limitné hodnoty, respektíve paradoxne sa pomaly začína objavovať ich deficit, čo sa sekundárne prejavuje na kvalite porastov.

Zníženie fyzikálnych a chemických kvalít pôd spočíva v znižovaní podielu humusu obmedzeným prísunom organickej hmoty.

Chemická degradácia pôdy môže byť spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej chemických a biologických vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú hodnotu plodín, negatívne pôsobia na vodu, atmosféru, zdravie ľudí a zvierat.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentraciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ako aj poľnohospodárska výroba, ktorá môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty.

Z hľadiska kontaminácie sú pôdy riešeného územia Veľká Dolina zaradené medzi relatívne čisté pôdy

/Zdroj: Atlas krajiny SR, 2022/

Identifikované BPEJ v riešenom území sú zaradené nasledovne:

- Kód BPEJ - 0017002 - 1.skupina
- Kód BPEJ - 0037002 - 2.skupina
- Kód BPEJ - 0039002 - 2.skupina
- Kód BPEJ - 0038202 - 5.skupina
- Kód BPEJ - 0043002 - 5.skupina
- Kód BPEJ - 0031002 - 6.skupina

Údaje o katastrálnej ploche
k.ú. Veľká Dolina (číslo k.ú. 500844)

Celková výmera katastrálneho územia je 1168,63 ha, z toho:

- poľnohospodársky pôdny fond predstavuje 1071,47 ha - 91,61%
- nepoľnohospodársky fond predstavuje 97,16 ha - 8,39%

Poľnohospodárska pôda má nasledovnú štruktúru:

- celkom rozloha PP	1071,47 ha (91,61%)
z toho : - orná pôda	1038,81ha (88,89%)
- vinice	1,19ha (0,10%)
- záhrady	31,47 ha (2,62%)
- trvalé trávnaté porasty	0,00 ha
- chmeľnice	0,00 ha
- ovocné sady	0,00 ha

Nepoľnohospodárska pôda predstavuje rozlohu:

- celkom rozloha NPP	97,16 ha (8.39%)
z toho : - lesné pozemky	9,12 ha (0,78%)
- vodné plochy	11,42 ha (0,98%)
- zastavané plochy a nádvorja	69,02 ha (5,91%)
- ostatné plochy	7,60 ha (0,72%)

(zdroj: Zdroj: Datacube, 2023)

Z hore uvedeného vyplýva, že najväčšie percentuálne zastúpenie v katastrálnom území má orná pôda a to 1038,81 ha, potom nasledujú zastavané plochy a záhrady.

Podľa prílohy č. 9 k vyhláške č. 508/2004 Z.z. (novelizovaná vyhláškou č. 59/2013) sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrana poľnohospodárskej pôdy pri nepoľnohospodárskom využití je zabezpečená ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek.

Osobitne chránené pôdne zdroje

V SR sa uplatňuje systém ochrany poľnohospodárskeho fondu cez zákon č. 220/2004 Z.z. O ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. Sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. Skupiny a najmenej kvalitné do 9. Skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie.

Do prvej skupiny patria pôdy s najvyšším produkčným potenciálom, čiernice typické, karbonátové, a černozeme čiernicové karbonátové, stredne ťažké, bez skeletu v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do druhej skupiny sú zaradené čiernice typické a černozeme typické, karbonátové ťažké, fluvizeme typické, karbonátové, stredne ťažké a hnedozeme typické a černozeme typické vyvinuté na sprašiach, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02.

Do tretej skupiny patria čiernice glejové, stredne ťažké, bez skeletu, prípadne so slabým skeletom, černozeme typické, karbonátové a černozeme hnedozemné na sprašiach, na svahoch do 7° , fluvizeme typické, stredne ťažké až ťažké so stredným obsahom skeletu,

fluvizeme glejové, stredne ťažké v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 sa vyskytuje černozem čiernicová, prevažne karbonátová, stredne ťažká.

Do štvrtej skupiny sú zaradené čiernice typické, ťažké, stredne hlboké, fluvizeme typické a fluvizeme glejové, stredne skeletovité, stredne ťažké, černozeme a hnedozeme na sprašiach a sprašových hlinách, stredne ťažké na svahoch 7 - 12° a hnedozeme pseudoglejové, stredne ťažké, v klimatických regiónoch 00 – 02. V klimatickom regióne 03 fluvizem typická, karbonátová, stredne ťažká, bez skeletu a v klimatickom regióne 03 – 07 čiernice typické, stredne ťažké.

V piatej skupine nachádzame fluvizeme typické a glejové veľmi ťažké, čiernice glejové ťažké až veľmi ťažké, černozeme hnedozemné, hnedozeme typické a hnedozeme luvizemné, kambizeme typické až luvizemné.

V šiestej skupine nachádzame hnedozeme typické až luvizemné na sprašových hlinách (stredne ťažké pôdy - ľahšie piesočnatohlinité), regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach (stredne ťažké pôdy - hlinité) a fluvizeme glejové až pelické (veľmi ťažké).

V siedmej skupine nachádzame kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké a kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké).

V ôsmej skupine nachádzame kambizeme (typ) plytké na vulkanických horninách, stredne ťažké a gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké.

V deviatej skupine nachádzame kambizeme (typ) na vulkanických horninách, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké.

Ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečuje Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. V zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v záujmovom území nachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy: **0017002 (1. stupeň kvality)**.

- zabezpečiť v miestach s intenzívnou vodnou eróziou protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, resp. interakčných prvkov v podobe stromoradií, zároveň upraviť spôsob obhospodarovania - vrstevnicový spôsob orby;
- odstrániť pôsobenie stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach systému ekologickej stability (problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako územných systémov ekologickej stability);
- zabezpečiť nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biologickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej, znamená venovať pozornosť predovšetkým chráneným územiám v biokoridoroch;
 - realizovať výsadbu resp. obnovu lesa v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinej vegetácie;
 - aplikovať šetrné hospodárenie s ornou pôdou v podobe zavedených opatrení (oranie po vrstevnici, správne umiestnenie širokoriadkových plodín na svahu, striedanie plodiny pri rovnakej hĺbke orby);
 - rešpektovať všetky kategórie chránených území a ich ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny;
 - zohľadňovať pri umiestnení činnosti na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie (proces posudzovania EIA) a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov;

- v návrhu riešenia pri rozvoji obce (napr. plôch technickej infraštruktúry, či výrobo-podnikateľských zón) uprednostniť polohy s horšou kvalitou pôdy s nižšou produkčnou schopnosťou.
- prehľad a zloženie poľnohospodárskej pôdy podľa BPEJ v k.ú. vid'. M 1: 10 000;
- pri poľnohospodárskej pôde chrániť nielen prvé štyri skupiny BPEJ v území podľa zákona č.220/2004 Z.z., ale aj pôdy podliehajúce ochrane najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy zabezpečenej Nariadením vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, v zmysle Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy a podľa neho realizovať rozvojové zámery v území, rešpektovať celistvosť honov, rozvoj riešiť arondáciou;
- pri lesnej pôde - dbať na ochranu lesnej pôdy, dodržiavať LHP a rešpektovať ochranné pásmo lesa;

Riešenie

Táto časť je spracovaná ako súčasť ÚPN obce a slúži na vyhodnotenie trvalého záberu poľnohospodárskej pôdy pre účely vybudovania komunikácií, chodníkov a pridružených zelených pásov, rodinných domov, a objektov občianskej vybavenosti a priemyslu. Je spracovaná v súlade so zákonom č.220/2004 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.5.2004.

Vzhľadom na to, že obec sa dynamicky rozvíja, je potrebné rešpektovať demografický výhľad a stanoviť plochy na rozvoj sídelného útvaru. Tieto plochy delíme na 2 druhy, jednak sú to vnútorné priestorové rezervy /hnedá/ a ďalej sú to plochy, ktoré budú získané v odôvodnených prípadoch z okolitých disponibilných plôch /modrá/, pričom sa budú uprednostňovať lokality poľnohospodársky problematické.

Katastrálne územie Veľká Dolina

Vnútorné rozvojové lokality:

Lokalita 1 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- A**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,4966 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,4966 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne vid'. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,4966 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 2 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- A, E,** . Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 2,0809 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 2,0809 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **2,0809 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 3 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- C,D**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,9008 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,9008 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,9008 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 4 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,0582 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,3124 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie HBV, OV/občianska vybavenosť/ ,technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,3124 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 5 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- B1**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,6289 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,5230 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, dopravná a technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,5230 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 6 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,8129 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,8129 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, dopravná a technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,8129 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 7 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,4005 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,4966 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,4005 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 8 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,5130 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,5130 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,5130 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 9 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- E**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,2022 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,2022 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,2022 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 10 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- CH**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 3,3721 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 28% .

0038202 – 5. Skupina BPEJ 72% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 3,3721 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, dopravná a technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **3,3721 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 11 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H**.Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,4403 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,4403 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,4403 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 12a / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- A,B1,C,E**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,4170 ha.

Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,4170 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV v rozptyle ,technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **1,4170 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 12b / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- E**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,4439 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,4439 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV v rozptyle , technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,4439 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 12c / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,1292 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,1292 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV v rozptyle, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,1292 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 12d / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D,CH**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,9461 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,9461 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV v rozptyle, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,9461 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 12e / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- R**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,1502 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,1502 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV v rozptyle, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11b.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,1502 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 13 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- E**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,0171 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,9725 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,9725 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 14 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- J**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,5050 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,9821 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie zberného dvora a technickej infraštruktúry.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a.

Spolu dôjde k vyňatiu **0,9821 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 15 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- R**. Územie sa nachádza v zastavanom území obce. Celková plocha riešenej lokality je: 3,9212 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina .

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 3,8541 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV, rekreačné byvanie, technická infraštruktúra.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11b.

Spolu dôjde k vyňatiu **3,8541 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Vonkajšie rozvojové lokality (za hranicou ZÚ):

Lokalita 16 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D1**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,9564 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,9564 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a
Spolu dôjde k vyňatiu **0,9564 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 17 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D1**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,4735 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,4735 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **1,4735 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 18 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D3**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 2,7065ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 2,4663 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie rekreačného areálu, komunikácii a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **2,4663 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 19 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- I1**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,6910 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 83%

0039002 – 2. Skupina BPEJ 17% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,6805 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie rozšírenia obecného pohrebiska , plôch statickej dopravykácii a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

- Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.
- výkres -grafická príloha č.11a
- Spolu dôjde k vyňatiu **0,6805 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 20 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- D2**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 3,4461 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 26%

0039002 – 2. Skupina BPEJ 74% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 3,3791 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

- Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **3,3791 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 21 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H1**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,3913 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 86%

0039002 – 2. Skupina BPEJ 14% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,3913 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

- Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **0,3913 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 22 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- CH**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,1626 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0038202 – 5. Skupina BPEJ 22%

0039002 – 2. Skupina BPEJ 78%

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,1626 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie miestnych komunikácií a inžinierskych sietí v lokalite Taranské funduše.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **0,1626 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 23 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H2**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,3789ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 1,1556 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **1,1556 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 24 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H3**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 1,3545 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,9845 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie športového areálu,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **0,9845 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 25 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- H1**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,6467 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,6467 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie miestnych komunikácií a inžinierskych sietí pre lokality č.7 a 8.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **0,6467 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 26 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- P**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 2,3759 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0017002 – 1. Skupina BPEJ 100% zákonom chránená pôda podľa prílohy č.2 NV č.58/2013

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 2,3759 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV , rekreačného bývania, miestnych komunikácií a inžinierskych sietí v lokalite Bačala

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **2,3759 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 27 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- K**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 0,3590 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 0,3590 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie športu a OV.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **0,3590 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 28 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- E1**.Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 4,5203 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: : 4,5203 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu : **4,5203 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Lokalita 29 / k.ú. Veľká Dolina /

Riešené územie je začlenené do regulačného celku **UPC- E1**. Územie sa nachádza za hranicou zastavaného územia obce. Celková plocha riešenej lokality je: 2,8588 ha. Celá plocha sa nachádza v katastrálnom území Veľká Dolina.

Plocha je zaradená do nasledovných BPEJ :

0039002 – 2. Skupina BPEJ 100% .

Poľnohospodárska pôda sa nachádza na výmere: 2,8588 ha;

K vyňatiu pôdy dôjde z dôvodu realizácie IBV ,miestnych komunikácií a inžinierskych sietí.

Skrývka ornice sa realizuje v hrúbke 20cm .

Kultúrne vrstvy budú použité tak, ako toto bude navrhnuté pred vydaním príslušného § zákona č. 220/2004 Zb. O ochrane poľnohospodárskej pôdy.

Podrobne viď. tabuľka :

-Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na iné účely.

- výkres -grafická príloha č.11a

Spolu dôjde k vyňatiu **2,8588 ha** poľnohospodárskej pôdy.

Vnútorne rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 23,9499 ha

Vonkajšie rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 22,4105 ha

Vnútorne a vonkajšie rozvojové plochy určené na vyňatie spolu = 46,3604 ha
Z toho chránená pôda v zmysle NV č. 58/2013 = 2,3759ha

Podrobne viď. Tabuľka : Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy na iné účely.

Záber lesnej pôdy

V rámci ÚPN nevznikla potreba použitia lesnej pôdy pre rozvoj obce Veľká Dolina

Zdôvodnenie opodstatnenosti rozsahu požadovaného záberu.

Obec pri tvorbe aktuálneho regulačného rozvojového nástroja vychádza z etickej a ekologickej úlohy minimalizovať zábery pôdy za hranicou ZÚ /zastavaného územia/. Obec striktne pracuje s dvoma druhmi rozvojových plôch .

1. Vnútorne rozvojové plochy, kde využíva vnútorné rezervy/nevyužívané územia,nadmerné záhrady a pod./;

2. Vonkajšie rozvojové plochy.

Keďže obec doposiaľ nemala územný plán bolo potrebné prvý krát v jej histórii podrobne zhodnotiť jej vnútorné rozvojové rezervy a logické rozvojové plochy v dotyku a za hranicou zastavaného územia. Preto bola navrhnutá rozvojová stratégia , ktorá sa predovšetkým opiera o podrobný výskum histórie rastu tohto sídelného organizmu.

Z hľadiska stabilizácie mladých rodín je najdôležitejšie pokračovať vo výstavbe IBV juhozápadným smerom, kde bol ukončený proces majetkoprávného vysporiadania územia.

Ide preto o hospodárny rozvojový plán na ďalšie obdobie, ktorý pokračuje v rozvojových zámeroch. Nepremyslené, nekoncepcné, náhodilé rozvojové zábery tu nie sú.

Záver:

O citlivom prístupe návrhu k záberu pôdy svedčí aj skutočnosť, že nový ÚPN obce Veľká Dolina našiel pre ďalší rozvoj vnútorné plochy o výmere 23 ha v rámci zastavaného územia. Zhodnotil tak pre ďalší rozvoj obce vnútorné rezervy v rámci zastavaného územia.

B21 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJmä Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV.

Základnou charakteristikou návrhu je identifikovať, zvýrazniť a chrániť prírodné, súčasné a historické hodnoty územia obce Veľká Dolina a vytvoriť pritom optimálny regulačný nástroj na usmerňovanie jednotlivých funkčných zložiek tak, aby tvorili vzájomne harmonický, organický a životaschopný celok a predpoklady pre ďalší trvalo udržateľný rozvoj. Zastavané územie obce sa nachádza v malebnom rovinatom území, ktoré sa rozprestiera od Dolinského potoka na severovýchode až po katastre obcí Trnovec nad Váhom a Jatov na juhozápade. Rozvoj obce je limitovaný významnými poľnohospodárskymi funkčnými areálmi na západe a biokoridorom reg. významu, ktorým je Dolinský potok na severovýchode.

Preto si územie si vyžaduje zvýšenú pozornosť a zavedenie dôsledných regulačných opatrení, spresnenie ochranných pásiem a hraníc všetkých druhov, aktualizáciu javov, ktoré podliehajú zmenám.

Návrh ÚPN obce spĺňa požiadavky občana – vlastníka rozčleniť priestor jednotlivých rozvojových území na stavebné pozemky pre IBV tak, aby bola po zohľadnení miestnych špecifik rešpektovaná pôvodná-historická, prirodzená parcelácia. V prípade tejto obce je mimoriadne dôležité stanovenie rozvojových limitov aby nedošlo k degradácii navrhovanej sídelnej štruktúry, okolitej krajiny a prírody.

Premiestnením rušivých prevádzok do kompaktných výrobo-podnikateľských a chovateľských zón sa odstráni konflikt z centrálnej časti obce a zabezpečí sa pokojnejšie prostredie pre bývanie a vybavenosť. Presným zadefinovaním vybavenostného uzla a línii sa zlepší estetický výraz obce a zabezpečí sa harmonickejší charakter verejných priestorov.

Nová IBV znamená zvrát v stagnácii, stabilizáciu a rozvojové istoty pre mladé rodiny, zlepšenie úrovne bývania a zastavenie úniku obyvateľstva z obce za lepšími podmienkami na bývanie. Nová IBV je optimálne, rovnomerne navrhnutá vo všetkých častiach obce v súlade so schváleným Zadaním.

Návrh ÚPN :

- plánovite vytvára predpoklady tvorby pracovných príležitostí, podporuje zamestnanosť obyvateľstva a preto má vplyv na životnú úroveň obyvateľstva;
- vytvára, lokalizuje a reguluje výrobo- podnikateľské zóny v súlade s trvalo udržateľným rozvojom obce. Uprednostňuje funkčné zónovanie obce a formovanie územia so samostatnými zónami výroby, podnikania, rekreácie, bývania so zreteľom na ich vzájomné a bezkolízne fungovanie v rámci jedného celku.
- využíva vnútorné územné rezervy a kladie dôraz na formovania referenčných uzlov;

- zavádza regulatívy , limity plošného a priestorového charakteru pri využití jednotlivých plôch riešeného územia;
- zavedenie a rešpekt ochranných a bezpečnostných pásiem predstavuje garanciu kvality , lepšej hygieny životného prostredia a zvýšenie celkovej bezpečnosti v území bez kolízií;
- zabezpečí pre obec záväzný územnoplánovací dokument, ktorý bude regulačným nástrojom rozvoja obce a územné rozhodovanie.
- rieši dobudovanie chýbajúcich inžinierskych sietí , technickej infraštruktúry do rozvojových lokalít a navrhuje funkčnú zonáciu. Tým sa zvýši životná úroveň občanov a zlepší sa kvalita životného prostredia v celom záujmovom priestore obce;

Záver

Z hľadiska dlhodobého rozvoja obce a proporčného formovanie miestnej sídelnej štruktúry sa návrh javí ako udržateľný, optimálny a jednoznačne sa snaží v maximálnej možnej miere vytvoriť predpoklad usporiadaného bezkolízneho regulovaného vývoja a rastu obce v súlade so sledovaným demografickým trendom.

Návrh ÚPN prináša stratégiu rozvoja obce, ktorá vychádza zo súčasného demografického správania populácie. Ide o optimistický rozvoj jednotlivých vitálnych zložiek obce. Proporčne formuje funkčnú skladbu obce a na všetkých úrovniach vytvára predpoklady súladu medzi civilizačnými a prírodnými prvkami krajiny. V oblasti riešenia technickej infraštruktúry je pre návrh charakteristické:

- rekonštrukcia a výstavby nových miestnych komunikácií ;
- návrh obecnej kanalizácie, vodovodu;
- prekládka a úprava elektroenergetických rozvodov a dobudovanie ostatných IS .
- plynifikácia chýbajúcich úsekov a nových rozvojových území;

Jedným z cieľov je zlepšiť architektonicko – urbanistický výraz obce, zabezpečiť harmonický charakter verejných priestorov a zabrániť prípadnému znehodnocovaniu územia neprípustnými, nadmernými a rizikovými aktivitami .

Popri jestvujúcich rekreačných lokalitách návrh vytvára územnotechnické predpoklady pre realizáciu rekreačných areálov : ÚPC -D3, ÚPC -H3, ÚPC - K a zabezpečí tak predpoklady pre rozvoj športu , rekreácie – zvýši príťažlivosť obce jak pre obyvateľov tak pre návštevníkov obce a kúpaliska Poľný Kesov.

Návrh ÚPN obce Veľká Dolina prináša zásadné informácie týkajúce sa záujmov ochrany prírody, rešpektuje nasledovné územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a národnej sústavy maloplošne chránených častí prírody:

Návrh obsahuje zapracované environmentálne podmienky a požiadavky na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity riešeného územia s evidovaným presahom do susedných území. Tieto záujmové územia je potrebné rešpektovať a zabezpečiť ich ochranu.

NEUTRA 10/2024

D) DOKLADY - PRÍLOHY